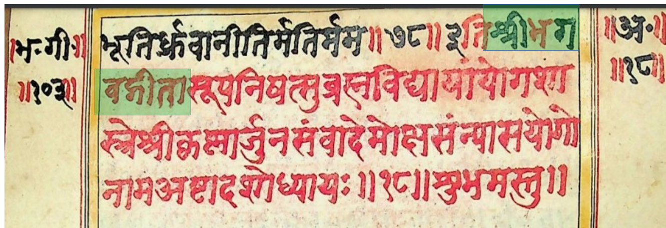
Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

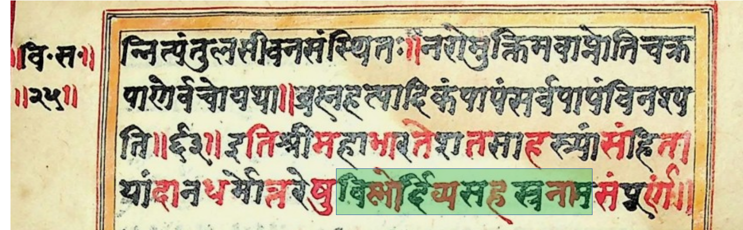
Manuscript 32 – Mahabharata Pancharatna Gita (Bhagavad Gita- Vishnu Sahasra Nama- Stavaraja- Anusmriti- Gajendra Moksha)

Srimad Bhagavad Gita

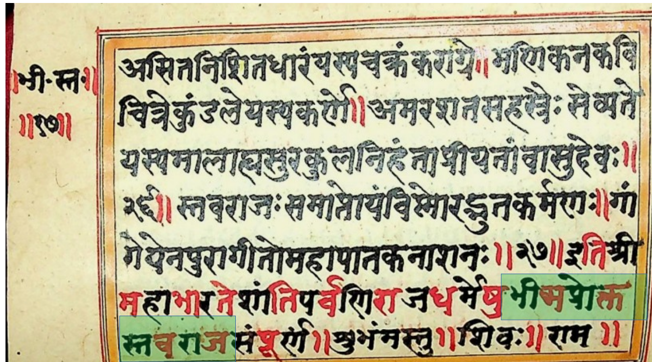
Pages 2 -206

Sri Vishnu Sahasra Nama

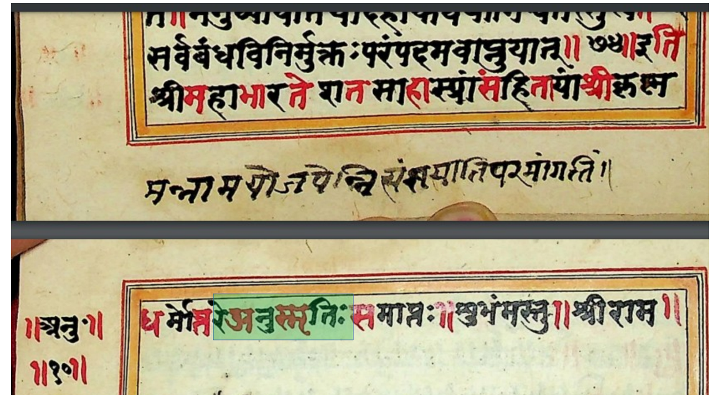
Pages 208 -262

Stavaraja (by Bhishma)

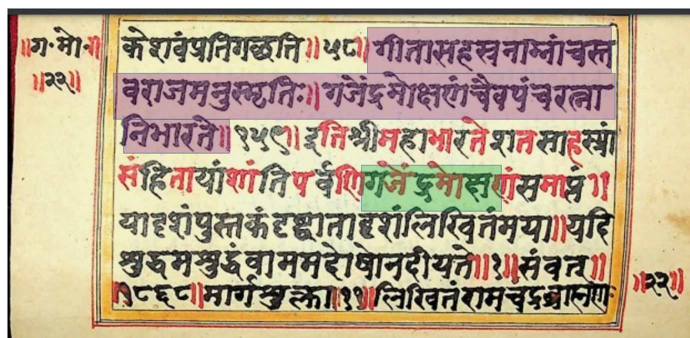
Pages 263 -296

Anusmriti

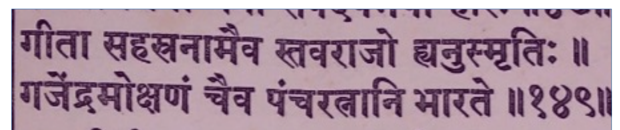

Pages 297 - 316

Gajendra Moksha

Pages 317 - 360

गीता सहस्रनामैव स्तवराजो ह्यनुस्मृतिः ॥
गजेंद्रमोक्षणं चैव पंचरत्नानि भारते ॥१४९॥

Ref: https://archive.org/details/qojl_sri-pancharatna-gita-mumbai-1922-pandurang-javajia/page/n329/mode/2up

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥श्रीगणेशायनमः॥श्रीगुरवेनमः॥ॐअस्यश्री
भगवद्गीतामालामंत्रस्य॥ श्रीभगवान्वेदव्यासऋ
षिः॥अनुष्टुप्छंदः॥ श्रीकृष्णःपरमात्मादेवता॥अ
शोच्यानन्वशोचस्त्वंप्रज्ञावादांश्चभाषसेतिबीजं
सर्वधर्मान्परित्यज्यमामेकंशरणंव्रजेतिशक्तिः॥
अहंत्वांसर्वपापेभ्योमोक्षयिष्यामिमाशुचइतिकी ॥१॥
लकं॥नैनंछिंदंतिशस्त्राणिनैनंदहतिपावकइ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

त्यंगुष्टाभ्यांनमः॥नचैनंक्लेदयंत्यापोनशोषयति
मारुतइतितर्जनीभ्यांनमः॥अछेद्योयमदाह्यो
यमक्लेद्योशोष्यएवचेतिमध्यमाभ्यांनमः॥नि
त्यःसर्वगतःस्थाणुरचलोयंसनातनइत्यना
मिकाभ्यांनमः॥पश्यमेपार्थरूपाणिशतशोथ
सहस्रशइतिकनिष्टिकाभ्यांनमः॥नानावि
धानिदिव्यानिनानावर्णाकृतीनिचेतिकरत

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

लकरपृष्ठाभ्यांनमः॥ नैनंछिंदंतिशस्त्राणीतिह
दयायनमः॥ नचैनंक्लेदयंत्यापइतिशिरसेस्वा
हा॥ अच्छेद्योयमदाह्योयमितिशिखायैवषट्
॥ नित्यःसर्वगतःस्थाणुरितिकवचायहुं॥ प
श्यमेपार्थरूपाणिइतिनेत्रत्रयायवौषट्॥ ना
नाविधानिदिव्यानीत्यस्त्रायफट्॥ इत्यंग
न्यासः॥ पार्थायप्रतिबोधितांभगवताना

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रायणेनस्त्वयं व्यासेन ग्रथितां पुराणमुनिनामध्ये
महाभारते॥ अद्वैतामृतवर्षिणीं भगवतीमष्टाद
शाध्यायिनीमंबत्वामनसंदधामिभगवद्गीते
भवद्वेषिणीं॥१॥ नमोस्तुते व्यासविशालबुद्धेफु
ल्लारविंदायतपत्रनेत्र॥ येनत्वयाभारततैलपू
र्णःप्रज्वालितोज्ञानमयःप्रदीपः॥२॥ प्रपन्नपा
रिजातायतोत्त्रवेत्रैकपाणये॥ ज्ञानमुद्रायकृ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

द्रायगीतामृतदुहेनमः ॥ ३ ॥ सर्वोपनिषदोगावो
दोग्धागोपालनंदनः ॥ पार्थोवत्सःसुधीर्भोक्ता
दुग्धंगीतामृतंमहत् ॥ ४ ॥ वसुदेवसुतंदेवंकंसचा
णूरमर्दनं ॥ देवकीपरमानंदंकृष्णंवंदेजगद्गु
रुं ॥ ५ ॥ भीष्मद्रोणतटाजयद्रथजलागांधार
नीलोत्पला ॥ शल्यग्राहवती कृपेणवहिनी
कर्णेनवेलाकुला ॥ अश्वत्थामविकर्णघोर

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मकरादुर्योधनावर्तिनी॥सोत्तीर्णाखलुपांडवैःकु
रुनदीकैवर्तकःकेशवः॥६॥पाराशर्यवचःसरोज
ममलंगीतार्थगंधोत्कटं॥नानाख्यानककेसरंह
रिकथासंबोधनाबोधितं॥लोकेसज्जनषट्प
दैरहरहःपेपीयमानंमुदा॥भूयाद्भारतपंकजंक
लिमलप्रध्वंसिनःश्रेयसे॥७॥मूकंकरोतिवा
चालंपंगुंलंघयतेगिरिं॥यत्कृपातमहंवंदेपर

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मानंदमाधवं ॥८॥ यंब्रह्मावरुणेंद्ररुद्रमरुतस्तुन्वं
तिदिव्यैस्तवैर्वेदैः सांगपदक्रमोपनिषदैर्गायंति
यंसामगाः ॥ध्यानावस्थिततद्गतेनमनसापश्यं
तियंयोगिनो ॥यस्यांतंनविदुःसुरासुरगणादेवा
यतस्मैनमः ॥९॥ इतिध्यानं ॥धृतराष्ट्रउवाच॥ धर्म
क्षेत्रेकुरुक्षेत्रेसमवेतायुयुत्सवः॥ मामकाःपां
डवाश्चैवकिमकुर्वतसंजय ॥१॥ संजयउवाच॥

॥४॥

कथंस्थितेकुरुक्षेत्रे

पुत्रकथंभूताममकौयुयुत्सवः पांडवाश्च

पंडुपुत्र क्याकृतमये

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

दृष्ट्वा तु पाण्डवानीकं व्यूढं दुर्योधनस्तदा ॥ आचार्यमु
पसंगम्य राजा वचनमब्रवीत् ॥ २ ॥ पश्यैतां पाण्डुपुत्रा
णामाचार्य महतीं चमूं ॥ व्यूढां द्रुपदपुत्रेण तव शिष्ये
ण धीमता ॥ ३ ॥ अत्र शूरा महेष्वासा भीमार्जुनस
मा युधि ॥ युयुधानो विराटश्च द्रुपदश्च महारथः ॥ ४ ॥
धृष्टकेतुश्चेकितानः काशिराजश्च वीर्यवान् ॥ पु
रुजित्कुंतिभोजश्च शैब्यश्च नरपुंगवः ॥ ५ ॥ युधा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मन्युश्च विक्रान्त उत्तमौजाश्च वीर्यवान्॥ सौभद्रो द्रौ-
पदेयाश्च सर्व एव महारथाः॥६॥ अस्माकं तु विशि-
ष्टा ये तान्निबोध द्विजोत्तम॥ नायका मम सैन्यस्य
संज्ञार्थं तान्ब्रवीमि ते॥७॥ भवान्भीष्मश्च कर्णश्च
कृपश्च समितिंजयः॥ अश्वत्थामा विकर्णश्च सौ-
मदत्तिस्तथैव च॥८॥ अन्ये च बहवः शूरा मदर्थे त्य-
क्तजीविताः॥ नानाशस्त्रप्रहरणाः सर्वे युद्धवि-

समर समारंभ समये योधानां यथाप्रधानं युद्धभूमौ स्थापितादि दिग्विभागेनावस्थित स्थानानि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

शारदाः॥९॥अपर्याप्तंतदस्माकंबलंभीष्माभिरक्षितं
पर्याप्तंत्विदमेतेषांबलंभीमाभिरक्षितं॥१०॥अयने
षुचसर्वेषुयथाभागमवस्थिताः॥भीष्ममेवाभिरक्षं
तुभवंतःसर्वएवहि॥११॥तस्यसंजनयन्हर्षंकुरुवृ
द्धःपितामहः॥सिंहनादंविनद्योच्चैःशंखंदध्मौप्रता
पवान्॥१२॥ततःशंखाश्चभेर्यश्चपणवानकगोमु
खाः॥सहसैवाभ्यहन्यंतसशब्दस्तुमुलोऽभवत्॥१३॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ततः श्वेतैर्हयैर्युक्ते महति स्यंदने स्थितौ ॥ माधवः पांड
वश्चैव दिव्यौ शंखौ प्रदध्मतुः ॥ १४ ॥ पांचजन्यं हृषीके
शो देवदत्तं धनंजयः ॥ पौंड्रं दध्मौ महाशंखं भीमकर्मा
वृकोदरः ॥ १५ ॥ अनंतविजयं राजा कुंतीपुत्रो युधि
ष्ठिरः ॥ नकुलः सहदेवश्च सुघोषमणिपुष्पकौ ॥ १६ ॥
काश्यश्च परमेष्वासः शिखंडी च महारथः ॥ धृष्टद्यु
म्नो विराटश्च सात्यकिश्चापराजितः ॥ १७ ॥ द्रुपदो

नहीं पराजय हुवा है जिसका १७

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

द्रौपदेयाश्च सर्वशः पृथिवीपते ॥ सौभद्रश्च महाबाहुः
शंखान्दध्मुः पृथक्पृथक् ॥ १८ ॥ स घोषो धार्तराष्ट्रा
णां हृदयानि व्यदारयत् ॥ नभश्च पृथिवीं चैव तुमुलो
ऽनुनादयन् ॥ १९ ॥ अथ व्यवस्थितान्दृष्ट्वा धार्तरा
ष्ट्रान्कपिध्वजः ॥ प्रवृत्ते शस्त्रसंपाते धनुरुद्यम्य पां
डवः ॥ २० ॥ हृषीकेशं तदा वाक्यमिदमाह महीपते ॥ अर्जुन उ०
सेनयोरुभयोर्मध्ये रथं स्थापय मेऽच्युत ॥ २१ ॥ यावदे
तान्निरीक्षेऽहं योद्धुकामानवस्थितान् ॥ कैर्मया

कपिध्वजो यस्य सः कपिध्वजः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सहयोद्धव्यमस्मिन्रणसमुद्यमे ॥ २१ ॥ योत्स्य
मानानवेक्षेहं यएतेत्र समागताः ॥ धार्तराष्ट्रस्य दुर्बुद्धे
र्युद्धे प्रियचिकीर्षवः ॥ २२ ॥ संजयउवाच ॥ एवमुक्तो
हृषीकेशो गुडाकेशेन भारत ॥ सेनयोरुभयोर्मध्ये
स्थापयित्वा रथोत्तमं ॥ २३ ॥ भीष्मद्रोणप्रमुखतः
सर्वेषां च महीक्षितां ॥ उवाच पार्थ पश्यैतान्सम
वेतान्कुरूनिति ॥ २४ ॥ तत्रापश्यत्स्थितान्पार्थः ॥ ७ ॥
पितॄनथ पितामहान् ॥ आचार्यान्मातुलान्भ्रा

गुडाकेशः अर्जुन जिन्हा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तॄन्पुत्रान्पौत्रान्सखींस्तथा ॥ २५ ॥ श्वशुरान्सुहृदश्चै
व सेनयोरुभयोरपि ॥ तान्समीक्ष्य स कौंतेयः सर्वान्बं
धूनवस्थितान् ॥ २६ ॥ कृपया परयाविष्टो विषीदन्निद
मब्रवीत् ॥ अर्जुन उवाच ॥ दृष्ट्वेमं स्वजनं कृष्ण युयु
त्सुं समुपस्थितं ॥ सीदंति मम गात्राणि मुखं च परि
शुष्यति ॥ २८ ॥ वेपथुश्च शरीरे मे रोमहर्षश्च जायते
गांडीवं स्रंसते हस्तात्त्वक्चैव परिदह्यते ॥ २९ ॥ नच
शक्नोम्यवस्थातुं भ्रमतीव च मे मनः ॥ निमित्तानि

संस्रतं अधःपतने ॥ त्वक् चर्म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥भ०गी०अ१॥ ॥८॥

च पश्यामि विपरीतानि केशव ॥ न च
श्रेयोऽनुपश्यामि हत्वा स्वजनमाहवे ॥ न काङ्क्षे विजयं कृ
ष्ण न च राज्यं सुखानि च ॥३१॥ किं नो राज्येन गोविंद
किं भोगैर्जीवितेन वा ॥ येषामर्थे कांक्षितं नो राज्यं भो
गाः सुखानि च ॥३२॥ त इमेऽवस्थिता युद्धे प्राणांस्त्य
क्त्वा धनानि च ॥ आचार्याः पितरः पुत्रास्तथैव च पिता
महाः ॥३३॥ मातुलाः श्वशुराः पौत्राः स्यालाः संबंधि
नस्तथा ॥ एतान्न हंतुमिच्छामि घ्नतोऽपि मधुसूदन ॥

॥अ०॥ ॥१॥ ॥८॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विष
अग्निदो गरद
श्चैव शस्त्रपा
णिर्धनापहा
क्षेत्रदारापहा
रीच षडेते आ
ततायिनः ३५

३४ ॥ अपि त्रैलोक्यराज्यस्य हेतोः किं नु महीकृते ॥ निहत्य
धार्तराष्ट्रान्नः का प्रीतिः स्याज्जनार्दन ॥ ३५ ॥ पापमेवा
श्रयेदस्मान्हत्वैतानाततायिनः ॥ तस्मान्नार्हा वयं ह
न्तुं धार्तराष्ट्रान्स्वबांधवान् ॥ ३६ ॥ स्वजनं हि कथं हत्वा
सुखिनः स्याम माधव ॥ यद्यप्येते न पश्यंति लोभोप
हतचेतसः ॥ कुलक्षयकृतं दोषं मित्रद्रोहे च पात
कं ॥ ३७ ॥ कथं न ज्ञेयमस्माभिः पापादस्मान्निव

मं ज्ञेयमेव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ भ॰ गी॰ ॥ ॥ १ ॥

र्तितुं ॥ कुलक्षयकृतं दोषं प्रपश्यद्भिर्ज्जनार्दन ॥ ३९ ॥ ॥ अ॰ ॥
कुलक्षये प्रणश्यंति कुलधर्माः सनातनाः ॥ धर्मे नष्टे ॥ १ ॥
कुलं कृत्स्नमधर्मोभिभवत्युत ॥ ४० ॥ अधर्माभिभ
वात्कृष्ण प्रदुष्यंति कुलस्त्रियः ॥ स्त्रीषु दुष्टासु वार्ष्णे
य जायते वर्णसंकरः ॥ ४१ ॥ संकरो नरकायैव कुल
घ्नानां कुलस्य च ॥ पतंति पितरो ह्येषां लुप्तपिंडोदक
क्रियाः ॥ ४२ ॥ दोषैरेतैः कुलघ्नानां वर्णसंकरका

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रकैः॥ उत्साद्यंते जातिधर्माः कुलधर्माश्च शाश्वताः॥
४३॥ उत्सन्नकुलधर्माणां मनुष्याणां जनार्दन॥ नरके
नियतं वासो भवतीत्यनुशुश्रुम॥ ४४॥ अहो बत महत्
पापं कर्तुं व्यवसिता वयं॥ यद्राज्यसुखलोभेन हंतुं स्व
जनमुद्यताः॥ ४५॥ यदि मामप्रतीकारमशस्त्रं शस्त्र
पाणयः॥ धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे क्षेमतरं भवेत्
४६॥ संजय उवाच॥ एवमुक्त्वार्जुनः संख्ये रथोपस्थ

कथंभूत धार्तराष्ट्र शस्त्र लिये हैं।

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

उपाविशत् ॥ विसृज्य सशरं चापं शोकसंविग्नमानसः ।
४७ ॥ इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां यो
गशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे अर्जुनविषादो नाम
प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥ संजय उवाच ॥ तं तथा कृपया
विष्टमश्रुपूर्णाकुलेक्षणं ॥ विषीदन्तमिदं वाक्यमुवा
च मधुसूदनः ॥ १ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ कुतस्त्वा कश्मल
मिदं विषमे समुपस्थितं ॥ अनार्यजुष्टमस्वर्ग्यम

स्वधर्मात् पराङ्मुखत्वं ॥ २

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कीर्तिकरमर्जुन ॥२॥ क्लैब्यंमास्मगमःपार्थनैतत्त्वय्युप
पद्यते ॥ क्षुद्रंहृदयदौर्बल्यंत्यक्त्वोत्तिष्ठपरंतप ॥३॥ अर्जु
न उवाच ॥ कथंभीष्ममहंसंख्ये द्रोणंचमधुसूदन ॥ इ
षुभिःप्रतियोत्स्यामिपूजार्हावरिसूदन ॥४॥ गुरून
हत्वाहिमहानुभावान्श्रेयोभोक्तुंभैक्ष्यमपीहलो
के ॥ हत्वार्थकामांस्तुगुरूनिहैवभुंजीयभोगान्रु
धिरप्रदिग्धान् ॥५॥ नचैतद्विद्मःकतरन्नोगरीयो

ऽपवादकं २ — नयुक्तं ३ — अर्थकामात्मकान् भोगान् ५ — रुधिरयुक्तान् ५ — इहैव लोके ५ — नोऽस्माकं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

आर क्यो पियुद्धे यद्वा वयं जयेम यदि ने अस्मान् जयेयुः ॥ किं च जातौ जयो नः फलतः परान् जयेम वयं बंधून् हत्वा न जिजीविषुं वयं भविनव यस्मिन्नाम: किं पुन विषयान् भोक्तुं ने वस्थियुद्धे धार्तराष्ट्राः ॥

॥भ-गी॥ ॥अ-२॥

॥२१॥

यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः ॥ यानेव हत्वा न जिजी-

विषामस्तेऽवस्थिताः प्रमुखे धार्तराष्ट्राः ॥६॥ कार्प-

ण्यदोषोपहतस्वभावः ॥ पृच्छामि त्वां धर्मसंमूढचे-

ताः ॥ यच्छ्रेयः स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे शिष्यस्तेऽहं शा-

धि मां त्वां प्रपन्नम् ॥७॥ न हि प्रपश्यामि ममापनुद्याद्य-

च्छोकमुच्छोषणमिन्द्रियाणाम् ॥ अवाप्य भूमावसपत्न- ॥२२॥

मृद्धं राज्यं सुराणामपि चाधिपत्यम् ॥८॥ संजय उवा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

च ॥ एवमुक्त्वा हृषीकेशं गुडाकेशः परंतप ॥ न योत्स्य इ
ति गोविंदमुक्त्वा तूष्णीं बभूव ह ॥ ९ ॥ तमुवाच हृषीके
शः प्रहसन्निव भारत ॥ सेनयोरुभयोर्मध्ये विषीदंतं
मिदं वचः ॥ १० ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ अशोच्यानन्व
शोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे ॥ गतासूनगतासूंश्च
नानुशोचंति पंडिताः ॥ ११ ॥ न त्वेवाहं जातु नासं न त्वं
नेमे जनाधिपाः ॥ न चैव न भविष्यामः सर्वे वयमतः

यथाहं इतः सर्वं जा
तु नासमिति न अपि
तु आसमेव तथा त्व
मप्यासीः एतेन प्रा
गभावाप्रतियोगि
त्वं बोधितं १२॥

किंतु ऽऽ सन्नेव

त्रिष्वपि कालेषु नित्या आत्मानः स्वरूपेण इत्यर्थः
इत्यनेन ध्वंसाप्रतियोगित्वमुक्तं
१२

हृषीकेश आलंब्य
उवाच
ऽ वचः
उवाच
विषीदंतं
विषादं मोहं जा
तं ॥१०॥
किं
ऽर्थिनां
अतीतेषु
देहाभिमानि
हमानि
भिः प्राप्य:

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विषयैः संबंधाः तत्र हि यथा कौमारात् ... करणं ... मात्रा
उत्पत्तिविनाशवंतः अंतःकरणस्यैव शीतोष्णादिद्वा
रा सुखदुःखदाः

तत्र कथमेव नित्यआत्मा इत्याशंक्याह १२

॥भ॰ गी॰॥ ॥१२॥

परं ॥१२॥ देहिनोस्मिन्यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ॥
तथा देहांतरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥१३॥ मात्रा
स्पर्शास्तु कौंतेय शीतोष्णसुखदुःखदाः ॥ आगमा
पायिनोनित्यास्तांस्तितिक्षस्व भारत ॥१४॥ यं हि
न व्यथयंत्येते पुरुषं पुरुषर्षभ ॥ समदुःखसुखं धी
रं सोमृतत्वाय कल्पते ॥१५॥ नासतो विद्यते भावो
नाभावो विद्यते सतः ॥ उभयोरपि दृष्टोंतस्त्वनयो

॥अ॰॥ ॥२॥

इन्द्रियाणां घ्राणादिभिः संयोगा

मात्रा पञ्चज्ञानेन्द्रियाणि

मात्रास्पर्शा यत्न साचयंति १५

पुरुषं धीरं सावधानं १५

समे दुःखसुखे येषां

अतः अनित्यत्व सत्ता १६

॥१२॥

सदसतो

आदौ अंते च ... यः १६

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्तत्त्वदर्शिभिः ॥१६॥ अविनाशि तु तद्विद्धि येन सर्वमि
दं ततं ॥ विनाशमव्ययस्यास्य न कश्चित्कर्तुमर्हति ॥१७
अन्तवन्त इमे देहा नित्यस्योक्ताः शरीरिणः ॥ अनाशि
नोऽप्रमेयस्य तस्माद्युध्यस्व भारत ॥१८॥ य एनं वेत्ति
हन्तारं यश्चैनं मन्यते हतं ॥ उभौ तौ न विजानीतो ना
यं हन्ति न हन्यते ॥१९॥ न जायते म्रियते वा कदाचि
न्नायं भूत्वा भविता वा न भूयः ॥ अजो नित्यः शा

नाशवन्तः १८

जायते अस्ति वर्धते विपरिणमते पक्षीयते विनश्यतीति षड्भावविकारा इति

न जायते इति अजः जन्मरहितः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥२०॥ वेदावि
नाशिनं नित्यं य एनमजमव्ययं ॥ कथं स पुरुषः पार्थ
कं घातयति हन्ति कं ॥२१॥ वासांसि जीर्णानि यथा वि
हाय नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि ॥ तथा शरीराणि वि
हाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि देही ॥२२॥ नै
नं छिंदंति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः ॥ न चैनं क्ले
दयंत्यापो न शोषयति मारुतः ॥२३॥ अच्छेद्योऽयम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

दाह्योऽयमक्लेद्योऽशोष्य एव च॥ नित्यः सर्वगतः स्थाणु-
रचलोऽयं सनातनः॥२४॥ अव्यक्तोऽयमचिन्त्योऽयमवि-
कार्योऽयमुच्यते॥ तस्मादेवं विदित्वैनं नानुशोचितुम-
र्हसि॥२५॥ अथ चैनं नित्यजातं नित्यं वा मन्यसे मृतं।
तथापि त्वं महाबाहो नैवं शोचितुमर्हसि॥२६॥ जात-
स्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं जन्म मृतस्य च॥ तस्मादपरिहा-
र्येऽर्थे न त्वं शोचितुमर्हसि॥२७॥ अव्यक्तादीनि भूता-

स्थिरः
इन्द्रियाणां सर्वकरणाविषयत्वात् निर्विकारः २५
जातपाय २८
भवंती

अव्यक्तं स्वल्पमादि
एषां तानी अव्यक्ता

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

निव्यक्तमध्यानि भारत ॥ अव्यक्तनिधनान्येव तत्र कापरि
देवना ॥२८॥ आश्चर्यवत्पश्यति कश्चिदेनमाश्चर्यव
द्वदति तथैव चान्यः ॥ आश्चर्यवच्चैनमन्यः शृणोति श्रु
त्वाप्येनं वेद न चैव कश्चित् ॥२९॥ देही नित्यमवध्यो
ऽयं देहे सर्वस्य भारत ॥ तस्मात्सर्वाणि भूतानि न त्वं शो
चितुमर्हसि ॥३०॥ स्वधर्ममपि चावेक्ष्य न विकम्पितु
मर्हसि ॥ धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयोन्यत्क्षत्रियस्य न विद्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ते ॥३१॥ यदृच्छया चोपपन्नं स्वर्गद्वारमपावृतं ॥ सुखिनः

क्षत्रियाः पार्थ लभंते युद्धमीदृशं ॥ ३२ ॥ अथ चेत्त्वमि

मं धर्म्यं संग्रामं न करिष्यसि ॥ ततः स्वधर्मं कीर्तिं च

हित्वा पापमवाप्स्यसि ॥३३॥ अकीर्तिं चापि भूता

नि कथयिष्यंति तेऽव्ययां ॥ संभावितस्य चाकीर्तिर्मरणा

दतिरिच्यते ॥३४॥ भयाद्रणादुपरतं मंस्यंते त्वां महार

थाः ॥ येषां च त्वं बहुमतो भूत्वा यास्यसि लाघवं ॥३५

त्यक्त्वा

महापुरुषस्य ३४

कातरः

उपेक्षितारो ना

प्राप्स्यसि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

अवाच्यवादांश्च बहून्वदिष्यंति तवाहिताः ॥ निंदंतस्त
व सामर्थ्यं ततो दुःखतरं नु किं ॥ ३६ ॥ हतो वा प्राप्स्यसि
स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीं ॥ तस्मादुत्तिष्ठ कौंतेय यु
द्धाय कृतनिश्चयः ॥ ३७ ॥ सुखदुःखे समे कृत्वा लाभा
लाभौ जयाजयौ ॥ ततो युद्धाय युज्यस्व नैवं पापम
वाप्स्यसि ॥ ३८ ॥ एषा तेभिहिता सांख्ये बुद्धिर्योगे त्वि
मां शृणु ॥ बुद्ध्या युक्तो यया पार्थ कर्मबंधं प्रहास्य

आगेज्ञानेयाल

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सि ॥ ३९ ॥ नेहाभिक्रमनाशोस्ति प्रत्यवायो न विद्यते
स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य त्रायते महतो भयात् ॥ ४० ॥ व्यव
सायात्मिका बुद्धिरेकेह कुरुनंदन ॥ बहुशाखा ह्य
नंताश्च बुद्धयो व्यवसायिनां ॥ ४१ ॥ यामिमां पुष्पि
तां वाचं प्रवदंत्यविपश्चितः ॥ वेदवादरताः पार्थ ना
न्यदस्तीति वादिनः ॥ ४२ ॥ कामात्मानः स्वर्गपरा ज
न्मकर्मफलप्रदां ॥ क्रियाविशेषबहुलां भोगैश्वर्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

गतिं प्रति ॥४३॥ भोगैश्वर्यप्रसक्तानां तयापहृतचेत
सां ॥ व्यवसायात्मिका बुद्धिः समाधौ न विधीयते
॥४४॥ त्रैगुण्यविषया वेदा निस्त्रैगुण्यो भवार्जुन ॥
निर्द्वंद्वो नित्यसत्त्वस्थो निर्योगक्षेम आत्मवान् ॥४५॥
यावानर्थ उदपाने सर्वतः संप्लुतोदके ॥ तावान्सर्वे
षु वेदेषु ब्राह्मणस्य विजानतः ॥४६॥ कर्मण्येवा
धिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ॥ मा कर्मफलहे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तुर्भूर्मा ते संगोस्त्वकर्मणि ॥४७॥ योगस्थः कुरु क
र्माणि संगं त्यक्त्वा धनंजय ॥ सिद्ध्यसिद्ध्योः समो भू
त्वा समत्वं योग उच्यते ॥४८॥ दूरेण ह्यवरं कर्म्म
बुद्धियोगाद्धनंजय ॥ बुद्धौ शरणमन्विछ कृपणाः
फलहेतवः ॥४९॥ बुद्धियुक्तो जहातीह उभे सुकृ
तदुष्कृते ॥ तस्माद्योगाय युज्यस्व योगः कर्मसु कौ
शलं ॥५०॥ कर्मजं बुद्धियुक्ता हि फलं त्यक्त्वा म

योगयुक्ताः ५१

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भ॰गी॰

१७

नीषिणः ॥ जन्मबंधविनिर्मुक्ताः पदंगच्छंत्यनामयं ॥ अ॰ २
५१ ॥ यदा ते मोहकलिलं बुद्धिर्व्यतितरिष्यति ॥
तदा गंतासि निर्वेदं श्रोतव्यस्य श्रुतस्य च ॥ ५२ ॥ श्रु
तिविप्रतिपन्ना ते यदा स्थास्यति निश्चला ॥ समा
धावचला बुद्धिस्तदा योगमवाप्स्यसि ॥ ५३ ॥ अ
र्जुन उवाच ॥ स्थितप्रज्ञस्य का भाषा समाधिस्थ २७
स्य केशव ॥ स्थितधीः किं प्रभाषेत किमासीत व्र

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

जेतकिं ॥५४॥ श्रीभगवानुवाच ॥ प्रजहाति यदा कामा
न्सर्वान्पार्थ मनोगतान् ॥ आत्मन्येवात्मना
तुष्टः स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते ॥५५॥ दुःखेष्वनुद्विग्न
मनाः सुखेषु विगतस्पृहः ॥ वीतरागभयक्रोधः
स्थितधीर्मुनिरुच्यते ॥५६॥ यः सर्वत्रानभिस्नेह
स्तत्तत्प्राप्य शुभाशुभं ॥ नाभिनंदति न द्वेष्टि तस्य
प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥५७॥ यदा संहरते चायं कूर्मोङ्ग

प्रज्ञा बुद्धिः ५७ अहं ब्रह्मास्मि ५८

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भ॰गी॰ ॥ १८ ॥

नीवसर्वशः ॥ इंद्रियाणींद्रियार्थेभ्यस्तस्यप्रज्ञाप्रति
ष्ठिता ॥ ५८ ॥ विषयाविनिवर्तंतेनिराहारस्यदेहि
नः ॥ रसवर्ज्जंरसोप्यस्यपरंदृष्ट्वानिवर्त्तते ॥ ५९ ॥
यततोह्यपिकौंतेयपुरुषस्यविपश्चितः ॥ इंद्रिया
णिप्रमाथीनिहरंतिप्रसभंमनः ॥ ६० ॥ तानिसर्वा
णिसंयम्ययुक्तआसीतमत्परः ॥ वशेहियस्येंद्रि
याणितस्यप्रज्ञाप्रतिष्ठिता ॥ ६१ ॥ ध्यायतोविष

अ॰ २

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ संगात्संजायते कामः कामात्क्रोधोभिजायते ॥

कार्याकार्यविषये अविवेकः ॥६२ संमोह

यान्पुंसः संगस्तेषूपजायते ॥६२॥ क्रोधाद्भवति
संमोहः संमोहात्स्मृतिविभ्रमः ॥ स्मृतिभ्रंशाद्
बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥६३॥ रागद्वे
षवियुक्तैस्तु विषयानिंद्रियैश्चरन् ॥ आत्मव
श्यैर्विधेयात्मा प्रसादमधिगच्छति ॥६४॥ प्रसा
दे सर्वदुःखानां हानिरस्योपजायते ॥ प्रसन्न
चेतसो ह्याशु बुद्धिः पर्यवतिष्ठति ॥६५॥ नास्ति

वियुक्तैः सहितैः ६४

भोगताइवा प्रस... धिगच्छति ६४

आकाशं इव परि सन्नाद्वतिष्ठति ६५

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

अयुक्तस्य आत्मविषयाबुद्धिर्नास्ति ६६ भावना आत्मज्ञानाभिनिवेशः ६६ अभावयतः आत्मज्ञानाभिनिवेशमकुर्वतः ६६

इंद्रियाणां विषय सेवा तृष्णा नो निवृत्ति सुखं ६६

बुद्धिरयुक्तस्य न चायुक्तस्य भावना॥ न चाभावयतः
शांतिरशांतस्य कुतः सुखं॥६६॥ इंद्रियाणां हि चर
तां यन्मनोनुविधीयते॥ तदस्य हरति प्रज्ञां वायुर्ना
वमिवांभसि॥६७॥ तस्माद्यस्य महाबाहो निगृहीता
नि सर्वशः॥ इंद्रियाणींद्रियार्थेभ्यस्तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठि
ता॥६८॥ या निशा सर्वभूतानां तस्यां जागर्ति संय
मी॥ यस्यां जाग्रति भूतानि सा निशा पश्यतो मुनेः॥

विषयेषु कः कस्मिन् कस्मिन् ६७

वेदान्तवाक्यजनितसाक्षात्काररूपाहं ब्रह्मास्मीति प्रज्ञा. सर्वभूतानां निशाइव निशा प्रकाशाभावात् तस्यां ब्रह्मविद्यालक्षणायां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

३ ६९ ॥ आपूर्यमाणमचलप्रतिष्ठं समुद्रमापः प्रविशंति
यद्वत् ॥ तद्वत्कामा यं प्रविशंति सर्वे स शांतिमाप्नोति न
कामकामी ॥ ७० ॥ विहाय कामान्यः सर्वान्पुमांश्च
रति निस्पृहः ॥ निर्ममो निरहंकारः स शांतिमधिगच्छ
ति ॥ ७१ ॥ एषा ब्राह्मी स्थितिः पार्थ नैनां प्राप्य विमुह्य
ति ॥ स्थित्वास्यामंतकालेपि ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति ॥
॥ ७२ ॥ इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्या

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे सांख्ययोगो नाम द्वि
तीयोध्यायः ॥२॥ ॥ अर्जुन उवाच ॥ ज्यायसी चेत्कर्म
णस्ते मता बुद्धिर्जनार्दन ॥ तत्किं कर्मणि घोरे मां नि
योजयसि केशव ॥१॥ व्यामिश्रेणेव वाक्येन बुद्धिं मो
हयसीव मे ॥ तदेकं वद निश्चित्य येन श्रेयोहमाप्नुयां
॥२॥ श्रीभगवानुवाच ॥ लोकेस्मिन्द्विविधा निष्ठा पुरा
प्रोक्ता मयानघ ॥ ज्ञानयोगेन सांख्यानां कर्मयोगेन

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

योगिनां ॥३॥ नकर्मणामनारंभान्नैष्कर्म्यंपुरुषोऽश्नु
ते ॥ नचसंन्यसनादेवसिद्धिंसमधिगच्छति ॥४॥ न
हिकश्चित्क्षणमपिजातुतिष्ठत्यकर्मकृत् ॥ कार्य्य
तेह्यवशःकर्म्मसर्वःप्रकृतिजैर्गुणैः ॥५॥ कर्मेंद्रि
याणिसंयम्ययआस्तेमनसास्मरन् ॥ इंद्रियार्थान्वि
मूढात्मामिथ्याचारःसउच्यते ॥६॥ यस्त्विंद्रियाणि
मनसानियम्यारभतेर्ज्जुन ॥ कर्मेंद्रियैःकर्म्मयोग

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ भ० गी० ॥ मसक्तः स विशिष्यते ॥ ७ ॥ नियतं कुरु कर्म त्वं कर्म ज्या ॥ अ० ॥

॥ २१ ॥ योह्यकर्मणः ॥ शरीरयात्रापि च ते न प्रसिद्ध्येदकर्म ॥ ३ ॥

णः ॥ ८ ॥ यज्ञार्थात्कर्मणोन्यत्र लोकोयं कर्मबंधनः

॥ तदर्थं कर्म कौंतेय मुक्तसंगः समाचर ॥ ९ ॥ सह

यज्ञाः प्रजाः सृष्ट्वा पुरोवाच प्रजापतिः ॥ अनेन प्रस

विष्यध्वमेष वोस्त्विष्टकामधुक् ॥ १० ॥ देवान्भावय ॥ २२ ॥

तानेन ते देवा भावयंतु वः ॥ परस्परं भावयंतः श्रेयः

यज्ञो वै विष्णुः ईश्वरः इति श्रुतेः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

परं वावाप्स्यथ ॥ ११ ॥ इष्टान्भोगान्हि वो देवा दास्य
न्ते यज्ञभाविताः ॥ तैर्दत्तानप्रदायैभ्यो यो भुंक्ते स्तेन
एव सः ॥ १२ ॥ यज्ञशिष्टाशिनः संतो मुच्यंते सर्वकिल्बि
षैः ॥ भुंजते ते त्वघं पापा ये पचंत्यात्मकारणात् ॥ १३ ॥
अन्नाद्भवंति भूतानि पर्जन्यादन्नसंभवः ॥ यज्ञा
द्भवति पर्जन्यो यज्ञः कर्मसमुद्भवः ॥ १४ ॥ कर्म ब्र
ह्मोद्भवं विद्धि ब्रह्माक्षरसमुद्भवं ॥ तस्मात्सर्वगतं ब्र

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ह्मनित्यंयज्ञेप्रतिष्ठितं ॥१५॥ एवंप्रवर्तितंचक्रंना
नुवर्तयतीहयः ॥ अघायुरिन्द्रियारामोमोघंपा
र्थसजीवति ॥१६॥ यस्त्वात्मरतिरेवस्यादात्मतृ
प्तश्चमानवः ॥ आत्मन्येवचसंतुष्टस्तस्यकार्यं
नविद्यते ॥१७॥ नैवतस्यकृतेनार्थोनाकृतेनेह
कश्चन ॥ नचास्यसर्वभूतेषुकश्चिदर्थव्यपाश्र
यः ॥१८॥ तस्मादसक्तःसततंकार्यंकर्मसमा

फलनिरपेक्षःसन् निरंतर

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

चर॥ असक्तोह्याचरन्कर्म्मपरमाप्नोतिपूरुषः॥१९॥

यज्ञतप २. कर्म्मणैवहिसंसिद्धिमास्थिताजनकादयः॥लो

कसंग्रहमेवापिसंपश्यन्कर्तुमर्हसि॥२०॥यद्यदा

चरतिश्रेष्ठस्तत्तदेवेतरोजनः॥सयत्प्रमाणंकुरु

तेलोकस्तदनुवर्तते॥२१॥नमेपार्थास्तिकर्तव्यं

त्रिषुलोकेषुकिंचन॥नानवाप्तमवाप्तव्यंवर्तए वर्ते ठैराह कर्मका हमनुष्याके हेत २

वचकर्म्मणि॥२२॥यदिह्यहंनवर्तेयंजातुकर्म्म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

निर्व्यालस्य:
तन्द्रस: मार्गमे

॥ भ॰ गी॰ ॥ ॥ अ॰ ॥
॥ २३ ॥ ॥ ३ ॥

यं तन्द्रितः ॥ मम वर्त्मानुवर्तन्ते मनुष्याः पार्थ सर्वशः
॥ २३ ॥ उत्सीदेयुरिमे लोका न कुर्यां कर्म चेदहं ॥
संकरस्य च कर्ता स्यामुपहन्यामिमाः प्रजाः ॥ २४ ॥ स
क्ताः कर्मण्यविद्वांसो यथा कुर्वन्ति भारत ॥ कुर्या
द्विद्वांस्तथासक्तश्चिकीर्षुर्लोकसंग्रहं ॥ २५ ॥ न बु
द्धिभेदं जनयेदज्ञानां कर्मसंगिनां ॥ जोषयेत्सर्व
कर्माणि विद्वान्युक्तः समाचरन् ॥ २६ ॥ प्रकृतेः

॥ २३ ॥

सम्यक्‌आचरन्

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

क्रियमाणानिगुणैःकर्माणिसर्वशः॥अहंकारविमू
ढात्माहमितिमन्यते॥२७॥तत्त्ववित्तुमहाबाहोगुण
कर्मविभागयोः॥गुणागुणेषुवर्त्तन्तइतिमत्वानस
ज्जते॥२८॥प्रकृतेर्गुणसंमूढाःसज्जन्तेगुणकर्म
सु॥तानकृत्स्नविदोमंदानकृत्स्नविन्नविचाल
येत्॥२९॥मयिसर्वाणिकर्माणिसंन्यस्याध्यात्मचे
तसा॥निराशीर्निर्ममोभूत्वायुध्यस्वविगतज्वरः॥

गुणैः व २८ आत्मा न २८

कर्ता २८

न विचालयेत् न बुद्धिभेदं जनयेत् २९

गुणाः इन्द्रियाः गुणेषु विषयेषु २८

न आसक्तिं करोति सज्जते २८

विवेकबुद्ध्या ३०

विगतशोकः ३० शोकरहित

युद्धं प्रवर्तस्व

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

३०॥ ये मे मतमिदं नित्यमनुतिष्ठंति मानवाः ॥ श्रद्धावं
तोऽनसूयंतो मुच्यंते तेपि कर्मभिः ॥३१॥ ये त्वेतदभ्य
सूयंतो नानुतिष्ठंति मे मतं ॥ सर्वज्ञानविमूढांस्तान्
विद्धि नष्टानचेतसः ॥३२॥ सदृशं चेष्टते स्वस्याः प्रकृ
तेर्ज्ञानवानपि ॥ प्रकृतिं यांति भूतानि निग्रहः किं
करिष्यति ॥३३॥ इंद्रियस्येंद्रियस्यार्थे रागद्वेषौ व्य
वस्थितौ ॥ तयोर्न वशमागच्छेत्तौ ह्यस्य परिपंथि

सर्वेंद्रियाणां स्वे स्वे विषये रागद्वेषौ

चोरौ इत्यर्थः

रागद्वेषयोः रागद्वेषौ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नो॥३४॥श्रेयान्स्वधर्मोविगुणःपरधर्मात्स्वनुष्ठितात्
स्वधर्मेनिधनंश्रेयःपरधर्मोभयावहः॥३५॥अर्जुन
उवाच॥अथकेनप्रयुक्तोयंपापंचरतिपूरुषः॥अनि
च्छन्नपिवार्ष्णेयबलादिवनियोजितः॥३६॥श्रीभग
वानुवाच॥कामएषक्रोधएषरजोगुणसमुद्भवः॥
महाशनोमहापाप्माविद्ध्येनमिहवैरिणं॥३७॥धू
मेनाव्रियतेवह्निर्यथादर्शोमलेनच॥यथोल्बेनावृ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वृतोगर्भस्तथातेनेदमावृतं ॥३८॥ आवृतंज्ञानमेतेनज्ञा
निनोनित्यवैरिणा ॥ कामरूपेणकौंतेयदुःपूरेणान
लेनच ॥३९॥ इंद्रियाणिमनोबुद्धिरस्याधिष्ठानमुच्य
ते ॥ एतैर्विमोहयत्येषज्ञानमावृत्यदेहिनं ॥४०॥ त
स्मात्वमिंद्रियाण्यादौनियम्यभरतर्षभ ॥ पाप्मानंप्र
जहिह्येनंज्ञानविज्ञाननाशनं ॥४१॥ इंद्रियाणिपरा
ण्याहुरिंद्रियेभ्यःपरंमनः ॥ मनसस्तुपराबुद्धिर्योबु

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मनः संकल्पविकल्पात्मकं तस्मात् ... बुद्धिः अध्यवसायात्मिका ... संकल्पादि मनोधर्मः
यस्तु बुद्धेः परतस्तु ज्ञानस्वरूपेणावस्थितः यं देहिनमिन्द्रियादिभिः ... कामो ज्ञानावरणद्वारेण मोहयतीत्युक्तं स बुद्धेः द्रष्टा

परमात्मा ... इन्द्रियेभ्यः ... परं मनः मनसस्तु ... बुद्धिः बुद्धेरात्मा महान् ... महतः ... अव्यक्तं ... पुरुषः परः ... परं किंचित् सा काष्ठा सा परा गतिरिति ॥ इन्द्रिया ... ॥ ४२

द्धेः परं मनस्तु सः ॥ ४२ ॥ एवं बुद्धेः परं बुद्ध्वा संस्तभ्यात्मान
मात्मना । जहि शत्रुं महाबाहो कामरूपं दुरासदं ॥ ४३ दुःखेन आसादः प्राप्तिर्यस्य ४३
इति श्री भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां
योगशास्त्रे श्री कृष्णार्जुनसंवादे कर्मयोगो नाम
तृतीयोध्यायः ॥ ३ ॥ श्री भगवानुवाच ॥ इमं विव सूर्याय १
स्वते योगं प्रोक्तवानहमव्ययं । विवस्वान्मनवे प्राह
मनुरिक्ष्वाकवेऽब्रवीत् ॥ १ ॥ एवं परंपराप्राप्तमिमं रा

इदं मध्याध्ययनेनोक्तं योगं ज्ञाननिष्ठालक्षणं कर्मनिष्ठोपायलभ्यम् ॥ १

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥ भ॰ गी ॥ जर्षयो विदुः ॥ स कालेनेह महता योगो नष्टः परंतप ॥ २ अ॰ ॥

॥ २६ ॥ स एवायं मया तेऽद्य योगः प्रोक्तः पुरातनः ॥ भक्तोऽसि ॥ ४ ॥

मे सखा चेति रहस्यं ह्येतदुत्तमं ॥ ३ ॥ अर्जुन उवाच

अपरं भवतो जन्म परं जन्म विवस्वतः ॥ कथमेतद्वि

जानीयां त्वमादौ प्रोक्तवानिति ॥ ४ ॥ श्रीभगवानुवा

च ॥ बहूनि मे व्यतीतानि जन्मानि तव चार्जुन ॥ ता ॥ २६ ॥

न्यहं वेद सर्वाणि न त्वं वेत्थ परंतप ॥ ५ ॥ अजोऽपि स

अपरं त्वत्र वोकुवसुदेवगृहे जन्मः परं पूर्वे सर्गादौ आदित्यस्य ४

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्नव्ययात्माभूतानामीश्वरोपिसन्॥ प्रकृतिंस्वामधि
ष्ठायसंभवाम्यात्ममायया॥६॥ यदायदाहिधर्मस्य
ग्लानिर्भवतिभारत॥ अभ्युत्थानमधर्मस्यतदा
त्मानंसृजाम्यहं॥७॥ परित्राणायसाधूनांविनाशा
यचदुष्कृतां॥ धर्मसंस्थापनार्थायसंभवामियुगेयु
गे॥८॥ जन्मकर्मचमेदिव्यमेवंयोवेत्तितत्त्वतः॥
त्यक्त्वादेहंपुनर्जन्मनैतिमामेतिसोर्जुन॥९॥ वीत

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यो भेदेन साक्षात्स्तवन्तः

॥भ॰गी॥ ॥२७॥

॥अ॰॥ ॥४॥

रागभयक्रोधा मन्मया मामुपाश्रिताः। बहवो ज्ञा
नतपसा पूता मद्भावमागताः ॥१०॥ ये यथा मां प्रप
द्यन्ते तांस्तथैव भजाम्यहं। मम वर्त्मानुवर्त्तन्ते मनु
ष्याः पार्थ सर्वशः ॥११॥ कांक्षन्तः कर्म्मणां सिद्धिं य
जन्त इह देवताः। क्षिप्रं हि मानुषे लोके सिद्धिर्भव
ति कर्म्मजा ॥१२॥ चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टं गुणकर्म्मवि
भागशः। तस्य कर्त्तारमपि मां विद्ध्यकर्त्तारमव्ययं ॥

भजामि सत्कारकर्ता हूं ११

याग कुर्वन्तः यजन्तः

ज्ञानमेव तपो यस्य

शरणागतेन ११ शरणं आगच्छन्ति

॥२७॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

१३ ॥ नमांकर्माणिलिंपंतिनमेकर्मफलेस्पृहा ॥ इति
मांयोभिजानातिकर्मभिर्नसबध्यते ॥ १४ ॥ एवंज्ञा
त्वाकृतंकर्मपूर्वैरपिमुमुक्षुभिः ॥ कुरुकर्मैवतस्मा
त्वंपूर्वैःपूर्वतरंकृतं ॥ १५ ॥ किंकर्मकिमकर्मेतिकव
योप्यत्रमोहिताः ॥ तत्तेकर्मप्रवक्ष्यामियज्ज्ञात्वा
मोक्ष्यसेशुभात् ॥ १६ ॥ कर्मणोह्यपिबोद्धव्यंबोद्ध
व्यंचविकर्मणः ॥ अकर्मणश्चबोधव्यंगहनाकर्म

कथंकृतंकर्मपूर्वैः १५
अत्रविषये १६
संसाररूपया १६
ज्ञातव्यंचहिये १७

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कर्मबुद्धिर्न जानाति १८

॥भ·गी·॥ णो गतिः ॥१७॥ कर्म्मण्यकर्म्म यः पश्येदकर्म्मणि च ॥अ·॥
॥२८॥ कर्म्म यः ॥ स बुद्धिमान्मनुष्येषु स युक्तः कृत्स्नकर्म्म ॥४॥
कृत् ॥१८॥ यस्य सर्वे समारंभाः कामसंकल्पवर्जि
ताः ॥ ज्ञानाग्निदग्धकर्माणं तमाहुः पंडितं बुधाः
॥१९॥ त्यक्त्वा कर्मफलासंगं नित्यतृप्तो निराश्रयः
कर्म्मण्यभिप्रवृत्तोपि नैव किंचित्करोति सः ॥२०॥ ॥२८॥
निराशीर्यतचित्तात्मा त्यक्तसर्वपरिग्रहः ॥ शारी

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रंकेवलंकर्मकुर्वन्नाप्नोतिकिल्बिषं ॥२१॥ यदृच्छा
लाभसंतुष्टोद्वंद्वातीतोविमत्सरः ॥ समःसिद्धावसि
द्धौचकृत्वापिननिबध्यते ॥२२॥ गतसंगस्यमुक्त
स्यज्ञानावस्थितचेतसः ॥ यज्ञायाचरतःकर्मसम
ग्रंप्रविलीयते ॥२३॥ ब्रह्मार्पणंब्रह्महविर्ब्रह्माग्नौ
ब्रह्मणाहुतं ॥ ब्रह्मैवतेनगंतव्यंब्रह्मकर्मसमाधि
ना ॥२४॥ दैवमेवापरेयज्ञंयोगिनःपर्युपासते ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ब्रह्माग्नावपरे यज्ञं यज्ञेनैवोपजुह्वति ॥ २५ ॥ श्रोत्रा
दीनींद्रियाण्यन्ये संयमाग्निषु जुह्वति ॥ शब्दादी
न्विषयानन्य इंद्रियाग्निषु जुह्वति ॥ २६ ॥ सर्वाणीं
द्रियकर्माणि प्राणकर्माणि चापरे ॥ आत्मसंयमयोगा
ग्नौ जुह्वति ज्ञानदीपिते ॥ २७ ॥ द्रव्ययज्ञास्तपोयज्ञा
योगयज्ञास्तथापरे ॥ स्वाध्यायज्ञानयज्ञाश्च यतयः
संशितव्रताः ॥ २८ ॥ अपाने जुह्वति प्राणं प्राणेपानं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तथापरे॥ प्राणापानगतीरुध्वाप्राणायामपरायणाः
२९॥ अपरेनियताहाराः प्राणान्प्राणेषुजुह्वति॥ स
र्वेप्येतेयज्ञविदोयज्ञक्षपितकल्मषाः॥ ३०॥ यज्ञ
शिष्टामृतभुजोयांतिब्रह्मसनातनं॥ नायंलोको
स्त्ययज्ञस्यकुतोन्यःकुरुसत्तम॥ ३१॥ एवंबहुवि
धायज्ञावितताब्रह्मणोमुखे॥ कर्मजान्विद्धितान्
सर्वानेवंज्ञात्वाविमोक्ष्यसे॥ ३२॥ श्रेयान्द्रव्यमया

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यज्ञाज्ज्ञानयज्ञः परंतप॥ सर्वं कर्माखिलं पार्थ ज्ञाने प
रिसमाप्यते॥३३॥ तद्विद्धि प्रणिपातेन परिप्रश्नेन से
वया॥ उपदेक्ष्यंति ते ज्ञानं ज्ञानिनस्तत्वदर्शिनः॥३४॥
यज्ज्ञात्वा न पुनर्मोहमेवं यास्यसि पांडव॥ येन भूता
न्यशेषेण द्रक्ष्यस्यात्मन्यथो मयि॥३५॥ अपि चेद
सि पापेभ्यः सर्वेभ्यः पापकृत्तमः॥ सर्वं ज्ञानप्लवेने
व वृजिनं संतरिष्यसि॥३६॥ यथैधांसि समिद्धोऽग्नि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्स्मसात्कुरुतेर्जुन॥ ज्ञानाग्निःसर्वकर्माणिभस्म
सात्कुरुतेतथा॥३७॥ नहिज्ञानेनसदृशंपवित्रमि
हविद्यते॥ तत्स्वयंयोगसंसिद्धः कालेनात्मनि
विंदति॥३८॥ श्रद्धावांल्लभतेज्ञानंतत्परःसंयतें
द्रियः॥ ज्ञानंलब्ध्वापरांशांतिमचिरेणाधिगच्छति
३९॥ अज्ञश्चाश्रद्दधानश्चसंशयात्माविनश्यति
॥ नायंलोकोस्तिनपरोनसुखंसंशयात्मनः॥४०

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

योगसंन्यस्तकर्माणं ज्ञानसंछिन्नसंशयं ॥ आत्म
वंतं न कर्माणि निबध्नंति धनंजय ॥ ४१ ॥ तस्माद
ज्ञानसंभूतं हृत्स्थं ज्ञानासिनात्मनः ॥ छित्वैनं सं
शयं योगमातिष्ठोत्तिष्ठ भारत ॥ ४२ ॥ इति श्रीभग
वद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्री
कृष्णार्जुनसंवादे कर्मसंन्यासयोगो नाम चतुर्थो
ध्यायः ॥ ४ ॥ अर्जुन उवाच ॥ संन्यासं कर्मणां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कृस्नपुनर्योगंचशंससि॥ यछ्रेयएतयोरेकंतन्मेब्रू
हिसुनिश्चितं॥१॥ श्रीभगवानुवाच॥ संन्यासःकर्म
योगश्चनिःश्रेयसकरावुभौ॥ तयोस्तुकर्मसंन्यासा
त्कर्मयोगोविशिष्यते॥२॥ ज्ञेयःसनित्यसंन्यासीयो
नद्वेष्टिनकांक्षति॥ निर्द्वंद्वोहिमहाबाहोसुखंबंधा
त्प्रमुच्यते॥३॥ सांख्ययोगौपृथग्बालाःप्रवदंतिन
पंडिताः॥ एकमप्यास्थितःसम्यगुभयोर्विंदतेफलं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

४॥ यत्सांख्यैः प्राप्यते स्थानं तद्योगैरपि गम्यते ॥ ए
कं सांख्यं च योगं च यः पश्यति स पश्यति ॥ ५॥ संन्या
सस्तु महाबाहो दुःखमाप्तुमयोगतः ॥ योगयुक्तो मु
निर्ब्रह्म न चिरेणाधिगच्छति ॥ ६॥ योगयुक्तो विशु
द्धात्मा विजितात्मा जितेंद्रियः ॥ सर्वभूतात्मभूता
त्मा कुर्वन्नपि न लिप्यते ॥ ७॥ नैव किंचित्करोमीति
युक्तो मन्येत तत्त्ववित् ॥ पश्यन्शृण्वन्स्पृशञ्जिघ्र

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नश्नन्गछन्स्वपन्श्वसन्॥८॥प्रलपन्विसृजन्ग
ृह्णन्नुन्मिषन्निमिषन्नपि॥इंद्रियाणींद्रियार्थेषु
वर्तंतइतिधारयन्॥९॥ब्रह्मण्याधायकर्माणिसंगं
त्यक्त्वाकरोतियः॥लिप्यतेनसपापेनपद्मपत्रमि
वांभसा॥१०॥कायेनमनसाबुद्ध्याकेवलैरिंद्रियैर
पि॥योगिनःकर्मकुर्वंतिसंगंत्यक्त्वात्मशुद्धये॥११॥
युक्तःकर्मफलंत्यक्त्वाशांतिमाप्नोतिनैष्ठिकीं॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

अयुक्तः कामकारेण फले सक्तो निबध्यते ॥१२॥ स
र्वकर्माणि मनसा संन्यस्यास्ते सुखं वशी ॥ नवद्वारे
पुरे देही नैव कुर्वन्न कारयन् ॥१३॥ न कर्तृत्वं न क
र्माणि लोकस्य सृजति प्रभुः ॥ न कर्मफलसंयोगं
स्वभावस्तु प्रवर्तते ॥१४॥ नादत्ते कस्यचित्पापं न चै
व सुकृतं विभुः ॥ अज्ञानेनावृतं ज्ञानं येन मुह्यंति
जंतवः ॥१५॥ ज्ञानेन तु तदज्ञानं येषां नाशितमा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

त्मनः ॥ तेषामादित्यवज्ज्ञानंप्रकाशयतितत्परं ॥ १६
तद्बुद्धयस्तदात्मानस्तन्निष्ठास्तत्परायणाः ॥ ग
च्छंत्यपुनरावृत्तिंज्ञाननिर्धूतकल्मषाः ॥१७॥
विद्याविनयसपन्नेब्राह्मणेगविहस्तिनि ॥ शुनि
चैवश्वपाकेचपंडिताःसमदर्शिनः ॥१८॥ इहैव
तैर्जितःसर्गोयेषांसाम्येस्थितंमनः ॥ निर्दोषंहि तं
समंब्रह्मतस्माद्ब्रह्मणितेस्थिताः ॥१९॥ नप्र

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

हृष्येत्प्रियंप्राप्यनोद्विजेत्प्राप्यचाप्रियं॥स्थिरबुद्धि
रसंमूढोब्रह्मविद्ब्रह्मणिस्थितः॥२०॥बाह्यस्पर्शे
ष्वसक्तात्माविंदत्यात्मनियत्सुखं॥सब्रह्मयो
गयुक्तात्मासुखमक्षयमश्नुते॥२१॥येहिसंस्पर्श
जाभोगादुःखयोनयएवते॥आद्यंतवंतःकौंतेयन
तेषुरमतेबुधः॥२२॥शक्नोतीहैवयःसोढुंप्राक्
शरीरविमोक्षणात्॥कामक्रोधोद्भवंवेगंसयुक्तः

॥३४॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ससुखीनरः॥२३॥योंतःसुखोंतरारामस्तथांतर्ज्यो
तिरेवयः॥सयोगीब्रह्मनिर्वाणंब्रह्मभूतोधिग
च्छति॥२४॥लभंतेब्रह्मनिर्वाणमृषयःक्षीणकल्म
षाः॥छिन्नद्वैधायतात्मानःसर्वभूतहितेरताः
२५॥कामक्रोधवियुक्तानांयतीनांयतचेतसां
अभितोब्रह्मनिर्वाणंवर्ततेविदितात्मनां॥२६
स्पर्शान्कृत्वाबहिर्वाह्यांश्चक्षुश्चैवांतरेभ्रुवोः॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥भ॰गी॥ प्राणापानौसमौकृत्वानासाभ्यंनरचारिणौ ॥२७॥ ॥अ॰॥
॥३५॥ यतेंद्रियमनोबुद्धिर्मुनिर्मोक्षपरायणः ॥ विगतेछा ॥५॥
भयक्रोधोयःसदामुक्तएवसः ॥२८॥ भोक्तारंय
ज्ञतपसांसर्वलोकमहेश्वरं ॥ सुहृदंसर्वभूतानांज्ञा
त्वामांशांतिमृच्छति ॥२९॥ इतिश्रीभगवद्गीतासूप
निषत्सुब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुन ॥३५॥
संवादेसंन्यासयोगोनामपंचमोध्यायः ॥५॥ श्री

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रीभगवानुवाच ॥ अनाश्रितः कर्मफलं कार्यं कर्म
करोति यः ॥ स संन्यासी च योगी च न निरग्निर्न चा
क्रियः ॥ १ ॥ यं संन्यासमिति प्राहुर्योगं तं विद्धि पांड
व ॥ न ह्यसंन्यस्तसंकल्पो योगी भवति कश्चन ॥ २ ॥
आरुरुक्षोर्मुनेर्योगं कर्म्म कारणमुच्यते ॥ योगा
रूढस्य तस्यैव शमः कारणमुच्यते ॥ ३ ॥ यदा हि नें
द्रियार्थेषु न कर्मस्वनुषज्जते ॥ सर्वसंकल्पसंन्या

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सी योगारूढस्तदोच्यते ॥ ४ ॥ उद्धरेदात्मनात्मानं
नात्मानमवसादयेत् ॥ आत्मैव ह्यात्मनो बंधुरा
त्मैव रिपुरात्मनः ॥ ५ ॥ बंधुरात्मात्मनस्तस्य येनात्मै
वात्मना जितः ॥ अनात्मनस्तु शत्रुत्वे वर्तेतात्मैव श
त्रुवत् ॥ ६ ॥ जितात्मनः प्रशांतस्य परमात्मा समा
हितः ॥ शीतोष्णसुखदुःखेषु तथा मानापमानयोः
॥ ७ ॥ ज्ञानविज्ञानतृप्तात्मा कूटस्थो विजितेंद्रियः ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

युक्तइत्युच्यतेयोगीसमलोष्टाश्मकांचनः॥८॥सु
हृन्मित्रार्युदासीनमध्यस्थद्वेष्यबंधुषु॥साधुष्व
पिचपापेषुसमबुद्धिर्विशिष्यते॥९॥योगीयुंजी
तसततमात्मानंरहसिस्थितः॥एकाकीयतचि
त्तात्मानिराशीरपरिग्रहः॥१०॥शुचौदेशेप्रतिष्ठा
प्यस्थिरमासनमात्मनः॥नात्युच्छ्रितंनातिनीचं
चैलाजिनकुशोत्तरं॥११॥तत्रैकाग्रंमनःकृत्वाय

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तचित्तेंद्रियक्रियः॥ उपविश्यासनेयुंज्याद्योगमा
त्मविशुद्धये॥१२॥ समंकायशिरोग्रीवंधारयन्नच
लंस्थिरः॥ संप्रेक्ष्यनासिकाग्रंस्वंदिशश्चानवलो
कयन्॥१३॥ प्रशांतात्माविगतभीर्ब्रह्मचारिव्रते
स्थितः॥ मनःसंयम्यमच्चित्तोयुक्तआसीतमत्पर
ः॥१४॥ युंजन्नेवंसदात्मानंयोगीनियतमानसः॥
शांतिंनिर्वाणपरमांमत्संस्थामधिगच्छति॥१५॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नात्यश्नतस्तुयोगोस्तिनचैकांतमनश्नतः॥नचाति
स्वप्नशीलस्यजाग्रतोनैवचार्जुन॥१६॥युक्ताहार
विहारस्ययुक्तचेष्टस्यकर्मसु॥युक्तस्वप्नावबोध
स्ययोगोभवतिदुःखहा॥१७॥यदाविनियतंचित्त
मात्मन्येवावतिष्ठते॥निस्पृहःसर्वकामेभ्योयुक्त
इत्युच्यतेतदा॥१८॥यथादीपोनिवातस्थोनेंगते
सोपमास्मृता॥योगिनोयतचित्तस्ययुंजतोयोग

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥यंलब्ध्वाचापरंलाभंमन्यतेनाधिकंततः॥

मात्मनः॥१९॥यत्रोपरमतेचित्तंनिरुद्धंयोगसेवया
यत्रचैवात्मनात्मानंपश्यन्नात्मनितुष्यति॥२०॥सु
खमात्यंतिकंयत्तद्बुद्धिग्राह्यमतींद्रियं॥वेत्तियत्रनचै
वायंस्थितश्चलतितत्त्वतः॥२१॥यस्मिन्स्थितोनदुः
खेनगुरुणापिविचाल्यते॥तंविद्याद्दुःखसंयोगवि
योगंयोगसंज्ञितं॥सनिश्चयेनयोक्तव्योयोगोनि
र्विण्णचेतसा॥२३॥संकल्पप्रभवान्कामांस्त्यक्त्वा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सर्वानशेषतः॥ मनसैवेंद्रियग्रामंविनियम्यसमंत
तः॥२४॥ शनैःशनैःरुपरमेद्बुद्ध्याधृतिगृहीत
या॥ आत्मसंस्थंमनःकृत्वानकिंचिदपिचिंत
येत्॥२५॥ यतोयतोनिश्चरतिमनश्चंचलम
स्थिरं॥ ततस्ततोनियम्यैतदात्मन्येववशंनये
त्॥२६॥ प्रशांतमनसंह्येनंयोगिनंसुखमुत्तमं
उपैतिशांतरजसंब्रह्मभूतमकल्मषं॥२७॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

युंजन्नेवंसदात्मानंयोगीविगतकल्मषः॥सुखेन
ब्रह्मसंस्पर्शमत्यंतंसुखमश्नुते॥२८॥सर्वभूतस्थ
मात्मानंसर्वभूतानिचात्मनि॥ईक्षतेयोगयुक्ता
त्मासर्वत्रसमदर्शनः॥२९॥योमांपश्यतिसर्वत्रसर्वं
चमयिपश्यति॥तस्याहंनप्रणश्यामिसचमेनप्रण
श्यति॥३०॥सर्वभूतस्थितंयोमांभजत्येकत्वमा
स्थितः॥सर्वथावर्तमानोपिसयोगीमयिवर्तते॥३१

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

आत्मौपम्येनसर्वत्रसमंपश्यतियोर्जुन॥ सुखंवायदि
वादुःखंसयोगीपरमोमतः॥ ३२॥ अर्जुनउवाच॥
योयंयोगस्त्वयाप्रोक्तःसाम्येनमधुसूदन॥ एतस्या
हंनपश्यामिचंचलत्वात्स्थितिंस्थिरां॥ ३३॥ चंचलं
हिमनःकृष्णप्रमाथिबलवद्दृढं॥ तस्याहंनिग्रहंम
न्येवायोरिवसुदुष्करं॥ ३४॥ श्रीभगवानुवाच॥
असंशयंमहाबाहोमनोदुर्निग्रहंचलं॥ अभ्यासे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नतुकौंतेयवैराग्येणचगृह्यते॥३५॥असंयतात्म
नायोगोदुष्प्राप्यइतिमेमतिः॥वश्यात्मनातुयत
ताशक्योवाप्तुमुपायतः॥३६॥अर्जुनउवाच॥
अयतिःश्रद्धयोपेतोयोगाच्चलितमानसः॥अप्रा
प्ययोगसंसिद्धिंकांगतिंकृष्णगच्छति॥३७॥क
च्चिन्नोभयविभ्रष्टश्छिन्नाभ्रमिवनश्यति॥अ
प्रतिष्ठोमहाबाहोविमूढोब्रह्मणःपथि॥३८॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

एतन्मेसंशयंकृस्नछेतुमर्हस्यशेषतः॥त्वदन्यःसं
शयस्यास्यछेत्तानह्युपपद्यते॥३९॥श्रीभगवानुवा
च॥पार्थनैवेहनामुत्रविनाशस्तस्यविद्यते॥नहि
कल्याणकृत्कश्चिद्दुर्गतिंतातगछति॥४०॥प्राप्य
पुण्यकृतांलोकानुषित्वाशाश्वतीःसमाः॥शुची
नांश्रीमतांगेहेयोगभ्रष्टोभिजायते॥४१॥अथ
वायोगिनामेवकुलेभवतिधीमतां॥एतद्धिदुर्ल

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भतरं लोके जन्म यदीदृशं ॥४२॥ तत्र तं बुद्धिसंयोगं
लभते पौर्वदेहिकं ॥ यतते च ततो भूयः संसिद्धौ कु
रुनंदन ॥४३॥ पूर्वाभ्यासेन तेनैव ह्रियते ह्यवशो
पि सः ॥ जिज्ञासुरपि योगस्य शब्दब्रह्मातिवर्त्तते ॥
॥४४॥ प्रयत्नाद्यतमानस्तु योगी संशुद्धकिल्बिषः
॥ अनेकजन्मसंसिद्धस्ततो यांति परां गतिं ॥४५॥ ॥४१॥
तपस्विभ्योधिको योगी ज्ञानिभ्योपि मतोधिकः ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कर्मिभ्यश्चाधिकोयोगीतस्माद्योगीभवार्जुन॥४६
योगिनामपिसर्वेषांमद्गतेनांतरात्मना॥श्रद्धावा
न्भजतेयोमांसमेयुक्ततमोमतः॥४७॥इतिश्रीभ
गवद्गीतासूपनिषत्सुब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रे
श्रीकृष्णार्जुनसंवादेआत्मसंयमयोगोनामषष्ठ
मोध्यायः॥६॥श्रीभगवानुवाच॥मय्यासक्तम
नाःपार्थयोगंयुंजन्मदाश्रयः॥असंशयंसमग्रं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मांयथाज्ञास्यसितच्छृणु॥१॥ज्ञानंतेहंसविज्ञानमिदं
वक्ष्याम्यशेषतः॥यज्ज्ञात्वानेहभूयोन्यज्ज्ञातव्यम
वशिष्यते॥२॥मनुष्याणांसहस्रेषुकश्चिद्यतति
सिद्धये॥यततामपिसिद्धानांकश्चिन्मांवेत्तितत्त्व
तः॥३॥भूमिरापोनलोवायुःखंमनोबुद्धिरेवच॥
अहंकारइतीयंमेभिन्नाःप्रकृतिरष्टधा॥४॥अपरे
यमितस्त्वन्यांप्रकृतिंविद्धिमेपरां॥जीवभूतांमहा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

बाहो यथेदं धार्यते जगत् ॥५॥ एतद्योनीनि भूतानि
सर्वाणीत्युपधारय ॥ अहं कृत्स्नस्य जगतः प्रभवः
प्रलयस्तथा ॥६॥ मत्तः परतरं नान्यत्किंचिदस्ति ध
नंजय ॥ मयि सर्वमिदं प्रोतं सूत्रे मणिगणा इव ॥७॥
रसोहमप्सु कौंतेय प्रभास्मि शशिसूर्ययोः ॥ प्रणव
ः सर्ववेदेषु शब्दः खे पौरुषं नृषु ॥८॥ पुण्यो गंधः पृ
थिव्यां च तेजश्चास्मि विभावसौ ॥ जीवनं सर्वभूतेषु

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तश्चास्मितपस्विषु ॥ ९ ॥ बीजंमांसर्वभूतानांविद्धि
पार्थसनातनं ॥ बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मितेजस्तज
स्विनामहं ॥ १० ॥ बलंबलवतांचाहंकामरागवि
वर्जितं ॥ धर्माविरुद्धोभूतेषुकामोस्मिभरतर्षभ
॥ ११ ॥ येचैवसात्विकाभावाराजसास्तामसाश्चये
मतएवेतितान्विद्धिनत्वहंतेषुतेमयि ॥ १२ ॥ त्रिभि
र्गुणमयैर्भावैरेभिःसर्वमिदंजगत् ॥ मोहितंना

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भिजानातिमामेभ्यःपरमव्ययं॥१३॥दैवीह्येषागु
णमयीममामायादुरत्यया॥मामेवयेप्रपद्यंतेमा
यामेतांतरंतिते॥१४॥नमांदुष्कृतिनोमूढाःप्रप
द्यंतेनराधमाः॥माययापहृतज्ञानाआसुरंभाव
माश्रिताः॥१५॥चतुर्विधाभजंतेमांजनाःसुकृति
नोऽर्जुन॥आर्तोजिज्ञासुरर्थार्थीज्ञानीचभरत
र्षभ॥१६॥तेषांज्ञानीनित्ययुक्तएकभक्तिर्विशि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ष्यते॥ प्रियोहिज्ञानिनोत्यर्थमहंसचममप्रियः॥
॥१७॥ उदाराः सर्वएवैते ज्ञानीत्वात्मैवमेमतं॥ आ
स्थितः सहियुक्तात्मा मामेवानुत्तमांगतिं॥ १८॥
बहूनांजन्मनामंते ज्ञानवान्मांप्रपद्यते॥ वासुदे
वः सर्वमिति समहात्मासुदुर्लभः॥ १९॥ कामै
स्तैस्तैर्हृतज्ञानाः प्रपद्यंतेन्यदेवताः॥ तंतंनि
यममास्थाय प्रकृत्यानियताः स्वया॥ २०॥ योयो

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यांयांतनुंभक्तः श्रद्धयार्चितुमिच्छति॥ तस्यतस्या
चलांश्रद्धांतामेवविदधाम्यहं॥२१॥ सतयाश्रद्ध
यायुक्तस्तस्याराधनमीहते॥ लभतेचततःका
मान्मयैवविहितान्हितान्॥२२॥ अंतवत्तुफ
लंतेषांतद्भवत्यल्पमेधसां॥ देवान्देवयजोयांति
मद्भक्तायांतिमामपि॥२३॥ अव्यक्तंव्यक्तिमापन्नं
मन्यंतेमामबुद्धयः॥ परंभावमजानंतोममाव्यय

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मनुत्तमं ॥२४॥ नाहं प्रकाशः सर्वस्य योगमाया सम
मावृतः ॥ मूढोयं नाभिजानाति लोको मामजम
व्ययं ॥२५॥ वेदाहं समतीतानि वर्तमानानि चार्जु
न ॥ भविष्याणि च भूतानि मां तु वेद न कश्चन ॥२६॥
इच्छाद्वेषसमुत्थेन द्वंद्वमोहेन भारत ॥ सर्वभूता
नि संमोहं सर्गे यांति परंतप ॥२७॥ येषां त्वंतग
तं पापं जनानां पुण्यकर्मणां ॥ ते द्वंद्वमोहनि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मुक्ताभजंतेमांदृढव्रताः॥२८॥जरामरणमोक्षाय
मामाश्रित्ययतंतिये॥तेब्रह्मतद्विदुःकृत्स्नमध्या
त्मंकर्मचाखिलं॥२९॥साधिभूताधिदैवंमांसाधि
यज्ञंचयेविदुः॥प्रयाणकालेपिचमांतेविदुर्युक्त
चेतसः॥३०॥इतिश्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सुब्र
ह्मविद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुनसंवादेज्ञान
विज्ञानयोगोनामसप्तमोध्यायः॥७॥अर्जुनउवाच

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

च ॥ किंतद्ब्रह्म किमध्यात्मं किंकर्म पुरुषोत्तम ॥ अ
धिभूतं च किं प्रोक्तमधिदैवं किमुच्यते ॥१॥ अधि
यज्ञः कथं कोत्र देहेस्मिन्मधुसूदन ॥ प्रयाणका
ले च कथं ज्ञेयोसि नियतात्मभिः ॥२॥ श्रीभगवा
नुवाच ॥ अक्षरं ब्रह्म परमं स्वभावोध्यात्ममुच्यते
भूतभावोद्भवकरो विसर्गः कर्मसंज्ञितः ॥३॥ अ ॥४६॥
धिभूतं क्षरो भावः पुरुषश्चाधिदैवतं ॥ अधिय

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ज्ञोमेवात्रदेहेदेहभृतांवर॥४॥अंतकालेच
मामेवस्मरन्मुक्त्वाकलेवरं॥यःप्रयातिसमद्भा
वंयातिनास्त्यत्रसंशयः॥५॥यंयंवापिस्मरन्भा
वंत्यजत्यंतेकलेवरं॥तंतमेवैतिकौंतेयसदात
द्भावभावितः॥६॥तस्मात्सर्वेषुकालेषुमामनु
स्मरयुध्यच॥मय्यर्पितमनोबुद्धिर्मामेवैष्यस्य
संशयः॥७॥अभ्यासयोगयुक्तेनचेतसानान्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

गामिना ॥ परमंपुरुषंदिव्यंयातिपार्थानुचिंतय
न् ॥ ८ ॥ कविंपुराणमनुशाशितारमणोरणीयां
समनुस्मरेद्यः ॥ सर्वस्यधातारमचिंत्यरूपमादि
त्यवर्णंतमसःपरस्तात् ॥ ९ ॥ प्रयाणकालेमन
साचलेनभक्त्यायुक्तोयोगबलेनचैव ॥ भ्रुवोर्म
ध्येप्राणमावेश्यसम्यक् सतंपरंपुरुषमुपैति
दिव्यं ॥ १० ॥ यदक्षरंवेदविदोवदंतिविशंतियद्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नयोवीतरागाः ॥ यदिच्छंतोब्रह्मचर्यंचरंतितत्तेप
दंसंग्रहेणप्रवक्ष्ये ॥ ११ ॥ सर्वद्वाराणिसंयम्यमनो
हृदिनिरुध्यच ॥ मूर्ध्न्याधायात्मनःप्राणमास्थि
तोयोगधारणां ॥ १२ ॥ ओमित्येकाक्षरंब्रह्मव्या
हरन्मामनुस्मरन् ॥ यःप्रयातित्यजन्देहंसया
तिपरमांगतिं ॥ १३ ॥ अनन्यचेताःसततंयोमांस्म
रतिनित्यशः ॥ तस्याहंसुलभःपार्थनित्ययुक्तस्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥भ०गी०॥ योगिनः ॥१४॥ मामुपेत्य पुनर्जन्म दुःखालयमशाश्व ॥अ०॥
॥४८॥ तं ॥ नाप्नुवंति महात्मानः संसिद्धिं परमां गताः ॥१५॥ ॥८॥
आब्रह्मभुवनाल्लोकाः पुनरावर्तिनोर्जुन ॥ मामुपे
त्य तु कौंतेय पुनर्जन्म न विद्यते ॥१६॥ सहस्रयुगप
र्यंतमहर्यद्ब्रह्मणो विदुः ॥ रात्रिं युगसहस्रांतां तेहो
रात्रविदो जनाः ॥१७॥ अव्यक्ताद्व्यक्तयः सर्वाः प्र ॥४८॥
भवंत्यहरागमे ॥ रात्र्यागमे प्रलीयंते तत्रैवाव्यक्तसं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ज्ञके ॥१८॥ भूतग्रामःसएवायंभूत्वाभूत्वाप्रलीयते
रात्र्यागमेवशःपार्थप्रभवत्यहरागमे ॥१९॥ परस्तस्मा
त्तुभावोन्योव्यक्तोव्यक्तात्सनातनः ॥ यःससर्वेषुभू
तेषुनश्यत्सुनविनश्यति ॥२०॥ अव्यक्तोक्षरइत्यु
क्तस्तमाहुःपरमांगतिं ॥ यंप्राप्यननिवर्त्तंतेतद्धाम
परमंमम ॥२१॥ पुरुषःसपरःपार्थभक्त्यालभ्यस्त्वन
न्यया ॥ यस्यांतस्थानिभूतानियेनसर्वमिदंततं ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥२२॥ यत्र काले त्वनावृत्तिमावृत्तिं चैव योगिनः ॥ प्र

याता यांति तं कालं वक्ष्यामि भरतर्षभ ॥२३॥ अ

ग्निर्ज्योतिरहः शुक्लः षण्मासा उत्तरायणं ॥ त

त्र प्रयाता गच्छंति ब्रह्म ब्रह्मविदो जनाः ॥२४॥ धू

मो रात्रिस्तथा कृष्णः षण्मासा दक्षिणायनं ॥ तत्र

श्री चांद्रमसं ज्योतिर्योगी प्राप्य निवर्तते ॥२५॥ शुक्ल

कृष्णे गती ह्येते जगतः शाश्वते मते ॥ एकया या

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सनावृत्तिमन्ययावर्त्तते पुनः॥२६॥ नैते सृती पार्थ जा
नन्योगी मुह्यति कश्चन॥ तस्मात्सर्वेषु कालेषु यो
गयुक्तो भवार्जुन॥२७॥ वेदेषु यज्ञेषु तपस्सु चैव दा
नेषु यत्पुण्यफलं प्रदिष्टं॥ अत्येति तत्सर्वमिदं वि
दित्वा योगी परं स्थानमुपैति चाद्यं॥२८॥ इति श्री
भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशा
स्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे महापुरुषयोगो नाम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

अथ नवमोध्यायः ॥ ९ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ इदंतुतेगु
ह्यतमंप्रवक्ष्याम्यनसूयवे ॥ ज्ञानंविज्ञानसहितं
यज्ज्ञात्वामोक्ष्यसेशुभात् ॥ १ ॥ राजविद्याराजगु
ह्यंपवित्रमिदमुत्तमं ॥ प्रत्यक्षावगमंधर्म्यंसुसु
खंकर्तुमव्ययं ॥ २ ॥ अश्रद्दधानाःपुरुषाधर्मस्या
स्यपरंतप ॥ अप्राप्यमांनिवर्तंतेमृत्युसंसारवर्त्म
नि ॥ ३ ॥ मयाततमिदंसर्वंजगदव्यक्तमूर्तिना ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मत्स्थानि सर्वभूतानि न चाहं तेष्ववस्थितः ॥४॥ न
च मत्स्थानि भूतानि पश्य मे योगमैश्वरं ॥ भूतभृ
न्न च भूतस्थो ममात्मा भूतभावनः ॥५॥ यथाका
शः स्थितो नित्यं वायुः सर्वत्रगो महान् ॥ तथा स
र्वाणि भूतानि मत्स्थानीत्युपधारय ॥६॥ सर्व
भूतानि कौंतेय प्रकृतिं यांति मामिकां ॥ कल्पक्ष
ये पुनस्तानि कल्पादौ विसृजाम्यहं ॥७॥ प्रकृतिं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

 स्वामवष्टभ्यविसृजामिपुनःपुनः ॥ भूतग्राममिमं
 कृत्स्नमवशंप्रकृतेर्वशात् ॥८॥ नचमांतानिभूता
निनिबध्नंतिधनंजय ॥ उदासीनवदासीनमसक्तं
तेषुकर्मसु ॥९॥ मयाध्यक्षेणप्रकृतिः सूयतेस
चराचरं ॥ हेतुनानेनकौंतेयजगद्विपरिवर्तते ॥
१०॥ अवजानंतिमांमूढामानुषींतनुमाश्रितं
परंभावमजानंतोममभूतमहेश्वरं ॥ ११॥ मोघा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

शा मोघकर्माणो मोघज्ञाना विचेतसः ॥ राक्षसी
मासुरीं चैव प्रकृतिं मोहिनीं श्रिताः ॥ १२ ॥ महा
त्मानस्तु मां पार्थ दैवीं प्रकृतिमाश्रिताः ॥ भजंत्य
नन्यमनसो ज्ञात्वा भूतादिमव्ययं ॥ १३ ॥ सततं की
र्तयंतो मां यतंतश्च दृढव्रताः ॥ नमस्यंतश्च मां भ
क्त्या नित्ययुक्ता उपासते ॥ १४ ॥ ज्ञानयज्ञेन चाप्य
न्ये यजंतो मामुपासते ॥ एकत्वेन पृथक्त्वेन बहुधा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥भ॰गी॰॥ विश्वतोमुखं ॥१५॥ अहंक्रतुरहंयज्ञः स्वधाहमहमौ ॥अ॰॥
॥५२॥ षधं ॥ मंत्रोहमहमेवाज्यमहमग्निरहंहुतं ॥१६॥ ॥९॥
पितामहस्यजगतोमाताधातापितामहः ॥ वेद्यं
पवित्रमोंकारऋक्सामयजुरेवच ॥१७॥ गति
र्भर्ताप्रभुःसाक्षीनिवासःशरणंसुहृत् ॥ प्रभवः
प्रलयस्थानंनिधानंबीजमव्ययं ॥१८॥ तपाम्य ॥५२॥
हमहंवर्षंनिगृह्णामुत्सृजामिच ॥ अमृतंचैव

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मृत्युश्चसदसच्चाहमर्जुन॥१९॥ त्रैविद्यामांसोमपाः
पूतपापा॥ यज्ञैरिष्ट्वास्वर्गतिंप्रार्थयंते॥ तेपुण्य
मासाद्यसुरेंद्रलोकमश्नंतिदिव्यान्दिविदेवभो
गान्॥२०॥ तेतंभुक्त्वास्वर्गलोकंविशालंक्षीणे
पुण्येमर्त्यलोकंविशंति॥ एवंत्रयीधर्ममनुप्रप
न्नागतागतंकामकामालभंते॥२१॥ अनन्या
श्चिंतयंतोमांयेजनाःपर्युपासते॥ तेषांनित्याभि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

युक्तानांयोगक्षेमंवहाम्यहं॥२२॥येप्यन्यदेवताभ
क्तायजंतेश्रद्धयान्विताः॥तेपिमामेवकौंतेयय
जंत्यविधिपूर्वकं॥२३॥अहंहिसर्वयज्ञानांभोक्ता
चप्रभुरेवच॥नतुमामभिजानंतितत्वेनातश्च्यवं
तिते॥२४॥यांतिदेवव्रतादेवान्पितॄन्यांतिपि
तृव्रताः॥भूतानियांतिभूतेज्यायांतिमद्याजिनो
पिमां॥२५॥पत्रंपुष्पंफलंतोयंयोमेभक्त्याप्रयच्छ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ति॥ तदहं भक्त्युपहृतमश्नामि प्रयतात्मनः॥ २६॥
यत्करोषि यदश्नासि यज्जुहोषि ददासि यत्॥ यत्त
पश्यसि कौंतेय तत्कुरुष्व मदर्पणं॥ २७॥ शुभाशु
भफलैरेवं मोक्ष्यसे कर्मबंधनैः॥ संन्यासयोगयु
क्तात्मा विमुक्तो मामुपैष्यसि॥ २८॥ समोहं सर्वभूते
षु न मे द्वेष्योस्ति न प्रियः॥ ये भजंति तु मां भक्त्या
मयि ते तेषु चाप्यहं॥ २९॥ अपि चेत्सुदुराचारो भ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

जते मामनन्यभाक् ॥ साधुरेव स मंतव्यः सम्यग्व्यव
सितो हि सः ॥ ३० ॥ क्षिप्रं भवति धर्मात्मा शश्वच्छां
तिं निगच्छति ॥ कौंतेय प्रतिजानीहि न मे भक्तः प्र
णश्यति ॥ ३१ ॥ मां हि पार्थ व्यपाश्रित्य येपि स्युः पा
पयोनयः ॥ स्त्रियो वैश्यास्तथा शूद्रास्तेपि यांति प
रां गतिं ॥ ३२ ॥ किं पुनर्ब्राह्मणाः पुण्या भक्ता राज
र्षयस्तथा ॥ अनित्यमसुखं लोकमिमं प्राप्य भज

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्व मां ॥ ३३ ॥ मन्मनाभवमद्भक्तोमद्याजीमांनम
स्कुरु ॥ मामेवैष्यसियुक्त्वैवमात्मानंमत्परायण
: ॥ ३४ ॥ इतिश्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सुब्रह्म
विद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुनसंवादेराज
विद्याराजगुह्ययोगोनामनवमोध्यायः ॥ ९ ॥
श्रीभगवानुवाच ॥ भूयएवमहाबाहोशृणुमेप
रमंवचः ॥ यत्तेहंप्रीयमाणायवक्ष्यामिहितकाम्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

या ॥ १ ॥ नमेविदुः सुरगणाः प्रभवन्नमहर्षयः ॥
अहमादिर्हिदेवानांमहर्षीणांचसर्वशः ॥ २ ॥ यो
मामजमनादिंचवेत्तिलोकमहेश्वरं ॥ असंमूढः
समर्त्येषुसर्वपापैःप्रमुच्यते ॥ ३ ॥ बुद्धिर्ज्ञानमसं
मोहःक्षमासत्यंदमःशमः ॥ सुखंदुःखंभवोभा
वोभयंचाभयमेवच ॥ ४ ॥ अहिंसासमतातुष्टि
स्तपोदानंयशोयशः ॥ भवंतिभावाभूतानांम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

त्तएवपृथग्विधाः॥५॥महर्षयःसप्तपूर्वेचत्वारोम
नवस्तथा॥मद्भावामानसाजातायेषांलोकइ
माःप्रजाः॥६॥एतांविभूतियोगंचममयोवेत्ति
तत्वतः॥सोविकंपेनयोगेनयुज्यतेनात्रसंशयः।
॥७॥अहंसर्वस्यप्रभवोमत्तःसर्वंप्रवर्तते॥इतिम
त्वाभजंतेमांबुधाभावसमन्विताः॥८॥मच्चिता
मद्गतःप्राणाबोधयंतःपरस्परं॥कथयंतश्चमां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्तिसंतुष्यंतिचरमंतिच॥९॥तेषांसततयुक्तानां
भजतांप्रीतिपूर्वकं॥ददामिबुद्धियोगंतंयेनमा
मुपयांतिते॥१०॥तेषामेवानुकंपार्थमहमज्ञान
जंतमः॥नाशयाम्यात्मभावस्थोज्ञानदीपेनभा
स्वता॥११॥अर्जुनउवाच॥परंब्रह्मपरंधामप
वित्रंपरमंभवान्॥पुरुषंशाश्वतंदिव्यमादिदेव
मजंविभुं॥१२॥आहुस्त्वामृषयःसर्वेदेवर्षिर्ना

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रदस्तथा॥ असितोदेवलोव्यासःस्वयंचैवब्रवीषि
मे॥१३॥ सर्वमेतदृतंमन्येयन्मांवदसिकेशव॥ न
हितेभगवन्व्यक्तिंविदुर्देवानदानवाः॥१४॥ स्व
यमेवात्मनात्मानंवेत्थत्वंपुरुषोत्तमः॥ भूतभाव
नभूतेशदेवदेवजगत्पते॥१५॥ वक्तुमर्हस्यशेषे
णदिव्याह्यात्मविभूतयः॥ याभिर्विभूतिभिर्लो
कानिमांस्त्वंव्याप्यतिष्ठसि॥१६॥ कथंविद्यामहं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

योगिंस्त्वांसदापरिचिंतयन् ॥ केषुकेषुचभावेषुचिं
त्योसिभगवन्मया ॥ १७॥ विस्तरेणात्मनोयोगं
विभूतिंचजनार्दन ॥ भूयःकथयतृप्तिर्हिशृण्व
तोनास्तिमेमृतं ॥ १८॥ श्रीभगवानुवाच ॥ हंतते
कथयिष्यामिदिव्याह्यात्मविभूतयः ॥ प्राधान्य
तःकुरुश्रेष्ठनास्त्यंतोविस्तरस्यमे ॥ १९॥ अहमा
त्मागुडाकेशसर्वभूताशयस्थितः ॥ अहमादि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्चमध्यंचभूतानामंतएवच॥२०॥ आदित्यानामहं
विष्णुर्ज्योतिषांरविरंशुमान्॥ मरीचिर्मरुतामस्मि
नक्षत्राणामहंशशी॥२१॥ वेदानांसामवेदोस्मिदे
वानामस्मिवासवः॥ इंद्रियाणांमनश्चास्मिभूता
नामस्मिचेतना॥२२॥ रुद्राणांशंकरश्चास्मिवि
त्तेशोयक्षरक्षसां॥ वसूनांपावकश्चास्मिमेरुःशि
खरिणामहं॥२३॥ पुरोधसांचमुख्यंमांविद्धिपार्थ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

बृहस्पतिं॥ सेनानीनामहंस्कंदः सरसामस्मिसागरः
२४॥ महर्षीणांभृगुरहंगिरामस्म्येकमक्षरं॥ यज्ञा
नांजपयज्ञोस्मिस्थावराणांहिमालयः॥२५॥ अ
श्वत्थः सर्ववृक्षाणांदेवर्षीणांचनारदः॥ गंधर्वाणां
चित्ररथः सिद्धानांकपिलोमुनिः॥२६॥ उच्चैःश्र
वसमश्वानांविद्धिमाममृतोद्भवं॥ ऐरावतंगजेंद्रा
णांनराणांचनराधिपं॥२७॥ आयुधानामहंवज्रं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

धेनूनामस्मिकामधुक् ॥ प्रजनश्चास्मिकंदर्पः
सर्पाणामस्मिवासुकिः ॥ २८ ॥ अनंतश्चास्मिना
गानांवरुणोयादसामहं ॥ पितॄणामर्यमाचास्मि
यमःसंयमतामहं ॥ २९ ॥ प्रल्हादश्चास्मिदैत्यानां
कालःकलयतामहं ॥ मृगाणांचमृगेंद्रोहंवैनते
यश्चपक्षिणां ॥ ३० ॥ पवनःप्लवतामस्मिरामः
शस्त्रभृतामहं ॥ झषाणांमकरश्चास्मिस्रोतसा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

मस्मि जान्हवी ॥ सर्गाणामादिरंतश्चमध्यंचैवाहम
र्जुन ॥ अध्यात्मविद्याविद्यानांवादःप्रवदतामहं ॥
३२ ॥ अक्षराणामकारोस्मिद्वंद्वःसामासिकस्यच
अहमेवाक्षयःकालोधाताहंविश्वतोमुखः ॥ ३३ ॥
मृत्युःसर्वहरश्चाहमुद्भवश्चभविष्यतां ॥ कीर्तिःश्री
र्वाक्चनारीणांस्मृतिर्मेधाधृतिःक्षमा ॥ ३४ ॥ बृह
त्सामतथासाम्नांगायत्रीछंदसामहं ॥ मासानां

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE
CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मार्गशीर्षोहमृतूनांकुसुमाकरः॥३५॥द्यूतंछल
यतामस्मितेजस्तेजस्विनामहं॥जयोस्मिव्यव
सायोस्मिसत्वंसत्ववतामहं॥३६॥वृष्णीनांवासु
देवोस्मिपांडवानांधनंजयः॥मुनीनामप्यहंव्या
सः कवीनामुशनाकविः॥३७॥दंडोदमयिता
मस्मिनीतिरस्मिजिगीषतां॥मौनंचैवास्मिगुह्या
नांज्ञानंज्ञानवतामहं॥३८॥यच्चापिसर्वभूतानां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

बीजंतदहमर्जुन॥ नतदस्तिविनायत्स्यान्मयाभू
तंचराचरं॥३९॥ नांतोस्तिममदिव्यानांविभूतीनां
परंतप॥ एषतूद्देशतःप्रोक्तोविभूतेर्विस्तरोमया॥
४०॥ यद्यद्विभूतिमत्सत्वंश्रीमदूर्जितमेववा॥ तत्त
देवावगच्छत्वंममतेजोंशसंभवं॥ ४१॥ अथवाब
हुनैतेनकिंज्ञातेनतवार्जुन॥ विष्टभ्याहमिदंकृ ॥६०॥
त्स्नमेकांशेनस्थितोजगत्॥४२॥ इतिश्रीभगव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

गीतासूपनिषत्सुब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृ
ष्णार्जुनसंवादेविभूतियोगोनामदशमोध्यायः॥
१०॥ अर्जुनउवाच॥ मदनुग्रहायपरमंगुह्यमध्या
त्मसंज्ञितं॥ यत्त्वयोक्तंवचस्तेनमोहोयंविगतोम
म॥१॥ भवाप्ययौहिभूतानांश्रुतौविस्तरशोम
या॥ त्वत्तःकमलपत्राक्षमाहात्म्यमपिचाव्ययं॥
२॥ एवमेतद्यथात्थत्वमात्मानंपरमेश्वर॥ द्रष्टुमि च्छामि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥भ॰गी॰॥ ते रूपमैश्वरं पुरुषोत्तम॥ मन्यसे यदि तच्छक्यं मया ॥अ॰॥

॥६२॥ द्रष्टुमिति प्रभो ॥ योगेश्वर ततो मे त्वं दर्शयात्मा ॥११॥

नमव्ययं॥ योगेश्वर ततो मे त्वं दर्शयात्मानमव्ययं

४॥ श्रीभगवानुवाच॥ पश्य मे पार्थ रूपाणि शतशो

थ सहस्रशः॥ नानाविधानि दिव्यानि नानावर्णा

कृतीनि च॥५॥ पश्यादित्यान्वसून्रुद्रानश्विनौ ॥६॥

मरुतस्तथा॥ बहून्यदृष्टपूर्वाणि पश्याश्चर्याणि भा

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रत ॥६॥ इहैकस्थं जगत्कृत्स्नं पश्याद्य सचराचरं ॥
मम देहे गुडाकेश यच्चान्यद्द्रष्टुमिच्छसि ॥७॥ न तु मां
शक्यसे द्रष्टुमनेनैव स्वचक्षुषा ॥ दिव्यं ददामि ते चक्षुः
पश्य मे योगमैश्वरं ॥८॥ संजय उवाच ॥ एवमुक्त्वा
ततो राजन्महायोगेश्वरो हरिः ॥ दर्शयामास पा
र्थाय परमं रूपमैश्वरं ॥९॥ अनेकवक्त्रनयनम
नेकाद्भुतदर्शनं ॥ अनेकदिव्याभरणं दिव्यानेको

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

द्यतायुधं॥१०॥दिव्यमाल्यांबरधरंदिव्यगंधानुले
पनं॥सर्वाश्चर्यमयंदेवमनंतंविश्वतोमुखं॥११॥दि
विसूर्यसहस्रस्यभवेद्युगपदुत्थिता॥यदिभाः
सदृशीसास्याद्भासस्तस्यमहात्मनः॥१२॥तत्रैक
स्थंजगत्कृत्स्नंप्रविभक्तमनेकधा॥अपश्यद्देवदेव
स्यशरीरेपांडवस्तदा॥१३॥ततःसविस्मयाविष्टो
हृष्टरोमाधनंजयः॥प्रणम्यशिरसादेवंकृतांजलि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रभाषत॥१४॥अर्जुनउवाच॥पश्यामिदेवांस्तवदेव
देहेसर्वांस्तथाभूतविशेषसंघान्॥ब्रह्माणमीशं
कमलासनस्थमृषींश्चसर्वानुरगांश्चदिव्यान्॥१५
अनेकबाहूदरवक्त्रनेत्रंपश्यामित्वांसर्वतोनंतं
रूपं॥नांतंनमध्यंनपुनस्तवादिंपश्यामिविश्वे
श्वरविश्वरूपं॥१६॥किरीटिनंगदिनंचक्रिणंच
तेजोराशिंसर्वतोदीप्तिमंतं॥पश्यामित्वांदुर्निरी

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar.

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

क्ष्यं समंताद्दीप्तानलार्कद्युतिमप्रमेयं ॥१७॥ त्वमक्ष
रं परमं वेदितव्यं त्वमस्य विश्वस्य परं निधानं । त्वमव्य
यः शाश्वतधर्मगोप्ता सनातनस्त्वं पुरुषो मतो मे ॥
१८॥ अनादिमध्यांतमनंतवीर्यमनंतबाहुं शशि
सूर्यनेत्रं । पश्यामि त्वां दीप्तहुताशवक्त्रं स्वतेजसा
विश्वमिदं तपंतं ॥१९॥ द्यावापृथिव्योरिदमंतरं हि
व्याप्तं त्वयैकेन दिशश्च सर्वाः । दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तवेदंलोकत्रयंप्रव्यथितंमहात्मन्॥ २०॥ अमीहि
त्वांसुरसंघाविशंतिकेचिद्भीताःप्रांजलयोगृणं
ति॥ स्वस्तीत्युक्त्वामहर्षिसिद्धसंघास्तुवंतित्वांस्तु
तिभिःपुष्कलाभिः॥ २१॥ रुद्रादित्यावसवोयेच
साध्याविश्वेश्विनौमरुतश्चोष्मपाश्च॥ गंधर्वयक्षा
सुरसिद्धसंघावीक्षंतेत्वांविस्मिताश्चैवसर्वे॥ २२॥
रूपंमहत्तेबहुवक्त्रनेत्रंमहाबाहोबहुबाहूरुपादं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

बहूदरं बहुदंष्ट्राकरालं दृष्ट्वा लोकाः प्रव्यथितास्त
थाहं ॥ नभःस्पृशं दीप्तमनेकवर्णं व्यात्ताननं दीप्त
विशालनेत्रं ॥ दृष्ट्वा हि त्वां प्रव्यथितांतरात्मा धृतिं
न विंदामि शमं च विष्णो ॥ २४ ॥ दंष्ट्राकरालानि च
ते मुखानि दृष्ट्वैव कालानलसन्निभानि ॥ दिशो
न जाने न लभे च शर्म प्रसीद देवेश जगन्निवास ॥
२५ ॥ अमी च त्वां धृतराष्ट्रस्य पुत्राः सर्वे सहैवावनि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

पालसंघैः ॥ भीष्मोद्रोणः सूतपुत्रस्तथासौसहा
स्मदीयैरपियोधमुख्यैः ॥ २६ ॥ वक्त्राणितेत्वरमा
णाविशंतिदंष्ट्राकरालानिभयानकानि ॥ केचि
द्विलग्नादशनांतरेषुसंदृश्यंतेचूर्णितैरुत्तमां
गैः ॥ २७ ॥ यथानदीनांबहवोंबुवेगाःसमुद्रमेवा
भिमुखाद्रवंति ॥ तथातवामीनरलोकवीराविशं
तिवक्त्राण्यभिविज्वलंति ॥ २८ ॥ यथाप्रदीप्तंज्वल

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥भ॰गी॰॥ ंपतंगाविशंतिनाशायसमृद्धवेगाः॥ तथैवनाशा
॥६५॥ यविशंतिलोकास्तवापिवक्त्राण्यभिविज्वलंति
२९॥ लेलिह्यसेग्रसमानःसमंताल्लोकान्समग्रा
न्वदनैर्ज्वलद्भिः॥ तेजोभिरापूर्यजगत्समग्रंभा
सस्तवोग्राःप्रतपंतिविष्णो॥३०॥ आख्याहिमेको
भवानुग्ररूपोनमोस्तुतेदेववरप्रसीद॥ विज्ञातु ॥६५॥
मिच्छामिभवंतमाद्यंनहिप्रजानामितवप्रवृत्तिं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

३१ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ कालोस्मि लोकक्षयकृत्प्रवृ
द्धो लोकान्समाहर्तुमिह प्रवृत्तः ॥ ऋतेपि त्वां न भवि
ष्यंति सर्वे येवस्थिताः प्रत्यनीकेषु योधाः ॥ ३२ ॥ तस्मा
त्वमुत्तिष्ठ यशो लभस्व जित्वा शत्रून्भुंक्ष्व राज्यं स
मृद्धं ॥ मयैवैते निहताः पूर्वमेव निमित्तमात्रं भव
सव्यसाचिन् ॥ ३३ ॥ द्रोणं च भीष्मं च जयद्रथं च
कर्णं तथान्यानपि योधवीरान् ॥ मया हतांस्त्वं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ञ्जहिमाव्यथिष्ठायुध्यस्वजेतासिरणेसपत्नान् ॥३४॥
संजयउवाच ॥ एतच्छ्रुत्वावचनंकेशवस्यकृतांज
लिर्वेपमानःकिरीटी ॥ नमस्कृत्वाभूयएवाहकृष्णं
सगद्गदंभीतभीतःप्रणम्य ॥३५॥ अर्जुनउवाच ॥
स्थानेहृषीकेशतवप्रकीर्त्याजगत्प्रहृष्यत्यनुर
ज्यतेच ॥ रक्षांसिभीतानिदिशोद्रवंतिसर्वेनमस्यं
तिचसिद्धसंघाः ॥३६॥ कस्माच्चतेननमेरन्महा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मन्नगरीयसे ब्रह्मणोप्यादिकर्त्रे॥ प्रसीद हे देवेश
जगन्निवास: त्वमक्षरं सदसत्तत्परं यत्॥३७॥ त्व
मादिदेवः पुरुषः पुराणस्त्वमस्य विश्वस्य परं नि
धानं॥ वेत्तासि वेद्यं च परं च धाम त्वया ततं विश्व
मनंतरूपं॥३८॥ वायुर्यमोग्निर्वरुणः शशांकः
प्रजापतिस्त्वं प्रपितामहश्च॥ नमो नमस्तेस्तु स
हस्रकृत्वः पुनश्च भूयोपि नमो नमस्ते॥३९॥ न

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मः पुरस्तादथपृष्ठतस्तेनमोस्तुतेसर्वतएवसर्व ॥
अनंतवीर्यामितविक्रमस्त्वंसर्वंसमाप्नोषिततो
सिसर्वः ॥ ४० ॥ सखेतिमत्वाप्रसभंयदुक्तंहेकृष्ण
हेयादवहेसखेति ॥ अजानतामहिमानंतवेदं
मयाप्रमादात्प्रणयेनवापि ॥ ४१ ॥ यच्चावहासा
र्थमसत्कृतोसिविहारशय्यासनभोजनेषु ॥ ए
कोथवाप्यच्युततत्समक्षंतत्क्षामयेत्वामहम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

प्रमेयं ॥४२॥ पितासि लोकस्य चराचरस्य त्वमस्य
पूज्यश्च गुरुर्गरीयान् ॥ न त्वत्समोस्त्यभ्यधिकः कु
तोन्यो लोकत्रयेप्यप्रतिमप्रभाव ॥४३॥ तस्मात्प्र
णम्य प्रणिधाय कायं प्रसादये त्वामहमीशमीड्यम्
॥ पितेव पुत्रस्य सखेव सख्युः प्रियः प्रियायार्ह
सि देव सोढुं ॥४४॥ अदृष्टपूर्वं हृषितोस्मि दृष्ट्वा भये
न च प्रव्यथितं मनो मे ॥ तदेव मे दर्शय देवरूपं प्रसी

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

द देवेश जगन्निवास ॥४५॥ किरीटिनं गदिनं चक्रह
स्तमिच्छामि त्वां द्रष्टुमहं तथैव ॥ तेनैव रूपेण चतुर्भु
जेन सहस्रबाहो भव विश्वमूर्ते ॥४६॥ श्रीभगवानु
वाच ॥ मया प्रसन्नेन तवार्जुनेदं रूपं परं दर्शितमा
त्मयोगात् ॥ तेजोमयं विश्वमनंतमाद्यं यन्मे त्वद
न्येन न दृष्टपूर्वं ॥४७॥ न वेदयज्ञाध्ययनैर्न दानैर्न
च क्रियाभिर्न तपोभिरुग्रैः ॥ एवंरूपः शक्य अहं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नलोकेद्रष्टुंत्वदन्येनकुरुप्रवीरः॥४८॥ मातेव्यथा
माचविमूढभावोदृष्ट्वारूपंघोरमीदृङ्ममेदं॥ व्य
पेतभीः प्रीतमनाः पुनस्त्वंतदेवमेरूपमिदंप्रप
श्य॥४९॥ संजयउवाच॥ इत्यर्जुनंवासुदेवस्तथो
क्त्वास्वकंरूपंदर्शयामासभूयः॥ आश्वासयामा
वैसभीतमेनंभूत्वापुनःसौम्यवपुर्महात्मा॥५०॥
अर्जुनउवाच॥ दृष्ट्वेदंमानुषंरूपंतवसौम्यंजना

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

र्दन॥ इदानीमस्मिसंवृत्तःसचेताः [illegible] गतः॥५१
श्रीभगवानुवाच॥ सुदुर्दर्शमिदंरूपंदृष्टवानसिय
न्मम॥ देवाअप्यस्यरूपस्यनित्यंदर्शनकांक्षिणः
५२॥ नाहंवेदैर्नतपसानदानेननचेज्यया॥ श
क्यएवंविधोद्रष्टुंदृष्टवानसिमांयथा॥५३॥ भ
क्त्यात्वनन्ययाशक्यअहमेवंविधोर्जुन॥ ज्ञातुं ॥६९॥
द्रष्टुंचतत्वेनप्रवेष्टुंचपरंतप॥५४॥ मत्कर्मकृ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्मत्परमोमद्भक्तः संगवर्जितः॥ निर्वैरः सर्वभू
तेषु यः स मामेति पांडव॥५५॥ इति श्रीभगव
द्गीतासूपनिषसु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे
श्रीकृष्णार्जुनसंवादे विश्वरूपदर्शनं नामै
कादशोध्यायः॥११॥ अर्जुन उवाच॥ एवंस
ततयुक्ता ये भक्तास्त्वां पर्युपासते॥ ये चाप्य
क्षरमव्यक्तं तेषां के योगवित्तमाः॥१॥ श्रीभग

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वानुवाच ॥ मय्यावेश्यमनोयेमांनित्ययुक्ताउपास
ते॥ श्रद्धयापरयोपेतास्तेमेयुक्ततमामताः॥२॥
येत्वक्षरमनिर्देश्यमव्यक्तंपर्युपासते॥ सर्वत्रगम
चिंत्यंचकूटस्थमचलंध्रुवं॥३॥ संनियम्येंद्रिय
ग्रामंसर्वत्रसमबुद्धयः॥ तेप्राप्नुवंतिमामेवसर्व
भूतहितेरताः॥४॥ क्लेशोधिकतरस्तेषामव्य
क्तासक्तचेतसां॥ अव्यक्ताहिगतिर्दुःखंदेहवद्भि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रवाप्यते॥ येतुसर्वाणिकर्माणिमयिसंन्यस्यमत्पराः
अनन्येनैवयोगेनमांध्यायंतउपासते॥ ६॥ तेषा
महंसमुद्धर्तामृत्युसंसारसागरात्॥ भवामिन
चिरात्पार्थमय्यावेशितचेतसां॥ मय्येवमनआ
धत्स्वमयिबुद्धिंनिवेशय॥ निवसिष्यसिमय्येव
अतऊर्ध्वंनसंशयः॥ ८॥ अथचित्तंसमाधातुंन
शक्नोषिमयिस्थिरं॥ अभ्यासयोगेनततोमामि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भ॰गी॰ ॥ प्तुं धनंजय ॥ ९ ॥ अभ्यासेप्यसमर्थोसि मत्कर्मपर ॥ अ॰ ॥
॥ ७१ ॥ मो भव ॥ मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्सिद्धिमवा ॥ १२ ॥
प्स्यसि ॥ १० ॥ अथैतदप्यशक्तोसि कर्तुं मद्योगमा
श्रित ॥ सर्वकर्मफलत्यागं ततः कुरु यतात्मवा
न् ॥ ११ ॥ श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं वि
शिष्यते ॥ ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छांतिरनं ॥ ७२ ॥
तरं ॥ १२ ॥ अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः करुण एव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न॥निर्ममोनिरहंकारःसमदुःखसुखक्षमी॥१३॥सं
तुष्टःसततंयोगीयतात्मादृढनिश्चयः॥मय्यर्पितम
नोबुद्धिर्योमद्भक्तःसमेप्रियः॥१४॥यस्मान्नोद्वि
जतेलोकोलोकान्नोद्विजतेचयः॥हर्षामर्षभयो
द्वेगैर्मुक्तोयःसचमेप्रियः॥१५॥अनपेक्षःशुचि
र्दक्षःउदासीनोगतव्यथः॥सर्वारंभपरित्यागी
योमद्भक्तःसमेप्रियः॥१६॥योनहृष्यतिनद्वेष्टि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नशोचतिनकांक्षति॥शुभाशुभपरित्यागीभक्तिमा
न्यःसमेप्रियः॥१७॥ समःशत्रौचमित्रेचतथामा
नापमानयोः॥शीतोष्णसुखदुःखेषुसमःसंगवि
वर्जितः॥१८॥तुल्यनिंदास्तुतिर्मौनीसंतुष्टोये
नकेनचित्॥ अनिकेतःस्थिरमतिर्भक्तिमान्मे
प्रियोनरः॥१९॥येतुधर्म्यामृतमिदंयथोक्तंपर्युपा
सते॥श्रद्दधानामत्परमाभक्तास्तेतीवमेप्रियाः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

२०॥ इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्या
यांयोगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे भक्तियोगो
नाम द्वादशोध्यायः॥१२॥ श्रीभगवानुवाच॥ इ
दंशरीरंकौंतेयक्षेत्रमित्यभिधीयते॥ एतद्योवे
त्तितंप्राहुः क्षेत्रज्ञइतितद्विदः॥१॥ क्षेत्रज्ञंचापि
मांविद्धिसर्वक्षेत्रेषुभारत॥ क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं
यत्तज्ज्ञानंमतंमम॥२॥ तत्क्षेत्रंयच्चयादृक्च य

अर्जुन उ॥ प्रकृतिंपुरुषंचैव क्षेत्रंक्षेत्रज्ञमेवच॥ एतद्वेदितुमिच्छामिज्ञा
नंज्ञेयंच केशव॥१॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

द्विकारियतश्चयत्॥ सचयोयत्प्रभावश्चतत्समा
सेनमेश्रृणु॥३॥ ऋषिभिर्बहुधागीतंछंदोभि
र्विविधैः पृथक्॥ ब्रह्मसूत्रपदैश्चैवहेतुमद्भि
र्विनिश्चितैः॥४॥ महाभूतान्यहंकारोबुद्धिर
व्यक्तमेवच॥ इंद्रियाणिदशैकंचपंचचेंद्रिय
गोचराः॥५॥ इच्छाद्वेषःसुखंदुःखंसंघातश्चे ॥७२॥
तनाधृतिः॥ एतत्क्षेत्रंसमासेनसविकारमु

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

दाहृतं॥६॥अमानित्वमदंभित्वमहिंसाक्षांतिरार्जवं
आचार्योपासनंशौचंस्थैर्यमात्माविनिग्रहः॥७॥
इंद्रियार्थेषुवैराग्यमनहंकारएवच॥जन्ममृत्यु
जराव्याधिदुःखदोषानुदर्शनं॥८॥असक्तिरन
भिष्वंगःपुत्रदारगृहादिषु॥नित्यंचसमचित्तत्वमि
ष्टानिष्टोपपत्तिषु॥९॥मयिचानन्ययोगेनभक्ति
रव्यभिचारिणी॥विविक्तदेशसेवित्वमरतिर्जन

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

संसदि ॥ १० ॥ अध्यात्मज्ञाननित्यत्वं तत्वज्ञानार्थ
दर्शनं ॥ एतज्ज्ञानमितिप्रोक्तमज्ञानंयदतोन्यथा
॥ ११ ॥ ज्ञेयंयत्तत्प्रवक्ष्यामि यज्ज्ञात्वामृतमश्नुते
। अनादिमत्परंब्रह्मनसत्तन्नासदुच्यते ॥ १२ ॥
सर्वतःपाणिपादंतत्सर्वतोक्षिशिरोमुखं ॥ स
र्वतःश्रुतिमल्लोकेसर्वमावृत्यतिष्ठति ॥ १३ ॥
सर्वेन्द्रियगुणाभासंसर्वेन्द्रियविवर्जितं ॥ अस

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE
CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

क्तं सर्वभृच्चैव निर्गुणं गुणभोक्तृ च ॥१४॥ बहिरंत
श्च भूतानामचरं चरमेव च ॥ सूक्ष्मत्वात्तदविज्ञे
यं दूरस्थं चांतिके च तत् ॥१५॥ अविभक्तं च भूते
षु विभक्तमिव च स्थितं ॥ भूतभर्तृ च तज्ज्ञेयं ग्र
सिष्णु प्रभविष्णु च ॥१६॥ ज्योतिषामपि तज्ज्यो
तिस्तमसः परमुच्यते ॥ ज्ञानं ज्ञेयं ज्ञानगम्यं हृ
दि सर्वस्य [illegible]ष्ठितं ॥१७॥ इति क्षेत्रं तथा ज्ञानं ज्ञेयं

पि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

चोक्तं समासतः॥ मद्भक्त एतद्विज्ञाय मद्भावायो
पपद्यते ॥१८॥ प्रकृतिं पुरुषं चैव विद्ध्यनादी उभा
वपि॥ विकारांश्च गुणांश्चैव विद्धि प्रकृतिसंभवा
न्॥१९॥ कार्यकारणकर्तृत्वे हेतुः प्रकृतिरुच्यते
पुरुषः सुखदुःखानां भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते॥२०
पुरुषः प्रकृतिस्थो हि भुंक्ते प्रकृतिजान्गु
णान्॥ कारणं गुणसंगोस्य सदसद्योनिजन्

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्मसु ॥ २१ ॥ उपद्रष्टानुमन्ता च भर्ता भोक्ता महेश्वरः ॥
परमात्मेति चाप्युक्तो देहेस्मिन् पुरुषः परः ॥ २२ ॥
य एवं वेत्ति पुरुषं प्रकृतिं च गुणैः सह ॥ सर्वथा वर्त
मानोपि न स भूयोभिजायते ॥ २३ ॥ ध्यानेनात्म
नि पश्यंति केचिदात्मानमात्मना ॥ अन्ये सांख्येन
योगेन कर्मयोगेन चापरे ॥ २४ ॥ अन्ये त्वेवमजानं
तः श्रुत्वान्येभ्य उपासते ॥ तेपि चातितरंत्येव मृ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सुंश्रुतिपरायणाः॥ २५॥ यावत्संजायतेकिं
चित्सत्वंस्थावरजंगमं॥ क्षेत्रंक्षेत्रज्ञसंयोगात्त
द्विद्धिभरतर्षभ॥ २६॥ समंसर्वेषुभूतेषुतिष्ठं
तंपरमेश्वरं॥ विनश्यत्स्वविनश्यंतं यःपश्य
तिसपश्यति॥ २७॥ समंपश्यन्हिसर्वत्रसमव
स्थितमीश्वरं॥ नहिनस्त्यात्मनात्मानंततोया
तिपरांगतिं॥ २८॥ प्रकृत्यैवचकर्माणिक्रियमा

स्य

यं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

णानिसर्वशः॥ यःपश्यतितथात्मानमकर्तारंस
पश्यति॥२९॥ यदाभूतपृथग्भावमेकस्थमनुप म
श्यति॥ ततएवचविस्तारंब्रह्मसंपद्यतेतदा॥३०
अनादित्वान्निर्गुणत्वात्परमात्मायमव्ययः
शरीरस्थोपिकौंतेयनकरोतिनलिप्यते॥३१
यथासर्वगतंसौक्ष्म्यादाकाशंनोपलिप्यते॥
सर्वत्रावस्थितोदेहेतथात्मानोपलिप्यते॥३२

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यथाप्रकाशयत्येकःकृत्स्नंलोकमिमंरविः॥ क्षेत्रं
क्षेत्रीतथाकृत्स्नंप्रकाशयतिभारत॥३३॥ क्षेत्रक्षे
त्रज्ञयोरेवमंतरंज्ञानचक्षुषा॥ भूतप्रकृतिमोक्षं
चयेविदुर्यांतितेपरं॥३४॥ इतिश्रीभगवद्गीतासू
पनिषत्सुब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृष्णा
र्जुनसंवादेक्षेत्रक्षेत्रज्ञयोगोनामत्रयोदशो
ध्यायः॥१३॥ श्रीभगवानुवाच॥ परंभूयःप्रव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

क्ष्यामिज्ञानानांज्ञानमुत्तमं॥ यज्ज्ञात्वामुनयःस
र्वेपरांसिद्धिमितोगताः॥१॥इदंज्ञानमुपाश्रित्य
ममसाधर्म्यमागताः॥सर्गेपिनोपजायंतेप्रलये
नव्यथंतिच॥२॥ममयोनिर्महद्ब्रह्मतस्मिन्गर्भं
दधाम्यहं॥संभवःसर्वभूतानांततोभवतिभार
त॥३॥सर्वयोनिषुकौंतेयमूर्तयःसंभवंतियाः॥
तासांब्रह्ममहद्योनिरहंबीजप्रदःपिता॥४॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सत्वंरजस्तमइतिगुणाःप्रकृतिसंभवाः॥निब
ध्नंतिमहाबाहोदेहेदेहिनमव्ययं॥५॥तत्रसत्वं
तृ निर्मलत्वात्प्रकाशकमनामयं॥सुखसंगेनब
ध्नातिज्ञानसंगेनचानघ॥६॥रजोरागात्मकं
विद्धितृष्णासंगसमुद्भवं॥तन्निबध्नातिकौंतेय
कर्मसंगेनदेहिनं॥७॥तमस्त्वज्ञानजंविद्धिमा ॥७५॥
हनंसर्वदेहिनां॥प्रमादालस्यनिद्राभिस्तन्निब

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्नातिभारत॥ सत्वंसुखेसंजयतिरजः कर्मणि
भारत॥ ज्ञानमावृत्यतुतमः प्रमादेसंजयत्युत॥
॥९॥ रजस्तमश्चाभिभूयसत्वंभवतिभारत॥ र
जः सत्वंतमश्चैवतमः सत्वंरजस्तथा॥ १०॥ सर्व
द्वारेषुदेहेस्मिन्प्रकाशउपजायते॥ ज्ञानंयदा
तदाविद्याद्विवृद्धंसत्वमित्युत॥ ११॥ लोभः प्रवृत्ति
रारंभः कर्मणामशमः स्पृहा॥ रजस्येतानिजायं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥ तथाप्रलीनस्तमसिमूढयोनिषुजायते ॥१५॥

॥भ.गी.॥ तेविवृद्धेभरतर्षभ ॥१२॥ अप्रकाशोऽप्रवृत्तिश्चप्रमा ॥अ.॥
॥७९॥ दोमोहएवच ॥ तमस्येतानिजायंतेविवृद्धेकुरुनंद ॥१४॥
न ॥१३॥ यदासत्वेप्रवृद्धेतुप्रलयंयातिदेहभृत्
तदोत्तमविदांलोकानमलान्प्रतिपद्यते ॥१४॥
रजसिप्रलयंगत्वाकर्मसंगिषुजायते ॥ कर्मणः
सुकृतस्याहुःसात्विकंनिर्मलंफलं ॥१५॥ रजस ॥७९॥
स्तुफलंदुःखमज्ञानंतमसःफलं ॥ सत्वात्संजा

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE
CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यते ज्ञानं रजसो लोभ एव च ॥ प्रमादमोहौ तमसो
भवतोऽज्ञानमेव च ॥ १७ ॥ ऊर्ध्वं गच्छंति सत्वस्था
मध्ये तिष्ठंति राजसाः ॥ जघन्यगुणवृत्तिस्था अधो
गच्छंति तामसाः ॥ १८ ॥ नान्यं गुणेभ्यः कर्तारं यदा
द्रष्टानुपश्यति ॥ गुणेभ्यश्च परं वेत्ति मद्भावं सोधि
गच्छति ॥ १९ ॥ गुणानेतानतीत्य त्रीन्देही देहस
मुद्भवान् ॥ जन्ममृत्युजरादुःखैर्विमुक्तोऽमृतम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥भ.गी.॥ श्नुते॥२०॥अर्जुनउवाच॥कैर्लिंगैस्त्रीन्गुणा ॥अ.॥
॥८०॥ नेतानतीतोभवतिप्रभो॥किमाचारःकथंचै ॥१४॥
नं तांस्त्रीँगुणानतिवर्तते॥२१॥श्रीभगवानुवा
च॥प्रकाशंचप्रवृत्तिंचमोहमेवचपांडव॥नद्वे
ष्टिसंप्रवृत्तानिननिवृत्तानिकांक्षति॥२२॥उदा
सीनवदासीनोगुणैर्योनविचाल्यते॥गुणाव ॥८०॥
र्ततइत्येवंयोवतिष्ठतिनेंगते॥२३॥समदुःख

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सुखः स्वस्थः समलोष्टाश्मकांचनः ॥ तुल्यप्रियाप्रि
योधीरस्तुल्यनिंदात्मसंस्तुतिः ॥ २४ ॥ मानापमा
नयोस्तुल्यस्तुल्योमित्रारिपक्षयोः ॥ सर्वारंभप
रित्यागी गुणातीतः स उच्यते ॥ २५ ॥ मां च योव्य
भिचारेणभक्तियोगेन सेवते ॥ स गुणान्समती
त्यैतान्ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥ २६ ॥ ब्रह्मणोहिप्र
तिष्ठाहममृतस्याव्ययस्य च ॥ शाश्वतस्य च धर्म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सुखस्यैकांतिकस्य च ॥२७॥ इति श्रीभगव ॥अ॰॥
द्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे ॥१४॥
श्रीकृष्णार्जुनसंवादे गुणत्रयविभागो नाम
चतुर्दशोऽध्यायः ॥१४॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ऊ
र्ध्वमूलमधःशाखमश्वत्थं प्राहुरव्ययं ॥ छंदां
सि यस्य पर्णानि यस्तं वेद स वेदवित् ॥१॥ अ ॥८१॥
धश्चोर्ध्वं प्रसृतास्तस्य शाखा गुणप्रवृद्धा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विषयप्रबालाः ॥ अधश्चमूलान्यनुसंततानिक
र्मानुबंधीनिमनुष्यलोके ॥ २ ॥ नरूपमस्येहतथो
पलभ्यतेनांतोनचादिर्नचसंप्रतिष्ठा ॥ अश्वत्थमे नं
मूलंसुविरूढमूलमसंगशस्त्रेणदृढेनछित्वा ॥ ३
ततःपदंतत्परिमार्गितव्यंयस्मिन्गताननिवर्तं
तिभूयः ॥ तमेवचाद्यंपुरुषंप्रपद्येयतःप्रवृत्तिः
प्रसृतापुराणी ॥ ४ ॥ निर्मानमोहाजितसंगदो

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

षाऽध्यात्मनित्याविनिवृत्तकामाः॥ द्वंद्वैर्विमुक्ता
:सुखदुःखसंज्ञैर्गच्छंत्यमूढाः पदमव्ययंतत्॥५॥
नतद्भासयतेसूर्योनशशांकोनपावकः॥ यद्ग
त्वाननिवर्तंतेतद्धामपरमंमम॥६॥ ममैवांशो
जीवलोकेजीवभूतःसनातनः॥ मनःषष्ठानीं
द्रियाणिप्रकृतिस्थानिकर्षति॥७॥ शरीरंय
दवाप्नोतियच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः॥ गृहीत्वैतानि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

संयातिवायुर्गंधानिवाशयात् ॥ ८॥ श्रोत्रंचक्षुः
स्पर्शनंचरसनंघ्राणमेवच ॥ अधिष्ठायमनश्चा
यंविषयानुपसेवते ॥ ९॥ उत्क्रामंतंस्थितंवापि
भुंजानंवागुणान्वितं ॥ विमूढानानुपश्यंतिप
श्यंतिज्ञानचक्षुषः ॥ १०॥ यतंतोयोगिनश्चैनंप
श्यंत्यात्मन्यवस्थितं ॥ यतंतोप्यकृतात्मानोनैनं
पश्यंत्यचेतसः ॥ ११॥ यदादित्यगतंतेजोजग

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ज्ञासयतेखिलं ॥ यच्चंद्रमसि यच्चाग्नौ तत्तेजो वि
द्धि मामकं ॥१२॥ गामाविश्य च भूतानि धारया
म्यहमोजसा ॥ पुष्णामि चौषधीः सर्वाः सोमो
भूत्वा रसात्मकः ॥१३॥ अहं वैश्वानरो भूत्वा
प्राणिनां देहमाश्रितः ॥ प्राणापानसमायुक्तः
पचाम्यन्नं चतुर्विधं ॥१४॥ सर्वस्य चाहं हृदि सं
निविष्टो मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च ॥ वेदैश्च

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सर्वैरहमेववेद्योवेदांतकृद्वेदविदेवचाहं ॥१५॥
द्वाविमौपुरुषौलोकेक्षरश्चाक्षरएवच ॥ क्ष
रः सर्वाणिभूतानिकूटस्थोक्षरउच्यते ॥१६॥
उत्तमःपुरुषस्त्वन्यःपरमात्मेत्युदाहृतः ॥ यो
लोकत्रयमाविश्यबिभर्त्यव्ययईश्वरः ॥१७॥
यस्मात्क्षरमतीतोहमक्षरादपिचोत्तमः ॥ अ
तोस्मिलोकेवेदेचप्रथितःपुरुषोत्तमः ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

१८॥ योमामेवमसंमूढो जानाति पुरुषोत्त
मं॥ ससर्वविद्भजति मां सर्वभावेन भारत॥
१९॥ इति गुह्यतमं शास्त्रमिदमुक्तं मयानघ
एतद्बुद्ध्वा बुद्धिमान्स्यात्कृतकृत्यश्च भारत॥
२०॥ इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मवि
द्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे पुरु ॥८५॥
षोत्तमयोगो नाम पंचदशोध्यायः॥ १५॥ श्री

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भगवानुवाच ॥ अभयंसत्वसंशुद्धिर्ज्ञानयोगव्य
वस्थितिः ॥ दानंदमश्चयज्ञश्चस्वाध्यायस्तपआ
र्जवं ॥ १ ॥ अहिंसासत्यमक्रोधस्त्यागःशांतिर
पैशुनं ॥ दयाभूतेष्वलोलुत्वंमार्दवंह्रीरचाप
लं ॥ २ ॥ तेजःक्षमाधृतिःशौचमद्रोहोनातिमा
निता ॥ भवंतिसंपदंदैवीमभिजातस्यभारत
॥ ३ ॥ दंभोदर्पोभिमानश्चक्रोधःपारुष्यमेवच

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

अज्ञानं चाभिजातस्य पार्थ संपदं सुरीं ॥४॥ दै
वीसंपद्विमोक्षाय निबंधायासुरी मता: ॥ मा
शुचः संपदं दैवीमभिजातोसि पांडव ॥५॥
द्वौ भूतसर्गौ लोकेस्मिन् दैव आसुर एव च
॥ दैवो विस्तरशः प्रोक्त आसुरं पार्थ मे शृ
णु ॥६॥ प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च जना न विदुरा
सुराः ॥ न शौचं नापि चाचारो न सत्यं तेषु वि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यते ॥ ७ ॥ असत्यमप्रतिष्ठंते जगदाहुरनीश्वरं ॥ अप
रस्परसंभूतं किमन्यत्कामहैतुकं ॥ ८ ॥ एतां दृष्टि
मवष्टभ्य नष्टात्मानोल्पबुद्धयः ॥ प्रभवंत्युग्रकर्मा
णः क्षयाय जगतो हिताः ॥ ९ ॥ काममाश्रित्य दुः
पूरं दंभमानमदान्विताः ॥ मोहाद्गृहीत्वासद्ग्रा
हान्प्रवर्त्तंतेशुचिव्रताः ॥ १० ॥ चिंतामपरमे
यां च प्रलयांतामुपाश्रिताः ॥ कामोपभोगपर

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मा एतावदिति निश्चिताः ॥ ११ ॥ आशापाशश
तैर्बद्धाः कामक्रोधपरायणाः ॥ ईहन्ते कामभो
गार्थमन्यायेनार्थसंचयान् ॥ १२ ॥ इदमद्य म
या लब्धमिमं प्राप्स्ये मनोरथं ॥ इदमस्तीदमपि
मे भविष्यति पुनर्धनं ॥ १३ ॥ असौ मया हतः श
त्रुर्हनिष्ये चापरानपि ॥ ईश्वरोहमहं भोगी सिद्धो
हं बलवान्सुखी ॥ १४ ॥ आढ्योभिजनवानस्मि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कोऽन्योस्तिसदृशोमया॥यक्ष्येदास्यामिमोदिष्य
इत्यज्ञानविमोहिताः॥१५॥अनेकचित्तविभ्रां
तामोहजालसमावृताः॥प्रसक्ताःकामभोगेषु
पतंतिनरकेशुचौ॥१६॥आत्मसंभाविताःस्त
ब्धाधनमानमदान्विताः॥यजंतेनामयज्ञैस्ते
दंभेनाविधिपूर्वकं॥१७॥अहंकारंबलंदर्पंका
मंक्रोधंचसंश्रिताः॥मामात्मपरदेहेषुप्रद्विषं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्तोभ्यसूयकाः ॥१८॥ तानहं द्विषतः क्रूरान्संसारे
षु नराधमान् ॥ क्षिपाम्यजस्रमशुभानासुरीष्वे
व योनिषु ॥१९॥ आसुरीं योनिमापन्ना मूढा ज
न्मनि जन्मनि ॥ मामप्राप्यैव कौन्तेय ततो यान्त्य
धमां गतिं ॥२०॥ त्रिविधं नरकस्येदं द्वारं नाशन
मात्मनः ॥ कामः क्रोधस्तथा लोभस्तस्मादेतत्त्र ॥८७॥
यं त्यजेत् ॥२१॥ एतैर्विमुक्तः कौन्तेय तमोद्वारै

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्त्रिभिर्नरः॥ आचरत्यात्मनःश्रेयस्ततोयांतिप
रांगतिं॥२२॥ यःशास्त्रविधिमुत्सृज्यवर्त्तते का
मकारतः॥ नससिद्धिमवाप्नोति नसुखंनपरांग
तिं॥२३॥ तस्माच्छास्त्रंप्रमाणंतेकार्याकार्यव्यव
स्थितौ॥ ज्ञात्वाशास्त्रविधानोक्तंकर्मकर्तुमिहा
र्हसि॥२४॥ इतिश्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु
ब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रेश्रीकृष्णार्जुनसंवा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

दैवासुरसंपतियोगोनामषोडशोध्यायः॥१६॥
॥ ॥अर्जुनउवाच॥ येशास्त्रविधिमुत्सृज्य
यजंतेश्रद्धयान्विताः॥ तेषांनिष्ठातुकाकृष्ण
सत्वमाहोरजस्तमः॥१॥ श्रीभगवानुवाच॥
त्रिविधाभवतिश्रद्धादेहिनांसास्वभावजा॥
सात्विकीराजसीचैवतामसीचेतितांशृणु॥
२॥सत्वानुरूपासर्वस्यश्रद्धाभवतिभारत॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रद्धामयोयंपुरुषोयोयछ्रद्धः सएवसः ॥३॥ य
जंतेसात्विकादेवान्यक्षरक्षांसिराजसाः ॥ प्रेता
न्भूतगणांश्चान्येयजंतेतामसाजनाः ॥४॥
अशास्त्रविहितंघोरंतप्यंतेयेतपोजनाः ॥ दंभा
हंकारसंयुक्ताः कामरागसमन्विताः ॥५॥ क बला
र्षयंतः शरीरस्थंभूतग्राममचेतसः ॥ मांचै
वांतः शरीरस्थंतान्विद्ध्यासुरनिश्चयान् ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

६॥ आहारस्त्वपिसर्वस्यत्रिविधोभवतिप्रियः॥
यज्ञस्तपस्तथादानंतेषांभेदमिमंशृणु॥७॥
आयुःसत्वबलारोग्यसुखप्रीतिविवर्धना
ः॥रस्याःस्निग्धाःस्थिराहृद्याआहाराःसात्विक
प्रियाः॥८॥ कट्वम्ललवणात्युष्णतीक्ष्णरूक्ष
विदाहिनः॥आहाराराजसस्येष्टादुःखशोका ॥८९॥
मयप्रदाः॥९॥ यातयामंगतरसंपूतिपर्युषि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तं च यत् ॥ उच्छिष्टमपि चामेध्यं भोजनं तामसप्रियं
१० ॥ अफलाकांक्षिभिर्यज्ञो विधिदृष्टो य इज्यते ॥
यष्टव्यमेवेति मनः समाधाय स सात्विकः ॥ ११ ॥
अभिसंधाय तु फलं दंभार्थमपि चैव यत् ॥ इज्यते
भरतश्रेष्ठ तं यज्ञं विद्धि राजसं ॥ १२ ॥ विधिहीनम
सृष्टान्नं मंत्रहीनमदक्षिणं ॥ श्रद्धाविरहितं यज्ञं
तामसं परिचक्षते ॥ १३ ॥ देवद्विजगुरुप्राज्ञपूजनं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

शौचमार्जवं ॥ ब्रह्मचर्यमहिंसा च शारीरं तप उच्य
ते ॥ १४ ॥ अनुद्वेगकरं वाक्यं सत्यं प्रियहितं च यत्
स्वाध्यायाभ्यसनं चैव वाङ्मयं तप उच्यते ॥ १५ ॥
मनः प्रसादः सौम्यत्वं मौनमात्मविनिग्रहः ॥ भा
वसंशुद्धिरित्येतत्तपो मानसमुच्यते ॥ १६ ॥ श्रद्ध
या परया तप्तं तपस्तत्त्रिविधं नरैः ॥ अफलाकां
क्षिभिर्युक्तैः सात्त्विकं परिचक्षते ॥ १७ ॥ सत्कार

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मानपूजार्थंतपोदंभेनचैवयत्॥क्रियतेतदिह
प्रोक्तंराजसंचलमध्रुवं॥१८॥मूढग्राहेणात्मनो
यत्पीडयाक्रियतेतपः॥परस्योत्सादनार्थंवात
त्तामसमुदाहृतं॥१९॥दातव्यमितियद्दानंदीयते
नुपकारिणे॥देशेकालेचपात्रेचतद्दानंसात्वि
कंस्मृतं॥२०॥यत्तुप्रत्युपकारार्थंफलमुद्दिश्य
वापुनः॥दीयतेचपरिक्लिष्टंतद्राजसमुदाहृतं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥२१॥ अदेशकालेयद्दानमपात्रेभ्यश्चदीयते ॥ अ-
सत्कृतमवज्ञातंतत्तामसमुदाहृतं ॥ २२ ॥ ॐतत्स-
दितिनिर्देशोब्रह्मणस्त्रिविधःस्मृतः ॥ ब्राह्मणा-
स्तेनवेदाश्चयज्ञाश्चविहिताःपुरा ॥ २३ ॥ तस्मा-
दोमित्युदाहृत्ययज्ञदानतपःक्रियाः ॥ प्रवर्तंते
विधानोक्ताःसततंब्रह्मवादिनां ॥ २४ ॥ तदित्यन-
भिसंधायफलंयज्ञतपःक्रियाः ॥ दानक्रियाश्च

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विविधाःक्रियंतेमोक्षकांक्षिभिः ॥२५॥ सद्भावे
साधुभावेचसदित्येतत्प्रयुज्यते ॥ प्रशस्तेकर्म
णितथासशब्दःपार्थयुज्यते ॥२६॥ यज्ञेतपसि
दानेचस्थितिःसदितिचोच्यते ॥ कर्मचैवतद
र्थीयंसदित्येवाभिधीयते ॥२७॥ अश्रद्धयाहु
तंदत्तंतपस्तप्तंकृतंचयत् ॥ असदित्युच्यतेपा
र्थनचतत्प्रेत्यनोइह ॥२८॥ इतिश्रीभगवद्गी

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रेश्री
कृष्णार्जुनसंवादेविविधश्रद्धाविवेकयोगो
नामसप्तदशोध्यायः॥१७॥ अर्जुनउवाच॥
संन्यासस्यमहाबाहोतत्त्वमिच्छामिवेदितुं॥त्या
गस्यचहृषीकेशपृथक्केशिनिषूदन॥१॥श्री
भगवानुवाच॥काम्यानांकर्मणांन्यासंसंन्यासं
कवयोविदुः॥सर्वकर्मफलत्यागंप्राहुस्त्यागं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विचक्षणाः॥२॥त्याज्यंदोषवदित्येकेकर्मप्राहु
र्मनीषिणः॥यज्ञदानतपःकर्मनत्याज्यमिति
चापरे॥३॥निश्चयंशृणुमेतत्रत्यागेभरतस
त्तम॥त्यागोहिपुरुषव्याघ्रत्रिविधःसंप्रकी
र्तितः॥४॥यज्ञदानतपःकर्मनत्याज्यंकार्य
मेवतत्॥यज्ञोदानंतपश्चैवपावनानिमनी
षिणां॥५॥एतान्यपितुकर्माणिसंगंत्यक्त्वा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

फलानिच॥कर्त्तव्यानीतिमेपार्थनिश्चितंम
तमुत्तमं॥६॥ नियतस्यतुसंन्यासःकर्मणो
नोपपद्यते॥मोहात्तस्यपरित्यागस्तामसः
परिकीर्तितः॥७॥दुःखमित्येवयत्कर्मका
यक्लेशभयात्त्यजेत्॥सकृत्वाराजसंत्यागं
नैवत्यागफलंलभेत्॥८॥कार्यमित्येवयत्
त्कर्मनियतंक्रियतेऽर्जुन॥संगंत्यक्त्वाफलं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

चैव स त्यागः सात्विको मतः॥९॥ न द्वेष्ट्यकुशलं
कर्म कुशले नानुषज्जते॥ त्यागी सत्वसमाविष्टो
मेधावी छिन्नसंशयः॥१०॥ नहि देहभृता शक्यं
त्यक्तुं कर्माण्यशेषतः॥ यस्तु कर्मफलत्यागी
स त्यागीत्यभिधीयते॥११॥ अनिष्टमिष्टं मिश्रं
च त्रिविधं कर्मणः फलं॥ भवत्यत्यागिनां प्रेत्य
न तु संन्यासिनां क्वचित्॥१२॥ पंचैतानि महा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

बाहोकारणानिनिबोधमे॥ सांख्येकृतांतेप्रोक्ता
निसिद्धयेसर्वकर्मणां॥१३॥ अधिष्टानंतथाक
र्ताकरणंचपृथग्विधं॥ विविधाश्चपृथक्चेष्टादै
वंचैवात्रपंचमं॥१४॥ शरीरवाङ्मनोभिर्यत्कर्म
प्रारभतेनरः॥ न्याय्यंवाविपरीतंवापंचैतेतस्य
हेतवः॥१५॥ तत्रैवंसतिकर्तारमात्मानंकेव
लंतुयः॥ पश्यत्यकृतबुद्धित्वान्नसपश्यतिदु

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मतिः॥१६॥यस्यनाहंकृतोभावोबुद्धिर्यस्यनलि
प्यते॥हत्वापिसइमांल्लोकान्नहंतिननिबध्य
ते॥१७॥ज्ञानंज्ञेयंपरिज्ञानात्रिविधाकर्मचोद
ना॥करणंकर्मकर्तेतित्रिविधःकर्मसंग्रहः॥
१८॥ज्ञानंकर्मचकर्ताचत्रिधैवगुणभेदतः॥प्रो
च्यतेगुणसंख्यानेयथावच्छृणुतान्यपि॥१९॥
सर्वभूतेषुयेनैकंभावमव्ययमीक्षते॥अवि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भक्तं विभक्तेषु तज्ज्ञानं विद्धि सात्त्विकं ॥ २० ॥ पृथ
क्त्वेन तु यज्ज्ञानं नानाभावान्पृथग्विधान् ॥ वेत्ति
सर्वेषु भूतेषु तज्ज्ञानं विद्धि राजसं ॥ २१ ॥ यत्तु कृत्स्न
वदेकस्मिन्कार्ये सक्तमहेतुकं ॥ अतत्त्वार्थवद
ल्पं च तत्तामसमुदाहृतं ॥ २२ ॥ नियतं संगरहित
मरागद्वेषतः कृतं ॥ अफलप्रेप्सुना कर्म यत्तत्सा
त्विकमुच्यते ॥ २३ ॥ यत्तु कामेप्सुना कर्म साहंकारे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सावापुनः॥ क्रियतेबहुलायासंतद्राजसमुदाह
तं॥२४॥ अनुबंधंक्षयंहिंसामनवेक्ष्यचपौरुषं॥
मोहादारभ्यतेकर्मयत्तत्तामसमुदाहृतं॥२५॥ मु
क्तसंगोनहंवादीधृत्युत्साहसमन्वितः॥ सिद्ध्य
सिद्ध्योः निर्विकारः कर्तासात्विकउच्यते॥२६॥
रागीकर्मफलप्रेप्सुर्लुब्धोहिंसात्मकोशुचिः॥
हर्षशोकान्वितःकर्ताराजसःपरिकीर्तितः॥२७

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

अयुक्तः प्राकृतस्तब्धः शठो नैष्कृतिकोलसः ॥ वि
षादी दीर्घसूत्री च कर्ता तामस उच्यते ॥ २८ ॥ बुद्धे
र्भेदं धृतेश्चैव गुणतस्त्रिविधं शृणु ॥ प्रोच्यमान
मशेषेण पृथक्त्वेन धनंजय ॥ २९ ॥ प्रवृत्तिं च निवृ
त्तिं च कार्याकार्ये भयाभये ॥ बंधं मोक्षं च या वेत्ति
बुद्धिः सा पार्थ सात्त्विकी ॥ ३० ॥ यया धर्ममधर्मं च ॥ ९६ ॥
कार्यं चाकार्यमेव च ॥ अयथावत्प्रजानाति बुद्धिः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सापार्थराजसी॥ अधर्मंधर्ममितियामन्यतेतम
सावृता॥ सर्वार्थान्विपरीतांश्चबुद्धिःसापार्थताम
सी॥३२॥ धृत्याययाधारयतेमनःप्राणेंद्रियक्रि
याः॥ योगेनाव्यभिचारिण्याधृतिःसापार्थसात्वि
की॥३३॥ ययातुधर्मकामार्थान्धृत्याधारयतेर्जु
न॥ प्रसंगेनफलाकांक्षीधृतिःसापार्थराजसी॥३४
ययास्वप्नंभयंशोकंविषादंमदमेवच॥ नविमुंच

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तिदुर्मेधाधृतिःसापार्थतामसी॥ ३५॥ सुखंत्वि
दानींत्रिविधंशृणुमेभरतर्षभ॥ अभ्यासाद्रमतेय
त्रदुःखांतंचनिगछति॥ ३६॥ यत्तदग्रेविषमि
वपरिणामेमृतोपमं॥ तत्सुखंसात्विकंप्रोक्तमा
त्मबुद्धिप्रसादजं॥ ३७॥ विषयेंद्रियसंयोगाद्य
त्तदग्रेमृतोपमं॥ परिणामेविषमिवतत्सुखंरा ॥९७॥
जसंस्मृतं॥ ३८॥ यदग्रेचानुबंधेचसुखंमोहन

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मात्मनः ॥ निद्रालस्यप्रमादोत्थं तत्तामसमुदा
हृतं ॥ ३९ ॥ न तदस्ति पृथिव्यां वा दिवि देवेषु वा
पुनः ॥ सत्त्वं प्रकृतिजैर्मुक्तं यदेभिः स्यात्त्रिभिर्गु
णैः ॥ ४० ॥ ब्राह्मणक्षत्रियविशां शूद्राणां च पर
न्तप ॥ कर्माणि प्रविभक्तानि स्वभावप्रभवैर्गुणैः
॥ ४१ ॥ शमो दमस्तपः शौचं क्षान्तिरार्जवमेव च
ज्ञानं विज्ञानमास्तिक्यं ब्रह्मकर्म स्वभावजं ॥ ४२
शौर्यं तेजो धृतिर्दाक्ष्यं युद्धे चाप्यपलायनं ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

दानमीश्वरभावश्च क्षात्रं कर्म स्वभावजं ॥ ४३ ॥
भ॰गी॰ ॥ कृषिगोरक्षवाणिज्यं वैश्यकर्म स्वभावजं ॥ परिच ॥ अ॰ ॥
॥ ९८ ॥ र्यात्मकं कर्म शूद्रस्यापि स्वभावजं ॥ ४४ ॥ स्वे स्वे ॥ १८ ॥
कर्मण्यभिरतः संसिद्धिं लभते नरः ॥ स्वकर्मनि
रतः सिद्धिं यथा विंदति तच्छृणु ॥ ४५ ॥ यतः प्र
वृत्तिर्भूतानां येन सर्वमिदं ततं ॥ स्वकर्मणा त
मभ्यर्च्य सिद्धिं विंदति मानवः ॥ ४६ ॥ श्रेयान्स्व ॥ ९८ ॥
धर्मो विगुणः परधर्मात्स्वनुष्ठितात् ॥ स्वभाव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नियतंकर्मकुर्वन्नाप्नोतिकिल्बिषं ॥४७॥ स
हजंकर्मकौंतेयसदोषमपिनत्यजेत् ॥ सर्वा
रंभाहिदोषेणधूमेनाग्निरिवावृताः ॥४८॥ अ
सक्तबुद्धिःसर्वत्रजितात्माविगतस्पृहः ॥
नैष्कर्म्यसिद्धिंपरमांसंन्यासेनाधिगच्छति ॥
॥४९॥ सिद्धिंप्राप्तोयथाब्रह्मतथाप्नोतिनिबो
धमे ॥ समासेनैवकौंतेयनिष्ठाज्ञानस्ययाप

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रा ॥५०॥ बुद्ध्याविशुद्धयायुक्तोधृत्यात्मानंनि-
यम्यच ॥ शब्दादीन्विषयांस्त्यक्त्वारागद्वेषौव्यु
दस्यच ॥५१॥ विविक्तसेवीलघ्वाशीयतवा
क्कायमानसः ॥ ध्यानयोगपरोनित्यंवैराग्यंस
मुपाश्रितः ॥५२॥ अहंकारंबलंदर्पंकामंक्रो
धंपरिग्रहं ॥ विमुच्यनिर्ममःशांतोब्रह्मभूया
यकल्पते ॥५३॥ ब्रह्मभूतःप्रसन्नात्मानशो

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वतिनकांक्षति॥समःसर्वेषुभूतेषुमद्भक्तिंल
भतेपरां॥५४॥भक्त्यामामभिजानातियावा
न्यश्चास्मितत्वतः॥ततोमांतत्वतोज्ञात्वावि
शतेतदनंतरं॥५५॥सर्वकर्माण्यपिसदाकु
र्वाणोमद्व्यपाश्रयः॥मत्प्रसादादवाप्नोति
शाश्वतंपदमव्ययं॥५६॥चेतसासर्वकर्मा
णिमयिसंन्यस्यमत्परः॥बुद्धियोगमुपा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रित्य मच्चित्तः सततं भव ॥५७॥ मच्चित्तः सर्वदु
र्गाणि मत्प्रसादात्तरिष्यसि ॥ अथ चेत्त्वमहंकारा
न्न श्रोष्यसि विनंक्ष्यसि ॥५८॥ यदहंकारमाश्रि
त्य न योत्स्य इति मन्यसे ॥ मिथ्यैष व्यवसायस्ते
प्रकृतिस्त्वां नियोक्ष्यति ॥५९॥ स्वभावजेन कौन्ते
य निबद्धः स्वेन कर्मणा ॥ कर्तुं नेच्छसि यन्मोहा
त्करिष्यस्यवशोपि तत् ॥६०॥ ईश्वरः सर्वभूता

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नां हृद्देशेऽर्जुन तिष्ठति ॥ भ्रामयन्सर्वभूतानि यंत्रा
रूढानि मायया ॥ ६१ ॥ तमेव शरणं गच्छ सर्वभा
वेन भारत ॥ तत्प्रसादात्परां शांतिं स्थानं प्राप्स्य
सि शाश्वतं ॥ ६२ ॥ इति ते ज्ञानमाख्यातं गुह्याद्गु
ह्यतरं मया ॥ विमृश्यैतदशेषेण यथेच्छसि तथा
कुरु ॥ ६३ ॥ इति गुह्यतमं भूयः शृणु मे परमं व
चः ॥ इष्टोसि मे दृढमिति ततो वक्ष्यामि ते हितं ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

६४॥ मन्मनाभवमद्भक्तोमद्याजीमांनम
स्कुरु॥मामेवैष्यसिसत्यंतेप्रतिजानेप्रियो
सिमे॥६५॥सर्वधर्मान्परित्यज्यमामेकंशर
णंव्रज॥अहंत्वांसर्वपापेभ्योमोक्षयिष्यामि
माशुचः॥६६॥इदंतेनातपस्कायनाभक्ता
यकदाचन॥नचाशुश्रूषवेवाच्यंनचमांयो
भ्यसूयति॥६७॥यइदंपरमंगुह्यंमद्भक्तेष्व

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भिधास्यति॥भक्तिंमयिपरांकृत्वामामेवैष्यत्य
संशयः॥६८॥नचतस्मान्मनुष्येषुकश्चिन्मेप्रि
यकृत्तमः॥भवितानचमेतस्मादन्यःप्रियतरो
भुवि॥६९॥अध्येष्यतेचयइमंधर्म्यंसंवादमाव
योः॥ज्ञानयज्ञेननेनाहमिष्टःस्यामितिमेमतिः
॥७०॥श्रद्धावाननसूयश्चशृणुयादपियोन
रः॥सोपिमुक्तःशुभांल्लोकान्प्राप्नुयात्पुण्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कर्मणां॥७१॥ कच्चिदेतच्छ्रुतंपार्थत्वयैकाग्रेण
चेतसा॥ कच्चिदज्ञानसंमोहः प्रणष्टस्तेधनं
जय॥७२॥ अर्जुनउवाच॥ नष्टोमोहः स्मृतिर्ल
ब्धात्वत्प्रसादान्मयाच्युत॥ स्थितोस्मिगतसं
देहः करिष्येवचनंतव॥७३॥ संजयउवाच॥ इ
त्यहंवासुदेवस्यपार्थस्यचमहात्मनः॥ संवा
दमिममश्रौषमद्भुतंरोमहर्षणं॥७४॥ व्यास

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

प्रसादाच्छ्रुतवानेतद्गुह्यमहंपरं॥ योगंयोगेश्वरा
त्कृष्णात्साक्षात्कथयतःस्वयं॥७५॥ राजन्संस्मृ
त्यसंस्मृत्यसंवादमिममद्भुतं॥ केशवार्जुनयोः
पुण्यंहृष्यामिचमुहुर्मुहुः॥७६॥ तच्चसंस्मृत्यसं
स्मृत्यरूपमत्यद्भुतंहरेः॥ विस्मयोमेमहान्रा
जन्हृष्यामिचपुनःपुनः॥७७॥ यत्रयोगेश्व
रःकृष्णोयत्रपार्थोधनुर्धरः॥ तत्रश्रीर्विजयो

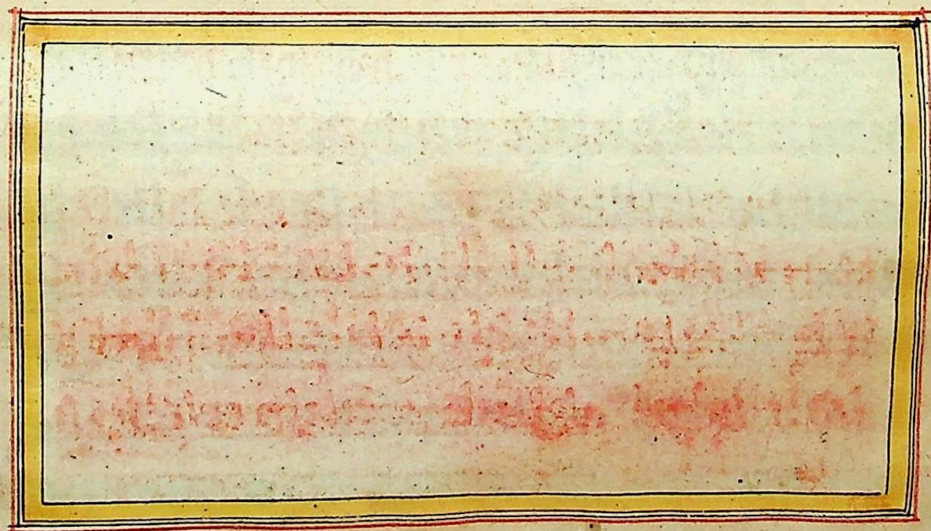
CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भूतिर्ध्रुवानीतिर्मतिर्मम ॥ ७८ ॥ इति श्रीभग
वद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशा
स्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे मोक्षसंन्यासयोगो
नाम अष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥ शुभमस्तु ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वि॰स॰॥ ॥श्रीगणेशाय नमः॥ ॐ यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसं स
॥१॥ सारबंधनात्॥ विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभवि ॥१॥
ष्णवे॥१॥ नमः समस्तभूतानामादिभूताय भूभृ
ते॥ अनेकरूपरूपाय विष्णवे प्रभविष्णवे॥२॥
वैशंपायन उवाच॥ श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावना
नि च सर्वशः॥ युधिष्ठिरः शांतनवं पुनरेवाभ्यभा ॥१॥
षत॥३॥ युधिष्ठिर उवाच॥ किमेकं दैवतं लोके

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

किं वाप्येकं परायणं ॥ स्तुवंतः कं कमर्चंतः प्राप्नुयु
र्मानवाः शुभं ॥४॥ कोधर्मः सर्वधर्माणां भवतः
परमो मतः ॥ किं जपन्मुच्यते जंतुर्जन्मसंसारबं
धनात् ॥५॥ भीष्म उवाच ॥ जगत्प्रभुं देवदेवम
नंतं पुरुषोत्तमं ॥ स्तुवन्नामसहस्रेण पुरुषः स
ततोत्थितः ॥६॥ तमेव चार्चयन्नित्यं भक्त्या पुरु
षमव्ययं ॥ ध्यायन्स्तुवन्नमस्यंश्च यजमानस्तमे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वच ॥७॥ अनादिनिधनंविष्णुंसर्वलोकमहेश्वरं
॥ लोकाध्यक्षंस्तुवन्नित्यंसर्वदुःखातिगोभवेत्
८॥ ब्रह्मण्यंसर्वधर्मज्ञंलोकानांकीर्तिवर्धनं॥लो
कनाथंमहद्भूतंसर्वभूतभवोद्भवं॥ ९॥ एषमेस
र्वधर्माणांधर्मोधिकतमोमतः॥ यद्भक्त्यापुंड
रीकाक्षंस्तवैरर्चेन्नरःसदा॥१०॥परमंयोमहत्ते ॥२॥
जः परमंयोमहत्तपः॥ परमंयोमहद्ब्रह्मपरमंयः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

परायणं ॥ ११ ॥ पवित्राणां पवित्रं यो मंगलानां च मं
गलं ॥ दैवतं देवतानां च भूतानां योव्ययः पिता ॥
१२ ॥ यतः सर्वाणि भूतानि भवंत्यादियुगागमे
यस्मिंश्च प्रलयं यांति पुनरेव युगक्षये ॥ १२ ॥ त
स्य लोकप्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते ॥ विष्णो
र्नामसहस्रं मे शृणु पापभयापहं ॥ १३ ॥ यानि ना
मानि गौणानि विख्यातानि महात्मनः ॥ ऋषि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥ १५॥ ऋषि
॥ २॥ र्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ॥ छंदोनु
ष्टुप्तथा देवो भगवान्देवकीसुतः ॥ १६॥ ॐ वि
श्वं विष्णुं महाविष्णुं प्रभविष्णुं महेश्वरं ॥ अनेकरू
पदैत्यांतं नमामि पुरुषोत्तमं ॥ १७॥ ॐ अस्य श्री
विष्णोर्दिव्यसहस्रनामस्तोत्रमालामंत्रस्य ॥ श्रीभ ॥ ३॥
गवान्वेदव्यास ऋषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः ॥ श्रीकृष्णः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

परमात्मादेवता॥ आत्मयोनिः स्वयंजात इति बी
जं॥ देवकीनंदनः स्रष्टेति शक्तिः उद्भवः क्षोभणो
देव इति परमो मंत्रः॥ शंखभृन्नंदकी चक्रीति की
लकं त्रिसामा सामगः सामेति कवचं॥ शार्ङ्गध
न्वा गदाधर इत्यस्त्रं॥ श्रीकृष्णप्रीत्यर्थे पाठे विनि
योगः॥ ॐ शिरसि श्रीवेदव्यास ऋषये नमः॥ मु
खे अनुष्टुप्छंदसे नमः॥ हृदये श्रीकृष्णपरमा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्मादेवतायैनमः॥ गुह्ये अमृतांशूद्भवोभानुरितिबी
जायनमः॥ पादयोर्देवकीनंदनःस्रष्टेतिशक्त्येन
मः॥ सर्वांगेशंखभृन्नंदकीचक्रीतिकीलकायन
मः॥ करसंपुटेश्रीकृष्णप्रीत्यर्थेपाठेविनियोगः॥
इतिऋष्यादिन्यासः॥ ॐ विश्वंविष्णुर्वषट्कार॥
ङ्गुष्ठाभ्यांनमः॥ ॐ अमृतांशूद्भवोभानुरिति ॥५॥
तर्जनीभ्यांनमः॥ ॐ ब्रह्मण्योब्रह्मकृद्ब्रह्मेति म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ध्यमाभ्यांनमः॥ सुवर्णबिंदुरक्षोभ्य इति अनामि
काभ्यांनमः॥ आदित्याज्योतिरादित्य इतिकनि
ष्टिकाभ्यांनमः॥ शार्ङ्ग‍धन्वागदाधर इतिकरत
लकरपृष्ठाभ्यांनमः॥ इतिकरन्यासः॥ अथहृ
दयादि॥ ॐ विश्वंविष्णुर्वषट्कार इतिहृदयायन
मः॥ ॐ अमृतांशूद्भवोभानुरितिशिरसेस्वाहा
ॐ ब्रह्मण्यःब्रह्मकृद्ब्रह्मेतिशिखायैवषट्॥ ॐ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सुवर्णो विंदुरक्षोभ्य इति कवचाय हुं ॥ ॐ आदित्ये
ज्योतिरादित्य इति नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ ॐ शार्ङ्ग
धन्वा गदाधर इत्यस्त्राय फट् ॥ अथ ध्यानम् ॥
ॐ शांताकारं भुजगशयनं पद्मनाभं सुरेशं ॥ वि
श्वाधारं गगनसदृशं मेघवर्णं शुभांगं ॥ लक्ष्मी
कांतं कमलनयनं योगिभिर्ध्यानगम्यं ॥ वंदे वि
ष्णुं भवभयहरं सर्वलोकैकनाथं ॥ १ ॥ ॐ विश्वं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विष्णुर्वषट्कारोभूतभव्यभवत्प्रभुः॥ भूतकृद्
भूतभृद्भावोभूतात्माभूतभावनः॥ १८॥ पूतात्माप
रमात्माचमुक्तानांपरमागतिः॥ अव्ययःपुरुष
ःसाक्षीक्षेत्रज्ञोऽक्षरएवच॥ १९॥ योगोयोगविदां
नेताप्रधानपुरुषेश्वरः॥ नारसिंहवपुःश्रीमान्
केशवःपुरुषोत्तमः॥ २०॥ सर्वःशर्वःशिवःस्था
णुर्भूतादिर्निधिरव्ययः॥ संभवोभावनोभर्ता

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

प्रभवः प्रभुरीश्वरः ॥ २१ ॥ स्वयंभूः शंभुरादित्यः पुष्क
राक्षो महास्वनः ॥ अनादिनिधनो धाता विधाता
धातुरुत्तमः ॥ २२ ॥ अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मना
भोऽमरप्रभुः ॥ विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्थविष्ठः स्थ
विरो ध्रुवः ॥ २३ ॥ अग्राह्यः शाश्वतः कृष्णो लोहि
ताक्षः प्रतर्दनः ॥ प्रभूतस्त्रिककुब्धाम पवित्रं मंग ॥ ६ ॥
लं परं ॥ २४ ॥ ईशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

पतिः॥ हिरण्यगर्भो भूगर्भो माधवो मधुसूदन॥२५ सु
ईश्वरो विक्रमी धन्वी मेधावी विक्रमः क्रमः॥ अ
नुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्मवान्॥२६॥
सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः॥ अहः सं
वत्सरो व्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शन॥२७॥ अजः स
र्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिरच्युतः॥ वृषाकपि
रमेयात्मा सर्वयोगविनिस्सृतः॥२८॥ वसुर्व

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सुमनाः सत्यः समात्मा संमितः समः ॥ अमोघः
पुंडरीकाक्षो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥२९॥ रुद्रो ब
हुशिरा बभ्रुर्विश्वयोनिः शुचिश्रवाः ॥ अमृतः
शाश्वतः स्थाणुर्वरारोहो महातपाः ॥ ३०॥ सर्व
गः सर्वविद्भानुर्विष्वक्सेनो जनार्दनः ॥ वेदो
वेदविदव्यंगो वेदांगो वेदवित्कविः ॥ ३१॥ लोका
ध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृताकृतः ॥ चतु

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रात्माचतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः॥३२॥भ्राजि
ष्णुर्भोजनंभोक्तासहिष्णुर्जगदादिजः॥अनघो
विजयोजेताविश्वयोनिःपुनर्वसुः॥३३॥उपें
द्रोवामनःप्रांशुरमोघःशुचिरूर्जितः॥अती
न्द्रःसंग्रहःसर्गोधृतात्मानियमोयमः॥३४॥वे
द्योवैद्यःसदायोगीवीरहामाधवोमधुः॥अती
न्द्रियोमहामायोमहोत्साहोमहाबलः॥३५॥म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

हाबुद्धिर्महावीर्यो महाशक्तिर्महाद्युतिः॥ अनिर्दे
श्यवपुः श्रीमानमेयात्मा महाद्रिधृक्॥ ३६॥ महे
ष्वासो महीभर्ता श्रीनिवासः सतां गतिः॥ अनि
रुद्धः सुरानंदो गोविंदो गोविदांपतिः॥ ३७॥ मरी
चिर्दमनो हंसः सुपर्णो भुजगोत्तमः॥ हिरण्य
नाभः सुतपाः पद्मनाभः प्रजापतिः॥ ३८॥ अ
मृत्युः सर्वदृक्सिंहः संधाता संधिमान्स्थिरः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

अजोदुर्मर्षणःशास्ताविश्रुतात्मासुरारिहा।
३९॥गुरुर्गुरुतमोधामसत्यःसत्यपराक्रमः॥
निमिषोनिमिषःस्रग्वीवाचस्पतिरुदारधी
ः॥४०॥अग्रणीर्ग्रामणीःश्रीमान्न्यायोनेतासमीर
णः॥सहस्रमूर्धाविश्वात्मासहस्राक्षःसहस्रपात्॥४१
आवर्तनोनिवृत्तात्मासंवृतःसंप्रमर्दनः॥अहःसंव
र्तकोवह्निरनिलोधरणीधरः॥४२॥सुप्रसादःप्रस

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥वि०स॥ त्मा विश्वधृग्विश्वभुग्विभुः ॥ सत्कर्ता सत्कृतः साधु

॥९॥ र्जह्नुर्नारायणो नरः ॥४३॥ असंख्येयोऽप्रमेयात्मा वि

शिष्टः शिष्टकृच्छुचिः ॥ सिद्धार्थः सिद्धसंकल्पः सि

द्धिदः सिद्धिसाधनः ॥४४॥ वृषाही वृषभो विष्णुर्वृषप

र्वा वृषोदरः ॥ वर्धनो वर्द्धमानश्च विविक्तः श्रुतिसा

गरः ॥४५॥ सुभुजो दुर्धरो वाग्मी महेन्द्रो वसुदो वसुः ॥९॥

रूपो नैक बृहद्रूपः शिपिविष्टः प्रकाशनः ॥४६॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ओजस्तेजोद्युतिधरः प्रकाशात्माप्रतापनः ॥ ऋद्धः स्प
ष्टाक्षरोमंत्रश्चंद्रांशुर्भास्करद्युतिः ॥ ४७ ॥ अमृतांशू
द्भवोभानुः शशिबिंदुः सुरेश्वरः ॥ औषधंजगतः से
तुः सत्यधर्मपराक्रमः ॥ ४८ ॥ भूतभव्यभवन्नाथः पव
नः पावनोनलः ॥ कामहाकामकृत्कांतः कामः का
मप्रदः प्रभुः ॥ ४९ ॥ युगादिकृद्युगावर्त्तोनैकमायो
महाशनः ॥ अदृश्योव्यक्तरूपश्चसहस्रजिदनंतजि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ वि॰ स॰ ॥ त्रः ॥ ५० ॥ इष्टोविशिष्टः शिष्टेष्टः शिखंडीनहुषोवृ
॥ १० ॥ षः ॥ क्रोधहा क्रोधकृत्कर्ता विश्वबाहुर्महीधरः ॥
५१ ॥ अच्युतः प्रथितः प्राणः प्राणदो वासवानुज
ः ॥ अपांनिधिरधिष्ठानमप्रमत्तः प्रतिष्ठितः ॥ ५२
स्कंदः स्कंदधरो धुर्यो वरदो वायुवाहनः ॥ वासुदे
वो बृहद्भानुरादिदेवः पुरंदरः ॥ ५३ ॥ अशोकस्ता ॥ ९० ॥
रणस्तारः शूरः शौरिर्जनेश्वरः ॥ अनुकूलः शता

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वनेः पद्मीपद्मनिभेक्षणः ॥५४॥ पद्मनाभोरविं
दाक्षः पद्मगर्भःशरीरभृत् ॥ महर्द्धिऋद्धोवृद्धा
त्मामहाक्षोगरुडध्वजः ॥५५॥ अतुलः शरभो
भीमः समयज्ञोहविर्हरिः ॥ सर्वलक्षणलक्षण्यो
लक्ष्मीवान्समितिंजयः ॥५६॥ विक्षरोरोहितो
मार्गोहेतुर्दामोदरः सहः ॥ महीधरोमहाभागोवे
गवानमिताशनः ॥५७॥ उद्भवः क्षोभणोदेवः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥वि॰स॰॥ श्रीगर्भः परमेश्वरः ॥ करणं कारणं कर्ता विकर्ता ग
॥२२॥ हनो गुहः ॥५८॥ व्यवसायो व्यवस्थानः संस्था
नः स्थानदो ध्रुवः ॥ परर्द्धिः परमस्पष्टस्तुष्टः पुष्टः
शुभेक्षणः ॥५९॥ रामो विरामो विरजो मार्गो नेयो
नयानयः ॥ वीरः शक्तिमतां श्रेष्ठो धर्मो धर्मविदु
त्तमः ॥६०॥ वैकुंठः पुरुषः प्राणः प्राणदः प्रण ॥२१॥
वः पृथुः ॥ हिरण्यगर्भः शत्रुघ्नो व्याप्तो वायुरधो

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सऊजः॥ ऋतुः सुदर्शनः कालः परमेष्ठी परिग्रहः
उग्रः संवत्सरो दक्षो विश्रामो विश्वदक्षिणः॥
६२॥ विस्तारः स्थावरः स्थाणुः प्रमाणं बीज
मव्ययं॥ अर्थोनर्थो महाकोशो महाभोगो महा
धनः॥ ६३॥ अनिर्विण्णः स्थविष्ठोभूर्धर्मयूपो
महामखः॥ नक्षत्रनेमिर्नक्षत्री क्षमः क्षामः स
मीहनः॥ ६४॥ यज्ञ इज्यो महेज्यश्च क्रतुः सत्रंस

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तांगतिः॥ सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमं
९५॥ सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सु
हृत्॥ मनोहरो जितक्रोधो वीरबाहुर्विदारणः॥
९६॥ स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृ
त्॥ वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः॥९७॥
धर्मगुब्धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरं॥ अविज्ञाता ॥१२५॥
सहस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः॥९८॥ गभस्ति

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नेमिः सत्त्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः ॥ आदिदेवो म
हादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः ॥ ६८ ॥ उत्तरो गोपतिर्गो
प्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः ॥ शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो
भूरिदक्षिणः ॥ ७० ॥ सोमपोऽमृतपः सोमः पुरुजि
त्पुरुसत्तमः ॥ विनयो विजयः सत्यो दाशार्हः सा संधो
त्वतां पतिः ॥ ७१ ॥ जीवो विनयिता साक्षी मुकुन्दो
मितविक्रमः ॥ अम्भोनिधिरनन्तात्मा महोदधिश

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सुतः॥ वरुणोवारुणोवृक्षःपुष्कराक्षोमहामनाः
७६॥ भगवान्भगहानंदीवनमालीहलायुधः॥
आदित्योज्योतिरादित्यःसहिष्णुर्गतिसत्तमः॥७७
सुधन्वाखंडपरशुर्दारुणोद्रविणप्रदः॥ दिवः
स्पृक्सर्वदृग्व्यासोवाचस्पतिरयोनिजः॥७८॥ त्रि
सामासामगःसाम निर्वाणंभेषजंभिषक्॥ सं
न्यासकृच्छमःशांतोनिष्ठाशांतिःपरायणः॥७९

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

ation, Delhi a
hd. Ashraf Po

मोंतकः ॥७२॥ अजोमहार्हः स्वाभाव्योजितामित्रः
प्रमोदनः ॥ आनंदोनंदनोनंदः सत्यधर्मात्रिवि
क्रमः ॥७३॥ महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञोमे
दिनीपतिः ॥ त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षोमहाशृंगः कृ
तांतकृत् ॥७४॥ महावराहोगोविंदः सुषेणः क
नकांगदी ॥ गुह्योगभीरोगहनोगुप्तश्चक्रगदाध ॥१३॥
रः ॥७५॥ वेधाः स्वांगोजितः कृष्णोदृढः संकर्षणो

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE
CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रुतः॥वरुणोवारुणोवृक्षःपुष्कराक्षोमहामनाः
७६॥भगवान्भगहानंदीवनमालीहलायुधः॥
आदित्योज्योतिरादित्यःसहिष्णुर्गतिसत्तमः॥७७
सुधन्वाखंडपरशुर्दारुणोद्रविणप्रदः॥दिवः
स्पृक्सर्वदृग्व्यासोवाचस्पतिरयोनिजः॥७८॥त्रि
सामासामगःसाम निर्वाणंभेषजंभिषक्॥सं
न्यासकृच्छमःशांतोनिष्ठाशांतिःपरायणः॥७९

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तांगतिः॥ सर्वदर्शी विमुक्तात्मा सर्वज्ञो ज्ञानमुत्तमं
६५॥ सुव्रतः सुमुखः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सु
हृत्॥ मनोहरो जितक्रोधो वीरबाहुर्विदारणः॥
६६॥ स्वापनः स्ववशो व्यापी नैकात्मा नैककर्मकृ
त्॥ वत्सरो वत्सलो वत्सी रत्नगर्भो धनेश्वरः॥ ६७॥
धर्मगुप्धर्मकृद्धर्मी सदसत्क्षरमक्षरं॥ अविज्ञाता
सहस्रांशुर्विधाता कृतलक्षणः॥ ६८॥ गभस्ति

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नेमिः सत्वस्थः सिंहो भूतमहेश्वरः॥ आदिदेवोम
हादेवो देवेशो देवभृद्गुरुः॥ ६९॥ उत्तरो गोपतिर्गो
प्ता ज्ञानगम्यः पुरातनः॥ शरीरभूतभृद्भोक्ता कपीन्द्रो
भूरिदक्षिणः॥ ७०॥ सोमपोमृतपः सोमः पुरुजि
त्पुरुसत्तमः॥ विनयो विजयः सत्यो दाशार्हः सा संधो
त्वतांपतिः॥ ७१॥ जीवो विनयिता साक्षी मुकुंदो
मितविक्रमः॥ अंभोनिधिरनंतात्मा महोदधिश

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥वि॰ स॰॥ मोंतकः॥७२॥ अजोमहार्हः स्वाभाव्योजितामित्रः
॥१३॥ प्रमोदनः॥ आनंदोनंदनोनंदः सत्यधर्मात्रिवि
क्रमः॥७३॥ महर्षिः कपिलाचार्यः कृतज्ञोमे
दिनीपतिः॥ त्रिपदस्त्रिदशाध्यक्षोमहाशृंगः कृ
तांतकृत्॥७४॥ महावराहोगोविंदः सुषेणः क
नकांगदी॥ गुह्योगभीरोगहनोगुप्तश्चक्रगदाध ॥१३॥
रः॥७५॥ वेधाः स्वांगोजितः कृष्णोदृढः संकर्षणो

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रुतः ॥ वरुणो वारुणो वृक्षः पुष्कराक्षो महामनाः
७६ ॥ भगवान्भगहानंदी वनमाली हलायुधः ॥
आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसत्तमः ॥ ७७
सुधन्वा खंडपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः ॥ दिवः
स्पृक्सर्वदृग्व्यासो वाचस्पतिरयोनिजः ॥ ७८ ॥ त्रि
सामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ॥ सं
न्यासकृच्छमः शांतो निष्ठा शांतिः परायणः ॥ ७९

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वि॰ स॰ ॥

॥९४॥

सुभांगः शांतिदः स्रष्टा कुमुदः कुवलेशयः ॥ गोहि
तो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥८०॥ अ
निवर्ती निवृत्तात्मा संक्षेप्ता क्षेमकृच्छिवः ॥ श्रीव
त्सवक्षाः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांवरः ॥८१॥ श्री
दः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः ॥
श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमांल्लोकत्रयाश्रयः ॥८२ ॥९४॥
स्वक्षः स्वंगः शतानंदो नंदिर्ज्योतिर्गणेश्वरः ॥ वि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

जितात्मा विधेयात्मा सत्कीर्त्तिः छिन्नसंशयः ॥८३
उदीर्णः सर्वतश्चक्षुरनीशः शाश्वतः स्थिरः ॥ भूश
यो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः ॥८४॥ अ
र्चिष्मानर्चितः कुंभो विशुद्धात्मा विशोधनः ॥ अ
निरुद्धोप्रतिरथः प्रद्युम्नोमितविक्रमः ॥८५॥ का
लनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः ॥ त्रिलो रि
कात्मा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥८६॥ का

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥वि॰स॰॥ मदेवः कामपालः कामी कांतः कृतागमः॥ अ
॥२४॥ निर्देश्यवपुर्विष्णु र्वीरोनंतोधनंजयः॥८७॥ ब्रह्म
ण्यो ब्रह्मकृद्ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः॥ ब्रह्मवि
द्ब्राह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्राह्मणप्रियः॥८८॥ महाक्र
मो महाकर्मा महातेजा महोरगः॥ महाक्रतुर्महा
यज्वा महायज्ञो महाहविः॥८९॥ स्तव्यः स्तवप्रियः ॥२५॥
स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः॥ पूर्णः पूरयिता

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

पुण्यः पुण्यकीर्त्तिरनामयः ॥ ९० ॥ मनोजवस्तीर्थ
करोवसुरेतावसुप्रदः ॥ वसुप्रदोवासुदेवोवसुर्व
सुमनाहविः ॥ ९१ ॥ सद्गतिः सत्कृतिः सत्तासद्भूति
: सत्परायणः ॥ शूरसेनोयदुश्रेष्ठः सन्निवासः
सुयामुनः ॥ ९२ ॥ भूतावासोवासुदेवः सर्वासुनि
लयोनलः ॥ दर्पहादर्पदोदृप्तोदुर्धरोथापराजि
तः ॥ ९३ ॥ विश्वमूर्त्तिर्महामूर्त्तिः दीप्तमूर्त्तिरमू र्त्तिमान्

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वि॰ स॰ ॥ अनेकमूर्तिरव्यक्तः शतमूर्तिः शताननः॥ एको
॥३६॥ नैकः सवः कः किं यत्तत्पदमनुत्तमं॥ लोकबंधु
र्लोकनाथो माधवो भक्तवत्सलः॥ ९४॥ सुवर्ण
वर्णो हेमांगो वरांगश्चंदनांगदी॥ वीरहा विषमः
शून्यो घृताशीरचलश्चलः॥ ९६॥ अमानी मा
नदो मान्यो लोकस्वामी त्रिलोकधृक्॥ सुमेधा ॥३६॥
मेधजो धन्यः सत्यमेधा धराधरः॥ ९७॥ तेजो

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

चतुरात्मा चतुर्भावश्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः चतुर्वेदविदेकपात् ४

वृषोद्युतिधरः सर्वशस्त्रभृतांवरः॥ प्रग्रहो निग्रहो
व्यग्रो नैकशृंगो गदाग्रजः॥ ९८॥ चतुरात्मा चतु
र्भावश्चतुर्वेदविदेकपात्॥ चतुर्मूर्तिश्चतुर्बाहु
श्चतुर्व्यूहश्चतुर्गतिः॥ ९९॥ समावर्तोनिवृत्तात्मा
दुर्जयो दुरतिक्रमः॥ दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरा
वासो दुरारिहा॥ १००॥ शुभांगो लोकसारंगः सु
तंतुस्तंतुवर्धनः॥ इंद्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कृतागमः॥१॥उद्भवः सुंदरः सुंदोरत्ननाभः सुलो
चनः॥अर्कोवाजसनः शृंगीजयंतः सर्वविज्ज
यी॥२॥सुवर्णबिंदुरक्षोभ्यः सर्ववागीश्वरेश्वरः
महाह्रदोमहागर्त्तोमहाभूतोमहानिधिः॥३॥
कुमुदः कुंदरः कुंदः पर्जन्यः पवनोनलः॥अ
मृतांशोमृतवपुः सर्वज्ञः सर्वतोमुखः॥४॥सु
लभः सुव्रतः सिद्धः शत्रुजिच्छत्रुतापनः॥न्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ग्रोधोडुंबरोश्वत्थश्चाणूरांध्रनिषूदनः॥५॥ स
हस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः॥ अमूर्ति
रनघोचिंत्यो भयकृद्भयनाशनः॥६॥ अणुर्बृह
त्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान्॥ अधृतः
स्वधृतः स्वास्यः प्राग्वंशो वंशवर्द्धनः॥७॥ भारभृ
त्कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः॥ आश्रमः
श्रमणः क्षामः सुपर्णो वायुवाहनः॥८॥ धनुर्ध

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

 राधनुर्वेदोदंडोदमयितादमः॥ अपराजितः
 सर्वसहोनियंतानियमोयमः॥९॥ सत्ववान्सा
त्विकःसत्यःसत्यधर्मपरायणः॥ अभिप्रायःप्रि
याहोर्हःप्रियकृत्प्रीतिवर्द्धनः॥१०॥ विहायसग
तिर्ज्योतिःसुरुचिर्हुतभुग्विभुः॥ रविर्विरोच
नःसूर्यःसवितारविलोचनः॥११॥ अनंतोहुत
भुग्भोक्तासुखदोनैकदोग्रजः॥ अनिर्विण्णःस

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

हामर्षीलोकाधिष्ठानमद्भुतः ॥ सनात्सनातनत
मः कपिलः कपिरव्ययः ॥ स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्व
स्तीस्वस्तिभुक्स्वस्तिदक्षिणः ॥ ३३ ॥ अरौद्रः कुं
डलीचक्रीविक्रम्यूर्जितशासनः ॥ शब्दातिगः श
ब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥ ३४ ॥ अक्रूरः पेशलो
दक्षोदक्षिणः क्षमिणांवरः ॥ विद्वत्तमोवीतभय
: पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥ ३५ ॥ उत्तारणोदुष्कृति

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

हापुण्योदुःस्वप्ननाशनः। वीरहारक्षणःशांतोजी
वनःपर्यवस्थितः॥६६॥ अनंतरूपोनंतश्रीःर्जित
मन्युर्भयापहः। चतुरस्रोगंभीरात्माविदिशोव्या
दिशोदिशः॥६७॥ अनादिर्भूर्भुवोलक्ष्मीःसुवी
रोरुचिरांगदः॥ जननोजनजन्मादिर्भीमोभीम
पराक्रमः॥६८॥ आधारनिलयोधाताषुष्पहास
ःप्रजागरः। ऊर्ध्वगःसत्पथाचारःप्राणदःप्रण

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वः परः ॥१९॥ प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत्प्रा
णजीवनः ॥ तत्त्वं तत्त्वविदेकात्मा जन्ममृत्युज
रातिगः ॥२०॥ भूर्भुवःस्वस्तरुस्तारः सविताप्रपि
तामहः ॥ यज्ञोयज्ञपतिर्यज्वायज्ञांगोयज्ञवाहनः
२१॥ यज्ञभृद्यज्ञकृद्यज्ञीयज्ञभुग्यज्ञसाधनः ॥
यज्ञांतकृद्यज्ञगुह्यमन्नमन्नादएवच ॥२२॥ आ
त्मयोनिः स्वयंजातोवैखानः सामगायनः ॥ देव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥वि॰स॰॥ कीनंदनः स्रष्टा क्षितीशः पापनाशनः ॥ शंखभृन्नं
॥२०॥ दकी चक्री शार्ङ्गधन्वा गदाधरः ॥ रथांगपाणिर
क्षोभ्यः सर्वप्रहरणायुधः ॥१२५॥ ॐ नमो नमः
इतीदं कीर्तनीयस्य केशवस्य महात्मनः ॥ नाम्नां
सहस्रं दिव्यानामशेषेण प्रकीर्तितं ॥२६॥ य इदं शृ
णुयान्नित्यं यश्चापि परिकीर्तयेत् ॥ नाशुभं प्राप्नुया ॥२०॥
त्किंचित्सोमुत्रेह च मानवः ॥२७॥ वेदांतगो ब्राह्म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्यात्क्षत्रियो विजयी भवेत्॥ वैश्यो धनसमृद्धः स्या
त्सूद्रः सुखमवाप्नुयात्॥२८॥ कामानवाप्नुयात्का
मी प्रजार्थी चाप्नुयात्प्रजां॥ धर्मार्थी चाप्नुयाद्धर्मम
र्थार्थी चार्थमाप्नुयात्॥२९॥ भक्तिमान्यः सदोत्था
य शुचिस्तद्गतमानसः॥ सहस्रं वासुदेवस्य ना
म्नामेतत्संकीर्तयेत्॥३०॥ यशः प्राप्नोति विपुलं
ज्ञातिप्राधान्यमेव च॥ अचलांश्रियमाप्नोति श्रे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥ वि॰ स॰ ॥ यः प्राप्नोत्यनुत्तमं ॥ ३१ ॥ न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं ते
॥ २१ ॥ जश्च विंदति ॥ भवत्यरोगी द्युतिमान्बलरूपगुणा
न्वितः ॥ ३२ ॥ रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बंध
नात् ॥ भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः
३३ ॥ दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमं ॥ स्तु
वन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ ३४ ॥ वा ॥ २१ ॥
सुदेवाश्रयो मर्त्यो वासुदेवपरायणः ॥ सर्वपापवि

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE
CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विशुद्धात्मायातिब्रह्मसनातनं ॥३५॥ नवासुदेवभ
ना क्तानामशुभंविद्यतेक्वचित् ॥ जन्ममृत्युजराव्याधिभ
यंनैवोपजायते ॥३६॥ इदंस्तवमधीयानः श्रद्धाभक्ति
समन्वितः ॥ युज्येतात्मासुखक्षांतिश्रीधृतिस्मृति
कीर्तिभिः ॥३७॥ नक्रोधोनचमात्सर्यंनलोभोना
शुभामतिः ॥ भवंतिकृतपुण्यानांभक्तानांपुरुषोत्त
मे ॥३८॥ द्यौःसचंद्रार्कनक्षत्राखंदिशोभूर्महोदधिः ।

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥वि॰स॰॥ वासुदेवस्यवीर्येणविधृतानिमहात्मनः॥३९॥ससु
॥२२॥ रासुरगंधर्वंसयक्षोरगराक्षसं॥जगद्वशेवर्त्ततेदं
कृष्णस्यसचराचरं॥४०॥इंद्रियाणिमनोबुद्धिःस
त्वंतेजोबलंधृतिः॥वासुदेवात्मकान्याहुःक्षेत्रंक्षे
त्रज्ञमेवच॥४१॥सर्वागमानामाचारःप्रथमंपरि
कल्पते॥आचारःप्रभवोधर्मोधर्मस्यप्रभुरच्युतः ॥२२॥
४२॥ऋषयःपितरोदेवामहाभूतानिधातवः॥जं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मा गेजंगमं चेदं जगन्नारायणोद्भवं ॥४३॥ योगो ज्ञानं
तथा सांख्यं विद्याः शिल्पादि कर्म च ॥ वेदाः शास्त्रा
णि विज्ञानमेतत्सर्वं जनार्दनात् ॥४४॥ एको विष्णु
नेक र्महद्भूतं पृथग्भूतान्यं श[illegible]नतः ॥ त्रींल्लोकान्व्याप्य भूता
[illegible] त्मा भुंक्ते विश्वभुगव्ययः ॥४५॥ इमं स्तवं भग
वतो विष्णोर्व्यासेन कीर्तितं ॥ पठेद्य इच्छेत्पुरुषः श्रे
यः प्राप्तुं सुखानि च ॥४६॥ विश्वेश्वरमजं देवं जगतः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

प्रभवाप्ययं॥ भजंतिये पुष्कराक्षं न ते यांति पराभवं
४७॥ युधिष्ठिर उवाच॥ पद्मपत्रविशालाक्ष पद्मना
भसुरोत्तम॥ भक्तानामनुरक्तानां त्राताभव जना
र्दन॥४८॥ श्रीभगवानुवाच॥ योमां नामसहस्रेण स्तो
तुमिच्छति पांडव॥ सोहमेकेन श्लोकेन स्तुत एव न
संशयः॥४९॥ ॐ नमोस्त्वनंताय सहस्रमूर्तये सह
स्रपादाक्षिशिरोरुबाहवे॥ सहस्रनाम्ने पुरुषाय शश्व

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्वतेसहस्रकोटीयुगधारिणेनमः॥५०॥नमःकम
लनाभायनमस्तेजलशायिने॥नमस्तेकेशवानंत
वासुदेवनमोस्तुते॥५१॥वासनाद्वासुदेवस्यवासि
तंभुवनत्रयं॥सर्वभूतनिवासीनांवासुदेवनमोस्तुते
५२॥नमोब्रह्मण्यदेवायगोब्राह्मणहितायच॥ज
गद्धितायकृष्णायगोविंदायनमोनमः॥५३॥आका
शात्पतितंतोयंयथागच्छतिसागरं॥सर्वदेवनम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्कारः केशवंप्रतिगच्छति॥५४॥एष निष्कंरकः पं
थायत्रसंपूज्यतेहरिः॥कुपथंनविजानीयाद्गोविं
दरहितागमं॥५५॥सर्वेवेदेषुयत्पुण्यंसर्वतीर्थे
षुयत्फलं॥तत्फलंसमवाप्नोतिस्तुत्वादेवंजनार्द
नं॥५६॥योनरःपठतेनित्यंत्रिकालंकेशवालये
द्विकालमेककालंवाक्रूरंसर्वंव्यपोहति॥५७॥ ॥२८॥
दर्शनेतेरिपवस्तस्यसौम्याःसर्वेसदाग्रहा॥विलीयं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नैवपापानितिष्ठंतिदेहेस्मिन्प्रकीर्तिते॥ ५८॥ येनध्यातंश्रु
तंयेनयेनायंपठितःस्तवः॥ दत्तानिसर्वदानानिसुराः
सर्वेसमर्चिताः॥५९॥ इहलोकेपरेवापिनभयंविद्य
तेक्वचित्॥ नाम्नांसहस्रंयोधीतेद्वादश्यांममसन्नि
धौ॥ ६०॥ सनिर्दहतिपापानिकल्पकोटिशतानिव
अश्वत्थसन्निधौपार्थनत्वमानसिकेशवः॥ ६१॥ पठे
न्नामसहस्रंतुगवांकोटिफलंलभेत्॥ शिवालयेपठे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्नित्यं तुलसीवनसंस्थितः ॥ नरो मुक्तिमवाप्नोति चक्र
पाणेर्वचो यथा ॥ ब्रह्महत्यादिकं पापं सर्वपापं विनश्य
ति ॥ ६३ ॥ इति श्रीमहाभारते शतसाहस्र्यां संहिता
यां दानधर्मोत्तरेषु विष्णोर्दिव्यसहस्रनाम संपूर्णं ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रीगणेशाय नमः॥ जनमेजय उवाच॥ शरतल्पे
शयानस्तु भारतानां पितामहः॥ कथमुत्सृष्टवा
न्देहे कंचिद्योगमधारयत्॥ १॥ वैशंपायन उवा
च॥ शृणुष्वावहितो राजन्शुचिर्भूत्वा समाहितः॥
भीष्मस्तु कुरुशार्दूल देहोत्सर्गं समाश्रयत्॥ २॥ निव
र्तमाने त्वयने ह्युत्तरे वै दिवाकरे॥ समाविशद्यदा
त्मानमात्मन्येव समाहितः॥ ३॥ शुक्लपक्षस्य चा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ष्टम्यां माघमासस्य पार्थिव । प्राजापत्ये च नक्षत्रे
मध्यं प्राप्ते दिवाकरे ॥ ४ ॥ विकीर्णांशुरिवादित्यो
भीष्मः शरशतैश्चितः ॥ शुशुभे परया लक्ष्म्यावृतो
ब्राह्मणसत्तमैः ॥ ५ ॥ व्यासेन वेदश्रवसा नारदे
न सुरर्षिणा ॥ देवस्थानेन वात्स्येन तथाश्मकसु
मन्तुना ॥ ६ ॥ तथा जैमिनिना चैव पैलेन च महा
त्मना ॥ शांडिल्यगौतमात्रेयैर्भारद्वाजेन धीम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ता॥७॥शैब्येनयाज्ञवल्क्येनशंखेनलिखितेनवा
देवराजेनधीरेणदक्षमन्वत्रिशौनकैः॥८॥एतै
श्चान्यैर्मुनिगणैर्महाभागैर्महात्मभिः॥स्मद
धानैःपुरस्कारैर्हतश्चंद्रइवग्रहे॥९॥भीष्मस्तु
पुरुषव्याघ्रःकर्मणामनसागिरा॥शरतल्पग
तःकृसंप्रदध्यौप्रांजलिःशुचिः॥१०॥स्वरेणह
ष्टपुष्टेनतुष्टावमधुसूदनं॥योगेश्वरंपद्मनाभं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

||श्री·स्त|| विष्णुं जिष्णुं जगत्पतिं ||११|| कृतांजलिपुटो भूत्वा
||२|| वाग्विदां प्रवरः प्रभुः || भीष्मः परमधर्मात्मा वा
सुदेवमथास्तुवत् ||१२|| भीष्म उवाच || आराध
याम्यहं विष्णुं वाचा जिगदिष्याम्यहं || तया व्या
शी ससमासीन्या प्रीयतां पुरुषोत्तमः ||१३|| शुचिं
शुचिपदं हंसं तत्परं परमेष्ठिनं || युक्त्वा सर्वात्म ||२||
नात्मानं प्रपद्ये तं प्रजापतिं ||१४|| अनाद्यंतंप

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रंब्रह्मन्नदेवानर्षयोविदुः॥ एकोयंवेदभगवान्
धातानारायणोहरिः॥१५॥ नारायणमृषिग
णातथासिद्धमहोरगाः॥ देवादेवर्षयश्चैव
यंविदुर्दुःखभेषजं॥१६॥ देवदानवगंधर्वायक्ष
राक्षसकिन्नराः॥ येनजानंतिकोह्येषकुतोवा
भगवानिति॥१७॥ यस्मिन्विश्वानिभूतानिति
ष्ठंतिचविशंतिच॥ गुणभूतानिभूतेशसत्वे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥भी·स्त॥ मणिगणाइव॥१८॥अस्याविश्वस्यकर्तासौ
॥३॥ जगतःतस्थुषांपतिः॥वदंतिजगतोध्यक्षम
ध्यात्मपरिचिंतकाः॥१९॥यस्मिन्नित्येततेतं
तौदृढेस्रगिवतिष्ठति॥सदसद्ग्रथितंविश्वं
विश्वांगेविश्वकर्मणि॥२०॥हरिंसहस्रशि
रसंसहस्रकमलेक्षणं॥सहस्रबाहुमुकु ॥३॥
टंसहस्रवदनोज्ज्वलं॥२१॥प्राहुर्नारायणं

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

देवंयंविश्वस्यपरायणं॥अणीयसामणीयांसंस्थविष्ठं
चस्थवीयसां॥२२॥गरीयसांगरिष्ठंचश्रेष्ठंचश्रेयसा
मपि॥यंवाकेष्वनुवाकेषुनिषत्सूपनिषत्सुच॥२३
गृणंतिसत्यकर्माणंसत्यंसत्येषुसामसु॥चतुर्भि
कर्मसु
श्चतुरात्मानंसत्वस्थंसात्वतांपतिं॥२४॥यंदिव्यैर्दे
वमर्चंतिगुह्यैःपरमनामभिः॥यस्मिन्नित्यंतपस्त
प्तंयदंगेष्वनुतिष्ठति॥२५॥सर्वात्मासर्ववित्सर्वःस

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वेगः सर्वभावनः॥ यं देवं देवकी देवी वसुदेवादजी
जनत्॥ २६॥ भौमस्य ब्रह्मणो गुप्त्यै दीप्तमग्निमि
वारणिः॥ यमनन्यव्यपेतासीरात्मानं वीतकल्मषं
२७॥ दृष्ट्वानंत्याय गोविंदं पश्यत्यात्मानमात्मनि॥
अतिवाय्वींद्रकर्माणमतिसूर्याग्नितेजसं॥ २८॥
अतिबुद्धींद्रियात्मानं तं प्रपद्ये प्रजापतिं॥ पुराणे
पुरुषं प्रोक्तं ब्रह्मप्रोक्तं युगादिषु॥ २९॥ क्षयेसं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कषेणंप्रोक्तंतमुपास्यमुपास्महे॥ यमेकंबहुधात्म
नंप्राहुर्भूतमधोक्षजं॥ ३०॥ नान्यभक्ताःक्रियावं
तोयजंतेसर्वकामदं॥ यमाहुर्जगतःकोशंयस्मि
न्सन्निहिताःप्रजाः॥ ३१॥ यस्मिंल्लोकाःस्फुरंती
मेजलेशकुनयोयथा॥ ३२॥ ऋतमेकाक्षरंब्रह्म
यत्तत्सदसतःपरं॥ अनादिमध्यपर्यंतंनदेवान
र्षयोविदुः॥ ३३॥ यंसुरासुरगंधर्वाःससिद्धर्षिम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

हारगाः॥प्रयत्नानित्यमर्चंतिपरमंदुःखभेषजं॥३४ स्व
अनादिनिधनंदेवमात्मयोनिंसनातनं॥अप्रत
र्क्यमविज्ञेयंहरिंनारायणंविभुं॥३५॥येवैविश्व
स्यकर्तारंजगतस्तस्थुषांपतिं॥वदंतिजगतोध्य
क्षमध्यात्मपरिचिंतकाः॥३६॥हिरण्मयवर्णयं
गर्भमदितेर्दैत्यनाशनम्॥एकंद्वादशधायज्ञे
तस्मैसूर्यात्मनेनमः॥३७॥ॐ नमोभगवते

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वासुदेवाय नमो नमः ॥ सुलोके देवान्पितॄन्लोकैस्तर्पयं
त्यमृतेन यः ॥ यश्च राजा हि जातीनां तस्मै सोमात्म
ने नमः ॥ ३८ ॥ यं वह्नेहं तं वह त्सुक्रं यमग्निं च महा
ध्वरे ॥ यं विप्रसंघा गायंति तस्मै वेदात्मने नमः ॥ ३९
महतस्तमसः पारे पुरुषं ह्यतितेजसं ॥ यं ज्ञात्वामृ
तमभ्येति तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ ४० ॥ ऋग्यजुः सा
मधामानं दशार्धहविराकृतिं ॥ यं सप्त तंतुं तन्वंति

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

तस्मै यज्ञात्मने नमः॥४१॥ यः सुपर्णो यजुर्नामच्छंदो
गायत्रिवृच्छिराः॥ रथंतरं बृहत्साम तस्मै स्तोत्रात्म
ने नमः॥४२॥ यः सहस्रसवे यज्ञे यज्ञो विश्वं सृजन्नृ
षिः॥ हिरण्यवर्णः शकुनिं तस्मै तार्क्ष्यात्मने नमः॥४३
पदांगसंधिपर्वाणं स्वरव्यंजनभूषणं॥ यमाहुरक्षरं
नित्यं तस्मै वागात्मने नमः॥४४॥ यं पृथग्धर्मचर
णाः पृथग्धर्मफलैषिणः॥ पृथग्धर्मैः समर्चंतित

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्मै धर्मात्मने नमः ॥६५॥ यस्त्रिभोतिसन्तां सेतुमन्तेना
नृतयानिना ॥ धर्मार्थव्यवहारांगैस्तस्मै सत्यात्मने
नमः ॥६६॥ कृतांशनमुखैर्देवैर्ध्यायते सकलं जग
त् ॥ हविः प्रथमभोक्तारं तस्मै भोक्त्रात्मने नमः ॥६७
यं व्यक्तस्थितमव्यक्तं विचिन्वंति महर्षयः ॥ क्षेत्रक्षे
त्रज्ञमासीनं तस्मै सेत्रात्मने नमः ॥६८॥ यं त्रिधात्मा
नमात्मस्थं वृत्तं षोडशभिर्गुणैः ॥ प्राहुः सप्तदशं सां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ख्यास्तस्मै सांख्यात्मने नमः ॥ ४९ ॥ यं विनिद्रा जि
तश्वासाः शांता दांता जितेंद्रियाः ॥ ज्योतिः पश्यंति
युंजानास्तस्मै योगात्मने नमः ॥ ५० ॥ अपुण्यपुण्य
परमे यं पुनर्भवनिर्भयाः ॥ शांताः संन्यासिनो यांति
तस्मै मोक्षात्मने नमः ॥ ५१ ॥ यस्याग्निरास्यं द्यौर्मू
र्धा खं नाभिश्चरणौ क्षितिः ॥ सूर्यः चक्षुर्दिशः श्रो
त्रे तस्मै लोकात्मने नमः ॥ ५२ ॥ संभक्ष्य सर्वभूतानि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

कृत्वैवैकार्णवं जगत् ॥ बालः स्वपिति यस्त्वेक
स्तस्मै मायात्मने नमः ॥५३॥ योसौ युगसहस्रांते प्र
दीप्तार्चिर्विभावसुः ॥ संभक्षयति भूतानि तस्मै घोरा
त्मने नमः ॥५४॥ अजस्य नाभौ संभूतं यस्मिन्विश्वं
प्रतिष्ठितं ॥ पुष्करं पुष्कराक्षस्य तस्मै पद्मात्मने न
मः ॥५५॥ सहस्रशिरसे चैव पुरुषायामितात्मने
चतुःसमुद्रपर्याययोगनिद्रात्मने नमः ॥५६॥ भूतं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भव्यं भविष्यच्च भूतानां प्रभुरव्ययः॥ योऽग्रजः सर्वभू
तानां तस्मै भूतात्मने नमः॥५७॥ कुक्षौ समुद्राः
श्चत्वारस्तस्मै तोयात्मने नमः॥ ५८॥ ब्रह्मावक्त्रं
भुजौ क्षत्रं कृत्स्नमूरूदरं विशः॥ पादौ यस्याश्रिता
ः शूद्रास्तस्मै वर्णात्मने नमः॥५९॥ अन्नपाने धन
म्येयारस प्राणविवर्द्धनः॥ यो धारयति भूतानि त
स्मै प्राणात्मने नमः॥६०॥ वैद्युतो जाठरश्चैव पावकः ॥८॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रुचिरेव च॥ दहनः सर्वभक्षाणां तस्मै वह्न्यात्मने नमः
६१॥ विषये वर्तमानानां श्रुतं वैशेषिके गुणे॥ प्राहु
र्विषयगोप्तारं तस्मै गोप्त्रात्मने नमः॥६२॥ ज्वलना
र्केन्दुताराणां ज्योतिषां दिव्यरूपिणां॥ यस्तेजयति
तेजांसि तस्मै तेजात्मने नमः॥६३॥ अप्रमेयशरी
राय सर्वतो बुद्धिचक्षुषे॥ अपारपरिमाणाय तस्मै
दिव्यात्मने नमः॥६४॥ युगेष्वावर्तते योसौ दिवस।

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यनहायनैः॥सर्गप्रलययोःकर्त्ता तस्मैकालात्मने
नमः॥६५॥परःकालात्परोयस्मात्परःसदस
तश्चयः॥अनादिरादिविश्वस्यतस्मैविश्वात्मने
नमः॥६६॥आत्मज्ञानमिदंज्ञानंज्ञात्वायंचव्यव
स्थितं॥यंज्ञानेनाधिगच्छंतितस्मैज्ञानात्मनेनमः
६७॥जटिनेदंडिनेनित्यंलंबोदरशरीरिणे॥क
मंडलुनिषंगायतस्मैब्रह्मात्मनेनमः॥६८॥भस्म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्निग्धशरीराय व्याघ्रचर्मनिवासिने ॥ त्रिशूलडम
रुहस्ताय तस्मै रुद्रात्मने नमः ॥ ७०॥ शंखिने ग
दिने चैव शार्ङ्गिणे पीतवाससे ॥ वनमालाधरायैव
तस्मै कृष्णात्मने नमः ॥ ६९॥ शिरः कपालमाला
यत्वाङ्गचर्मनिवासिने ॥ भिक्षोदनशरीराय तस्मैबु
र्यात्मनेनमः ॥ ७१॥ यो मोहयति भूतानि स्नेहपा
शानुबंधनैः ॥ सर्गसंरक्षणोर्थाय तस्मै मोहात्म

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नेनमः॥७२॥पंचभूतात्मभूतायभूतानांनिधनाय
च॥अक्रोधक्रोधमोहायतस्मैशांतात्मनेनमः॥
७३॥यःशेतेक्षीरपर्यंकेदिव्यनागविभूषिते॥फ
णासहस्ररचितेतस्मैनिद्रात्मनेनमः॥७४॥नदेवा
नचगंधर्वानदैत्यानचदानवाः॥नाविदुर्यस्यत
त्त्वंहितस्मैतत्त्वात्मनेनमः॥७५॥विश्वायेमरुत
श्चैवरुद्रादित्याश्विनावपि॥वसवःसिद्धसाध्या ॥९०॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

खतस्मैदेवात्मनेनमः॥७६॥ अव्यक्तबुद्ध्यहंका
र।मनोभूतेंद्रियाणिच॥ तन्मात्राणिविशेषश्चत
स्मैतत्वात्मनेनमः॥७७॥ यंहिसूक्ष्मंविचिन्वंतिये
तुसूक्ष्मविदोजनाः॥सूक्ष्मतत्वमिदंब्रह्मतस्मैसू
क्ष्मात्मनेनमः॥७८॥ स्वरूपात्रिमुनिपूर्वोऋषयः
परेदेहिनः॥ यस्यगात्रेषुसंभूतास्तस्मैरक्षात्मनेन
मः॥७९॥ तारामयेकालनेमिंहत्वादानवपुंगवं॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ददौराज्यंमहेंद्रायतस्मैभक्तात्मनेनमः॥८०॥आ
ब्रह्मस्तंबपर्यंतंजगत्सर्वंकरोतियः॥तस्माद्दुत्प
द्यतेदेहीतस्मैबीजात्मनेनमः॥८१॥मत्स्यरूपम
होकृत्वावेदानाहृत्यवेदसे॥रसातलाद्ददौयस्त
स्मैमत्स्यात्मनेनमः॥८२॥क्षीराब्धौकूर्मरूपायः
पृष्ठेनामृतमंथने॥दधानोमंदरंतुंगंतस्मैकूर्मात्म ॥११॥
नेनमः॥८३॥वाराहंरूपमास्थायमहींसवनपर्वतां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

उज्जहारैकदंष्ट्राग्रेतस्मैक्रोडात्मनेनमः ॥ ८४ ॥ ना
रसिंहंवपुःकृत्वासर्वलोकभयंकरं ॥ हिरण्यकशि
पुंजघ्नेतस्मैसिंहात्मनेनमः ॥ ८५ ॥ पिंगेक्षणंसटंय
स्वरूपंदंष्ट्रानखायुधं ॥ दानवेंद्रांतकरणंतस्मैदृप्ता
त्मनेनमः ॥ ८६ ॥ वामनंरूपमास्थायबलिंसंयम्य
मायया ॥ त्रैलोक्यंक्रांतवान्यस्तुतस्मैक्रांतात्मने
नमः ॥ ८७ ॥ जमदग्निसुतोभूत्वारामःपरशुवान्

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

णे॥ जघानकार्तवीर्योदींस्तस्मैरामात्मनेनमः॥ ८८
त्रिसप्तकृत्वायश्चैकोधर्मसुक्रांतगौरवान्॥ जघान
क्षत्रियान्संख्येतस्मैकोपात्मनेनमः॥ ८९॥ त्रिसप्त
कृत्वापृथिवींकृत्वानिःक्षत्रियांपुरा॥ कश्यपायम
हींप्रादात्तस्मैपारात्मनेनमः॥ ९०॥ रामोदाशरथि
र्भूत्वासेतुंकृत्वामहोदधौ॥ जघानराक्षसेंद्रादीन्
तस्मैक्षत्रात्मनेनमः॥ ९१॥ चक्रिरोगादिनेनित्यं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

लांगूलायुधधारिणे ॥ अनंतबलदेवायतस्मैभद्रात्म
नेनमः ॥ योहलीमुसलीश्रीमान्नीलांबरधरःसुचिः
रामायणोहिरण्यायतस्मैयोग्यात्मनेनमः ॥ १३ ॥ दा
नवांश्चवशीकृत्वापुनर्बुद्धत्वमागतः ॥ धर्मसंरक्ष
णार्थायतस्मैबुद्धात्मनेनमः ॥ १४ ॥ ब्राह्मणस्यसु
तोभूत्वाकल्किरूपेणयोहरिः ॥ कलांतेसंहरे
त्सर्वंतस्मैकल्क्यात्मनेनमः ॥ १५ ॥ देवकीनंदना

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रीमान्सुरानंदयनेविभुः॥ क्रुधिनोभूभृतांदधे
तस्मैकृष्णात्मनेनमः॥१६॥ वसुदेवसुनोभूत्वाकृ
ष्णात्मानंदगोकुले॥ कंसस्यतुवधार्थायतस्मैक्रीडा
त्मनेनमः॥१७॥ क्षत्रियाणांसहस्राणिप्रयुतान्य
र्बुदानिच॥ योवधीज्जारतेयुद्धेतस्मैक्रोडात्मनेनमः
॥१८॥ यःसर्वप्राणिनांप्राणःसाक्षिरूपोव्यवस्थितः
॥ अक्षरःक्षरमाणायतस्मैसांख्यात्मनेनमः॥१९

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रसातलगतः श्रीमाननंतो भगवान्हरिः ॥ सर्वं धा
रयते योसौ तस्मै शेषात्मने नमः ॥१००॥ यस्मिन्स
र्वं यतः सर्वं यः सर्वं सर्वतश्च यः ॥ यश्च सर्वमयो दे
वस्तस्मै सर्वात्मने नमः ॥१०१॥ विश्वकर्मा नम
स्तस्तु विश्वात्मा विश्वसंभवः ॥ अपवर्गोसि भू
तानां पंचानां परतः स्थितः ॥१०२॥ नमस्ते त्रिषु
लोकेषु नमस्ते परतस्त्रिषु ॥ नमस्ते सर्वदा सा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सुत्वंहिसर्वपरायणः ॥३॥ नमस्तेभगवान्विष्णोलोका
नांप्रभवाप्ययो ॥ त्वंहिकर्त्ताहृषीकेशसंहर्त्ताचापरा
जितः ॥४॥ तेनपश्यामितेदिव्यान्भावान्हित्रिषुव
र्त्मसु ॥ तच्चपश्यामितत्वेनयत्तेरूपंसनातनं ॥५॥ द्यौ
श्चतेशिरसाव्याप्तापद्भ्यांदेवीवसुंधरा ॥ विक्रमेण
त्रयोलोकाःपुरुषोसिसनातनः ॥६॥ अतसीपु
ष्पसंकाशंपीतवाससमच्युतं ॥ येनमस्यंतिगोविं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

दं न ते षां विद्यते भयं ॥ ७ ॥ नारायणः परं ब्रह्म नारायणः प
रं तपः । नारायणः परं सर्वं नारायणः परात्परं ॥ ८ ॥ यथा
विष्णुमयं सत्यं यथा विष्णुमयं हरिः । यथा विष्णुमयं स
र्वं पापं नाशयतेन्तथा ॥ ९ ॥ त्वं प्रपन्नाय भक्ताय गति
मिष्टां जिगीषवे । यच्छेय: पुंडरीकाक्ष संध्याय स्वसु
रेश्वरः ॥ १० ॥ इति विघातपायानि रयानि विष्णुरीडि
तः । वाग्यज्ञेनार्चितो देवः प्रीयतां मे जनार्दनः ॥ ११ ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वैशंपायन उवाच ॥ एतावदुक्त्वा वचनं भीष्मस्तद्गतमा
नसः ॥ नमस्कृत्येव कृष्णाय प्रणाममकरोत्तदा ॥१२॥ अ
भिगम्य तु योगेन भक्तिं भीष्मस्य माधवः ॥ त्रैलोक्य
दर्शनं ज्ञानं दिव्यं दत्त्वा ययौ हरिः ॥१३॥ तस्मिन्नुपर
ते देवे ततस्ते ब्रह्मवादिनः ॥ भीष्मं च शनकैः सर्वे प्रशं
संते पुनः पुनः ॥१४॥ भीष्मं वाग्भिर्बाष्पकंठाः प्रशशं
सुर्महामतिं ॥ ते स्तुवंतश्च विप्राग्र्याः केशवं पुरुषोत्त

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मे॥१५॥विदित्वाभक्तियोगंतंभीष्मस्यपुरुषोत्तमः
सहसोत्थायसंहृष्टोभीष्ममेवानुपद्यत॥१६॥केश
वःसात्यकिश्चैवरथेनैकेनजग्मतुः॥अपरेणमहा
त्मानौयुधिष्ठिरधनंजयौ॥१७॥भीमसेनोयमौ
चोभौरथमेकंसमाश्रिताः॥कृपोयुयुत्सुःसूतश्चसं
जयश्चापरंरथं॥१८॥तेरथैर्नगराकारैःप्रयाताः
पुरुषर्षभाः॥नेनघोषेणमहताकंपयंतोवसुंधरां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥श्री॰स्त॰॥
॥३६॥

१९॥ ततोगिरः पुरुषवरस्तवेरिताः॥सुरादिभिः प
थिसुमनाश्चसुश्रुवे॥कृतांजलिंप्रणमयथापरं ग ज
नं सकेशवोमुदितमनास्तवाहृतः॥२०॥अनादि
निधनंदेवमप्रमेयपराक्रमं॥लोकाध्यक्षंस्तुवन्नि
त्यंसर्वपापैःप्रमुच्यते॥२१॥कृत्स्नरताःकृत्स्नमनुस्म
रंतिरात्रौचकृत्स्नंपुनरुत्थिताये॥तेभिन्नदेहाःप्र
विशंतिकृष्णंहविर्यथामंत्रहुतंहुताशे॥२२॥सुक्त ॥३६॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

पक्षेद्रिवाभ्भसोगंगायांचोत्तरायणे॥ धन्यास्तानमरि
ष्यंतिहृदयेस्थजनार्दने॥२३॥ यंयोगिनःप्राणवियो
गकालेयंत्नेकचित्तेंविनिवेशयंति॥साक्षात्पुरस्ता
द्धरिमीक्षमाणाःप्राणान्जहेसासकालोहिभी
ष्मः॥२४॥ इतिस्तवंयःपठतिशार्ङ्गधन्विनःस्मरेण
तिवायदुकुलनंदनस्तवं॥ सचक्रधस्वातिहताकि
ल्बिषोजनोजनार्दनंप्रविशतिदेहसंक्षये॥२५॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

असितनिशितधारं यस्य चक्रं कराग्रे॥ मणिकनकवि
चित्रे कुंडले यस्य कर्णे॥ अमरशतसहस्रैः सेव्यते
यस्य माला हसुरकुलनिहंता धीयतां वासुदेवः॥
२६॥ स्तवराजः समाप्तोयं विष्णोरद्भुतकर्मणः॥ गां
गेयेन पुरा गीतो महापातकनाशनः॥ २७॥ इति श्री
महाभारते शांतिपर्वणि राजधर्मेषु भीष्मप्रोक्त ॥१७॥
स्तवराजसंपूर्णं॥ शुभंमस्तु॥ शिवः॥ राम॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रीगणेशायनमः॥श्रीशतानीकउवाच॥महातेज
महाप्राज्ञःसर्वशास्त्रविशारद॥अक्षीणकर्मबंध
स्तुपुरुषाद्विजसत्तम॥१॥मरणेयज्जपेज्जाप्यं
चभावमनुस्मरेत्॥परमंपदमाप्नोतितन्मेब्रूहि
सुनिश्चितं॥२॥शौनकउवाच॥श्रीवत्सांकंज
गद्बीजंअनंतंलोकसाक्षिणं॥पुरानारायणं
देवंनारदःपर्यपृच्छत॥३॥नारदउवाच॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भगवन्भूतभव्येश श्रद्दधाने जितेन्द्रिये ॥ कथं भक्तै
र्विचिंत्योसि मरणे समुपस्थिते ॥४॥ किं वा नित्यं ज
पेज्जाप्यं तन्मयत्वाय मानवः ॥ सुभोविष्णुर्होथा
येद्व तन्मे ब्रूहि सनातन ॥५॥ श्रुत्वा तस्य तु देवर्षे
र्वाक्यं वाक्यविशारद ॥ प्रोवाच भगवान्विष्णु
र्नारदं जगतां पतिः ॥६॥ श्रीभगवानुवाच ॥ हं ॥२॥
न्त ते कथयिष्यामि मुने दिव्यामनुस्मृतिं ॥ मरणे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यामनुस्मृत्य प्राप्नोति परमां गतिं ॥ ७ ॥ ॐकारमा
दितः कृत्वा मामनुस्मृत्य चात्मना ॥ एकाग्रः प्र
यतो भूत्वा त्विमं मंत्रमुदीरयेत् ॥ ८ ॥ ॐ नमो भ
गवते वासुदेवाय ॥ अनंतं शाश्वतं देवमक्षं
पुरुषोत्तमं ॥ प्रपद्ये प्रांजलिर्विष्णुमच्युतं परमे
श्वरं ॥ ९ ॥ पुराणं पुरुषं विष्णुमनंतं लोकसाक्षि
णं ॥ प्रपद्ये पुंडरीकाक्षं भीमं भक्तानुकंपिनं ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

१०॥लोकनाथंसहस्राक्षमक्षरंपरमंपदं॥ भगवंतंप्र
पन्नोस्मिभूतभव्यभवत्प्रभुं॥३१॥स्रष्टारंसर्वलो
कानामनंतबलपौरुषं॥ पद्मनाभंहृषीकेशंप्रप
द्येसत्यमव्ययं॥३२॥हिरण्यगर्भंभूगर्भममृतं
विश्वतोमुखं॥प्रभाकरमनाद्यंतंप्रपद्येभास्कर
द्युतिं॥३३॥ सहस्रशिरसंदेवंवैकुंठंतार्क्ष्यवाहनं ॥२॥
प्रपद्येसूक्ष्ममचलंवरेण्यमभयप्रदं॥३४॥नाराय

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वं नारसिंहं योगात्मानं सनातनं ॥ शरण्यं सर्वभूता
नां प्रपद्ये ध्रुवमीश्वरं ॥ १५ ॥ अव्यक्तोऽव्यक्तमुत्पन्नम
व्यक्ताद्यः परः प्रभुः ॥ तस्मात्परतरं नास्ति तमस्मि
शरणं गतः ॥ १६ ॥ चिंतयंतो हि यं नित्यं ब्रह्मेशानादय
: प्रभुं ॥ निश्चयं नाधिगच्छंति तमस्मि शरणं गतः ॥
१७ ॥ यं प्राप्य न निवर्तंते तमस्मि शरणं गतः ॥ १८ ॥
जितेंद्रिया महात्मानो ज्ञानध्यानपरायणाः ॥ १९

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥अनु॥ यःप्रभुःसर्वभूतानांयेनसर्वमिदंततं॥चराचरगु
॥३॥ रुर्देवःसमेविष्णुःप्रसीदतु॥१९॥येकांशेनजग
त्सर्वंयोवष्टभ्यस्थितोगुरुः॥अग्राह्योनिर्गुणः
शास्तातमास्मिशरणंगतः॥२०॥यस्माज्जातःपुरा
ब्रह्मापद्मयोनिःपितामहः॥प्रसीदतुसमेविष्णुः
पितामहपरःप्रभुः॥२१॥यःपुराप्रलयेप्राप्तेनष्टे ॥३॥
लोकेचराचरे॥एकस्तिष्ठतियोगात्मासमेविष्णुः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

प्रसीदतु ॥२२॥ पर्जन्यः पृथिवीसस्यं कामोधर्मोक्रि
याफलं ॥ गुणाकरः प्रभुर्मेशावासुदेवः प्रसीदतु ॥२३
अग्निसोमार्कताराणां ब्रह्मयोगेंद्र योगिनां ॥ स्वस्ति
स्पुर्यस्य तेजांसि स मे विष्णुः प्रसीदतु ॥२४॥ चतुर्भिश्च
चतुर्भिश्च द्वाभ्यां पंचभिरेव च ॥ हूयते च पुनर्द्वाभ्यां
तस्मै यज्ञात्मने नमः ॥२५॥ दिवाकरस्य सौम्यं हि म
ध्ये पंचवपुवास्थितं ॥ क्षेत्रज्ञमिति यं प्राहुः स महात्मा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

प्रसीदतु॥२६॥ अयंयस्मिन्महात्माचतुर्विज्ञेयःसना
तनः॥ आस्थितःप्रकृतिंभुंक्ते समहात्माप्रसीदतु
२७॥ क्षेत्रज्ञंपंचधाभुंक्ते प्रकृतिंबहुधागुणैः॥ मनो
गुणांश्चयोभुंक्ते समहात्माप्रसीदतु॥२८॥ सांख्ययो
गश्चयोगात्मासाध्याश्चैवमहर्षयः॥ यंविदित्वाविमु
च्यंतेसमहात्माप्रसीदतु॥२९॥ शमीगर्भस्ययोग
र्भस्तिसगर्भस्ययोरिपुः॥ रिपुगर्भस्ययोगर्भःसमे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विष्णुः प्रसीदतु ॥३०॥ यस्य हस्ते गदाचक्रं गरुडो यस्य
वाहनं ॥ शंखः करतले यस्य स मे विष्णुः प्रसीदतु ॥३१
चतुर्मूर्तिः परं धाम लक्ष्मीवामो विरार्चितः ॥ सर्वा
धिवासनान्यासि वासुदेव नमोस्तुते ॥३२॥ योगावा
स नमस्तुभ्यं सर्वावासवरः प्रदः ॥ यज्ञगर्भ महाभा
ग पंच यज्ञ नमोस्तुते ॥३३॥ जगन्मनेर्जगद्धामल
क्ष्मीवासवरप्रद ॥ सर्वावास नमस्तेस्तु साक्षिभूत

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

जगत्पते ॥ अजयः स्वं उपरस्तु विष्णुमूर्तिर्वृषाकपिः

त्रिगुणे पंचकालाय नमस्ते ज्ञानसागरः ॥ ३५ ॥ न

मस्ते सर्वतो भद्र सर्वतोऽसि शिरोमुख ॥ निर्विका

र नमस्तेऽस्तु साक्षिभूतोद्भवस्थिते ॥ ३६ ॥ अनीन्द्रि

य नमस्तुभ्यं लिंगेषु मनुगीयते ॥ येनु भ्पं नाभिजा

नंति संसारे संसरंति ते ॥ ३७ ॥ नमस्ते पुंडरीकाक्ष

पुनरेव नमोऽस्तु ते ॥ ईश्वरोऽसि जगन्नाथ किमतः प

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रमुच्यते॥रागद्वेषविनिर्मुक्तोलोभमोहविवर्जितः॥
अशरीरःशरीरस्थःसमःसर्वेषुदेहिषु॥३९॥अव्य
क्तश्चाप्यहंकारःमात्राभूतेंद्रियाणिच॥त्वयितानि
नतेषुत्वंतेषत्वंतानिनत्वयि॥४०॥स्रष्टाभोक्तासि
कूटस्थोगुणानांप्रभुरीश्वरः॥प्रकृत्याहेतुरहितः
प्रभुरात्माव्यवस्थितः॥४१॥भक्तानांयोहिदेहस्तु
त्वंधामास्तुनरोत्तम॥समोभूतेषुसंयोगोनपुनर्भव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

जन्मनी॥४३॥विषयैरिंद्रियैश्चैवमामेभ्युत्सभाम
मः॥पृथिवीपातुमेघ्राणंपातुमेरसनाजलं॥४४॥
चक्षुर्तुतारानेंपातुस्पर्शोमेपातुमारुतं॥श्रोत्रोप्या
काशमप्येतुचंद्रेवैकारिकंमनः॥४५॥अहंकार
श्वमेवुद्धिंत्वयिवुद्धिःसमेतुच॥वियोगःसर्वका
मैर्गगुरोभ्मृतेश्वमेभवेत्॥४६॥सत्वंरजस्तम
श्चैवप्रकृतिंप्रविशंतुते॥साकेवलपदंदेवीप्रया

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नुपरमैतव॥ ४७॥ एकभावेनुवेवास्तुमामेजन्मभ
वेत्सुनः॥ नमोभगवतेतस्मैविभवेप्रभविष्णवे॥
४८॥ त्वन्मनाःत्वद्गतःप्राणाःत्वद्भक्तःत्वत्पराय
णः॥ मामेवानुस्मरेन्नित्यंमरणेपर्युपस्थिते॥ ४९॥
पूर्वदेहेकृतायेमेव्याधयस्तोविशंतुमां॥ मर्दयंतुच
दुःखानिऋणंमेप्रतिमुच्यतां॥ ५०॥ विनष्टयां
तुमेरोगायेमयापूर्वसंचिताः॥ अनृणोगंतुमिच्छा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भि नाद्धि ह्मा: परमं पदं ॥५१॥ कर्मेंद्रियाणि संयम्य पंच
बुद्धींद्रियाणि च॥ दशेंद्रियाणि मनसि त्वहंकारे त
था मम॥५२॥ अहंकारं तथा बुद्धौ बुद्धिं चात्मनि
योजयेत्॥ जितबुद्धींद्रिय: पश्य द्बुद्ध्या बुद्धे: परा
त्परं॥५३॥ माया यस्येति तस्याहं येन सर्वमिदं ततं॥
आत्मनात्मनि संयोज्य परमात्मानमव्ययं॥५४॥ ॥७॥
ततो बुद्धे: परं बुद्ध्वा लभते न पुनर्भवं॥ नमो भगव

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नेतस्मै येनसर्वमिदंततं ॥५५॥ अहंभगवतस्तस्यम
मचासौसुरेश्वरः ॥ तस्मादहंनपश्यामिसर्वमेनस्म
णस्यति ॥५६॥ इमामनुस्मरतिंहियोवैसर्वपाप
नाशिनीं ॥ स्वप्नेविबुद्धस्तुपरेत्रिसंध्यंवापियःस्म
रेत् ॥५७॥ अपिपापसमाचारःसोपियातिपरंपदं
मरणेवापिसंप्राप्तेयइमांसमनुस्मरेत् ॥५८॥ य
दहंकारमाश्रित्यःयज्ञदानतपःक्रियः ॥ अर्चय

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥ अनु० ॥

॥ ए ॥

न्नापियोदेवानरहेवापिबलिंददन् ॥ सुदन्वरन
स्मरन्नापिलभतेपरमांगतिं ॥ ९६ ॥ यज्ञंदानंतपः
तस्मात्कुर्यादाशाविवर्जितः ॥ पूर्णिमायामभा
वास्यांद्वादश्यांवाविशेषतः ॥ ९७ ॥ श्रावयेत्सद
भानेभ्योयेचान्येमानुपाश्रिताः ॥ नमइस्तेवयो
भूयान्मङ्गलः श्रद्धयान्वितः ॥ ९८ ॥ नसाक्षयो ॥ ए ॥
भवेल्लोकः श्वपाकस्यापिनारदः ॥ किंपुनर्यज्ञ

तेयोमांसाधकोविद्धिपूर्वकं ॥६३॥ अश्वमेधसह
स्राणांयःसहस्रंसमाचरेत् ॥ नासौतत्फलमाप्नो
तिमद्भक्त्यायदमाप्नुयात् ॥६४॥ इष्टंदत्तंतपोधी
तंव्रतानिनियमाश्रये ॥ सर्वमेतद्विनाशाययज्ञानं
शांतिनविद्यते ॥६५॥ तस्मात्सदेयंसाधुभ्यःसर्व
सत्वाभयंकरी ॥ कृत्स्नांचपृथिवींदद्यान्नतत्तुल्यं
कदाचन ॥६६॥ कांतारेवनदुर्गेषुकृच्छ्रेचभयसंग

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वे॥दसुभिः सन्निरुद्धस्तुनामभिर्मांडकीर्तयेत्॥ ६७
जलेरक्षतुवाराहः स्थलेरक्षतुवामनः॥ अट व्यां
नारसिंहस्तुसर्वतः पातुकेशवः॥ ६८॥ सकृदुच्चा
रितंयेनहरिरित्यक्षरद्वयं॥ बद्धः परिकरस्तेनमो
क्षायगमनंप्रति॥ ६९॥ तस्मात्क्षमेवदेवर्षेध्याय
स्वानंदद्विजोहरिंभक्त्वाध्यपासिततः सिद्धिंपरंद्व
क्ष्यसितद्ध्रुवं॥ ७०॥ नाहंवसामिवैकुंठेयोगिनांहृ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

द्येनच॥मद्भक्तायत्रगायंतितत्रतिष्ठामिनारदः
७१॥वैशंपायनउवाच॥एवंसदेवदेवेननारदःप्र
तिबोधितः॥चकारकेशवेभक्तिंतस्मात्वंकुरुभू
पते॥७२॥संसारएवसीमंतेनायःस्वानांकिलकथ्य
ते॥ननुध्यायन्तियोदेहीकथयामिचतत्सुखं॥७३
सर्वबंधविनिर्मुक्तःपरंपदमवाप्नुयात्॥७४॥इति
श्रीमहाभारतेशांतमाहात्म्यांसंहितायांश्रीरुक्म

मन्त्रामप्राञ्जपेन्नित्यंसयातिपरमांगतिं॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

धर्मोत्तरे अनुस्मृतिः समाप्तः ॥ शुभंमस्तु ॥ श्रीराम ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

श्रीगणेशायनमः ॥ शतानीकउवाच ॥ मयाहिदेववद
नस्यविष्णोरमिततेजसः ॥ श्रुत्वासंभूतयःसर्वागद
तस्तवसुव्रत ॥ १ ॥ यदिप्रसन्नोभगवाननुग्राह्योस्मि
वायदि ॥ नदहंश्रोतुमिच्छामिनृणांदुःस्वप्ननाशनं ॥ २
स्वप्नाहिसुमहाभागदृश्यंतेयेशुभाशुभाः ॥ फला
नितत्वयछंतितन्नृणान्येवभार्गव ॥ ३ ॥ नाहकृपुण्यं
पवित्रंचनृणामतिशुभप्रदं ॥ दुःस्वप्नोपशमंयातिन

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ग.मो.॥ न्मेविस्तरेणोवद॥४॥ शौनकउवाच॥ इदमेवमहाभाग
॥२॥ पृष्टवांस्तेपितामहः॥ भीष्मंधर्मभृतांश्रेष्ठंधर्मपुत्रोयु
धिष्ठिरः॥५॥ युधिष्ठिरउवाच॥ जितंतेपुंडरीकाक्ष
नमस्तेविश्वभावन॥ नमस्तेस्तुहृषीकेशमहापुरुष
पूर्वज॥६॥ ॐ नमेकाक्षरंब्रह्मव्यक्ताव्यक्तंसनातनं
७॥ असच्चसच्चविश्वंयन्नित्यंसदसतःपरं॥ परंपुरा ॥२॥
णंस्रष्टारंपुराणंपरमव्ययं॥ ८॥ मांगल्यंमंगलंविष्णुं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रेण्यमभयप्रदं॥ नमस्कृत्वा हृषीकेशं चराचरगुरुं हरिं॥९॥ प्रवक्ष्यामि महापुण्यं कृष्णद्वैपायनस्य च॥ ये नोक्तं नश्यते नापि निश्यंते सर्वपातकं॥१०॥ नारायणसमो देवो न भूतो न भविष्यति॥ एतेन सत्यवाक्येन धर्मार्थान्साधयाम्यहं॥११॥ किं तस्य बहुभिर्मंत्रैः किं तस्य बहुभिर्व्रतैः॥ ॐ नमो नारायणायेति मंत्रः सर्वार्थसाधकः॥१२॥ यज्ञे बहुज्ञं परमसुदारं यः पठी

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

पमध्येमुत्तमात्मयोगात्॥पराशरात्मजं धवंनौमहर्षि
तस्मैनमोज्ञानतमोनुदाय॥१३॥नमोभगवतेतस्मै
व्यासायामिततेजसे॥यस्यप्रसादाद्वक्ष्यामिनारा
यणकथामिमां॥१४॥वैशंपायनमासीनंपुराणार्थ
विचक्षणः॥ईहमर्थसराजर्षिःप्रष्टवान्जनमेज
यः॥१५॥जनमेजयउवाच॥किंजपन्मुच्यतेपापा
त्किंजपन्सुखमश्नुते॥दुःस्वप्ननाशनंपुण्यंश्रोतु

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मिच्छामिमानद ॥ २६ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ देवव्रतंमहाप्रा
ज्ञंसर्वशास्त्रविशारदं ॥ विनयेनोपसंगम्यपर्यपृच्छद्युधि
ष्ठिरः ॥ २७ ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ दुःस्वप्नदर्शनंघोरमवे
क्ष्यभरतर्षभ ॥ प्रयतः किंजपेज्जाप्यंविबुधः किमनु
स्मरेत ॥ २८ ॥ पितामहप्रसादेनबुद्धिभेदोभवेन्मम
तदहंश्रोतुमिच्छामिब्रूहिमेवदतांवर ॥ २९ ॥ भीष्म उ
वाच ॥ शृणुराजन्महाबाहोवर्णयिष्येहिशांतिकं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ग॰मो॰॥ दुःस्वप्ननाशनेजाप्ययद्यानित्यंसमाचरेत्॥२०॥
॥३॥ अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं॥ गजेंद्रमो
मोक्षणंपुण्यंकल्मषक्लिष्टकर्मणः॥२१॥सर्वर
त्नमयःश्रीमानत्रिकूटोनामपर्वतः॥सुतःपर्वतराज
स्यसुमेरोर्भास्करद्युतेः॥२२॥ क्षीरोदजलवीच्युग्रे
धौतामलशिलातलः॥उत्थितःसागरंभित्वादेव ॥३॥
र्षिगणसेवितः॥२३॥अप्सरोभिःपरिवृतःश्रीमा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्नसत्ववर्णाकुलः॥ गंधर्वैः किन्नरैर्यक्षैः सिद्धचारण
पन्नगैः॥२४॥ मृगैः सिंहैर्गजेंद्रैश्च रत्नमात्राविराज
ते॥ पुन्नागैः कर्णिकारैश्च सविल्वैर्दिव्यपाटलैः॥
२५॥ चूतनिंबकदंबैश्च चंदनागरुचंपकैः॥ शाले
स्तालैः तमालैश्च तरुभिश्चार्जुनैस्तथा॥२६॥ बकु
लैः कुंदपुष्पैश्च सरलैर्देवदारुभिः॥ मंदारकुसुमै
श्चान्यैः पारिजातैश्च सर्वतः॥२७॥ एवं बहुविधैर्द

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

क्षैः शोभितः समलंकृतः॥ नानाधातुविचित्रैः शृंगैः प्र
स्रवद्भिः समंततः॥२८॥ वृक्षैः शारवामृगैः सिंहैर्मातं
गैश्च समदामदैः॥ जीवंजीवैः सुसंजुष्टं चकोरैश्च विना
दितं॥२९॥ पद्मरागसमप्रख्यं ज्वालापुंजमिवास्थितं
॥ तस्यैकं कांचनं शृंगं सेवते यं दिवाकरः॥३०॥ नाना
पुष्पैः समाकीर्णं नानागंधैः समाकुलं॥ द्वितीयं रा
जतं शृंगं सेवते यं निशाकरः॥३१॥ पांडुरांबुदशंका

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

शंतुषाराचलसन्निभं॥ वज्रेंद्रनीलवैडूर्यतेजोभिर्भास
यन्नभः॥३२॥ तृतीयंब्रह्मसदनंषष्ठंस्थंगमुत्तमं॥
पद्मरागसमप्रख्यंनारायणसमन्वितं॥ ३३॥ ननत्क
तघ्नाः पश्यंति ननृशंसाननास्तिकाः॥ नाव्रतानि
यमालोके येचपापकृतोनराः॥३४॥ नानाराधित
गोविंदाः शैलंपश्यंतितेनराः॥ तस्यसानुमतः प्र
ष्टशरकांचनपंकजे॥ ३५॥ कारंडवसमाकीर्णेरा

CC-0. In Public Domain, Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ग॰मा॰॥ जहंसोपशोभितं। मत्तभ्रमरसंघुष्टं चकोरशिखिना
॥५॥ दितं॥३६॥कमलोत्पलकल्हारपुंडरीकोपशोभि
तं। कमलैः शतपत्रैश्च कांचनैः समलंकृतं॥३७॥ यं
त्रैर्मरकतैः पत्रैः पुष्पैः कांचनसन्निभैः॥ गुल्मैः
कीचकवेणूनां समंतात्परिवारितं ॥३८॥ अत्य
द्भुतं महास्थानं विचित्रंशिखराकुलं। शतयोजन ॥५॥
विस्तीर्णं दशयोजनमायतं॥३९॥ख्यातं तद्द्विगुणं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

पोत्कंशारद्योरिवनिर्मलं॥ उपहारायदेवानांसिद्धा
र्चितपंकजं॥ ८०॥ तस्मिन्सरसिदुष्टात्माक्रूरस्त्वं
तर्जलाशयः॥ आसीद्ग्राहोगजेंद्राणांदुराधर्षोम
हाबलः॥ ८१॥ अथदंतोज्वलमुखोकदाचिद्गजयू
थपः॥ आजगामगजाक्रांतःकरेणुपरिवारितः॥ ८२
मदस्रावीजलाकांक्षीपादचारीवपर्वतः॥ वासयन्म
दगंधेनमहानैरावणोपमः॥ ८३॥ गजोंजनसंका

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

शोमदाचलितलोचनः॥ तृषितः पातुकामोसाव
तीर्णस्ततस्सरः॥४४॥ पिवतस्तस्यतोयं ग्राहश्च
समपद्यत॥ स नीलपंकजवने यूथमध्यगतः सुखी
४५॥ गृहीतस्तेन रौद्रेण ग्राहेणाव्यक्तमूर्तिना॥ प
श्यंतीनां करेणूनां क्रोशंतीनां चदारुणं॥४६॥ स
नीलपंकजवने ग्राहेणातिबलीयसा॥ गजश्चा
कर्षते नीरे ग्राहश्चाकर्षते जलं॥४७॥ तयोरासी ॥६॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

न्महायुर्ज्ञादिव्यं वर्षसहस्रकं ॥ दारुणैः संयुतः पा
शैर्निष्प्रयत्नगतिः कृतः ॥ ४८ ॥ वेष्टमानः सुघोरैस्तु
पाशैर्नागो हृदे तथा ॥ विस्फूर्त्य च यथाशक्त्या विक्रो
शंश्च महारवान् ॥ ४९ ॥ कर्थितः स निरुत्साहो गृही
तो घोरकर्मणा ॥ परमापद्मापन्नमनसा चिंतयद्ध
रिं ॥ ५० ॥ स तु गजवरः श्रीमान्नारायणपरायणः ॥
तमेव शरणं देवं गतः सर्वात्मनानदा ॥ ५१ ॥ एकाकी

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

निगृहीतात्माविशुद्धेनांतरात्मना॥ जन्मजन्मांत
राभ्यासाद्भक्तिमान्गरुडध्वजे॥ ५२॥ नानंदेवं
महादेवात्सृजयामासकेशवात्॥ दिग्बाहुंस्वर्ग
मूर्धानंभूपादंगगनोदरं॥ ५३॥ आदित्यवह्नि
नयनमनंतंविश्वतोमुखं॥ अमृतात्मानमेघा
भंशंखचक्रगदाधरं॥ ५४॥ सहस्रशुभनामान ॥७॥
मादिदेवमजंविभुं॥ प्रगल्भपुष्कराग्रेणकांचनंक

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मलोनमः॥ नैवेद्यंमनसाध्यात्वालाङ्गूर्जांकलाजनार्दने।
आपद्विमोक्षमन्विच्छन्गजःस्तोत्रमुदीरयत्॥
५६॥ गजेंद्र उवाच॥ नमोमूलप्रकृतयेआदित्या
यमहात्मने॥ अनाश्रयायदेवायनिःस्पृहायनमो
नमः॥ ५७॥ नमःआद्यायबीजायआर्षेयायप्र
वर्तिने॥ अनंतरायचैकायअव्यक्तायनमोनमः
५८॥ नमोगुह्यायगूढायगुणायगुणवर्तिने॥ अ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नकोयाप्रमेयाय अतुलायनमोनमः ॥५९॥ नमः
शिकायशंनायनिर्भिंनाययशस्विने ॥ सनातना
यपूर्वायपुराणायनमोनमः ॥६०॥ नमोनमः कार
णावामनायनारायणायामितविक्रमाय ॥ श्रीशं
खचक्रासिगदाधरायनमोस्तुतस्मैपुरुषोतमाय
६१ नमोजगत्प्रतिष्ठायगोविंदायनमोनमः ॥
नमोस्तुपद्मनाभायसांख्ययोगाद्भवायच ॥६२॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

विश्वेश्वरायदेवायशिवायहरयेनमः॥ नमोस्तुत
स्मैदेवायनिर्गुणायनमोनमः॥६३॥ नमोदेवाधि
देवायस्वभावायनमोनमः॥नारायणाय
विश्वायदेवानांपरमात्मने॥६४॥गुह्यायवेदनिल
यायमहोदरायसिंहायदैत्यनिधनायचतुर्भुजा
य॥ ब्रह्मेंद्ररुद्रमुनिचारणसंस्तुतायदेवोत्तमाय
विरजायनमोस्तुताय॥६५॥नागेंद्रदेहशयना

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मनसुप्रियायगोसीरहेमस्तुकनीलघनोपमाय
॥ पीतांबरायमधुकैटभनाशनायविश्वायचारु
मुकुटायनमोस्मराय॥ ६६ ॥ नाभिप्रजातकम
लस्यचतुर्मुखायक्षीरोदकार्यदानिकेतनशोभ
नाय॥ नानाविचित्रमुकुटांगदभूषणाययोगी
श्वरायविरजायनमोवराय॥ ६७ ॥ भक्तिप्रियाय ॥९॥
चसुदीप्तसुदर्शनायफुल्लारविंदविपुलायतलो

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वनाय॥रामायरावणविनाशकृतोद्यमाय॥धीरा
यधीरतिलकायमहोदराय॥६८॥ पद्मासनायम
णिकुंडलभूषणाय॥कंसांतकायशिशुपाल
विनाशनाय॥गोवर्धनायसुरशत्रुविनाशनाय
दामोदरायविरजायनमोवराय॥६९॥ब्रह्माय
नायहरयेत्रिदशायनायलोकायनात्मभवाद्भ
वाय॥नारायणात्महितायनायमहावराहाय

या

देवेंद्रविघ्नशमनोद्यतपौरुषायनारायणविरजायनमो
धुनाय॥नारायणायनरलोकपरायणायका

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

भ.गी.मो.॥ नमस्करोमि॥७०॥ कूटस्यमत्स्यकूर्मबिंत्स्वरूपेना
॥१० रायसांकाररत्नमादिदेवं॥ युगांतशेषंपुरुषंपुरा
णंतंवासुदेवंशरणंप्रपद्ये॥७१॥ अदृश्यमछेद्य
मनंतमव्ययंमहर्षयोब्रह्ममयंसनातनं॥ वदंति
यंवैपुरुषंपुराणंतंवासुदेवंशरणंप्रपद्ये॥७२॥
उत्तिष्ठतस्सस्यजलोरुकुक्षैर्महावराहस्यमहींवि ॥३०॥
दार्य॥ वितन्वतोवेदमयंशरीरंलोकांतरस्यासुन

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

यो वदंति ॥ ७३ ॥ योगेश्वरं चारुविचित्रमौलिं ज्ञेयं स
मक्षं प्रकृतेः परस्य ॥ क्षेत्रज्ञमात्मप्रवरं वरेण्यं तं वा
सुदेवं शरणं प्रपद्ये ॥ ७४ ॥ कार्यक्रियाकारणमप्रमे
यं हिरण्यगर्भं वरपद्मनाभं ॥ महाबलं वेदनिधिं सु
रेशं तमं व्रजामि विष्णुं शरणं जनार्दनं ॥ ७५ ॥ किरी
टकेयूरमहार्हनिष्कै रत्नांतमालंकृतसर्वगात्रं
॥ पीतांबरं कांचनभक्तिचित्रं मालाधरं केशवम

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

मुपैमि ॥७६॥ भवोद्भवं वेदविदां वरिष्ठमादित्यचं
द्राग्निवसुप्रभावं ॥ योगात्मकं सांख्यविदां वरिष्ठं
प्रभुं प्रपद्ये च्युतमात्मवंतं ॥७७॥ यदक्षरं ब्रह्मवदं
ति सर्वगं निशम्य यन्मृत्युमुखात्प्रमुच्यते ॥ तमी
श्वरं सुक्रमरूपमेयं गुणैः ॥ सनातनं लोकगुरुं स्म
रामि ॥७८॥ श्रीवत्साकं महादेवं वेदगुह्यमरूप
मं ॥ प्रपद्ये सूक्ष्ममचलं वरेण्यमभयप्रदं ॥७९॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नमस्तस्मैवराहायलीलयोद्धरतेमहीं ॥ खुरमध्यगतो
यस्यमेरुःखरखरायते ॥ ८० ॥ प्रभवःसर्वभूतानांनि
यतीनांपरमांगतिं ॥ ८१ ॥ भगवंतंगुणाध्यक्षंअक्ष
रंपरमंपदं ॥ शरण्यंशरणानांनांप्रपद्येभक्तवत्स
लं ॥ ८२ ॥ त्रिविक्रमंत्रिलोकेशंलोकानांप्रपिता
महं ॥ योगात्मानंमहात्मानंप्रपद्येहंजनार्दनं ॥
८३ ॥ आदिदेवमजंशुभ्रंव्यक्ताव्यक्तंसनातनं ॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नारायणमणीयांसं प्रपद्ये ब्राह्मणप्रियं ॥८४॥
अकूपाराय देवाय नमः सर्वमहात्मने ॥ प्रपद्ये दे
वदेवेशमणीयांसमणोर्यथा ॥८५॥ एकाय
लोकत्रयाय परतः परमात्मने ॥ नमः सहस्र
शिरसे अनंताय महात्मने ॥८६॥ तमेव परमं दे
वम् ऋषयो वेदपारगाः ॥ कीर्तयंति च यं सर्वे ब्र ॥३२॥
ह्मादीनां परायणं ॥८७॥ नमस्ते पुंडरीकाक्ष

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

भक्तानामभयंकर॥ सुब्रह्मण्यनमस्तेस्तु त्राहि मांश
रणागतं॥८८॥ नवङ्गवनुमेदुःखंचिंमासंसारसा
गरे॥ यावत्कमलपत्राक्षंनस्मरामिजनार्दनं॥८९
भीष्मउवाच॥ भक्तिंतस्यानुसंचिंत्यनागस्यामोा
घसंस्तवान्॥ प्रीतिमान्भगवांस्तांजनश्चक्रत्वाच
क्रगदाधरः॥९०॥ आरुह्यगरुडंविष्णुराजगा
मसुरोत्तमः॥ सान्निध्यंकल्पयामासतस्मिन्सर

॥ग॰मो॰॥ त्रिलोकधृक् ॥११॥ ग्राहग्रस्तं गजेंद्रं तं ग्राहं च जल
॥१३॥ लाशयात् ॥ उज्जहार प्रमेयात्मा तरसा मधुसूदनः
१२॥ जलस्थं दारयामास ग्राहं चक्रेण माधवः ॥
मोचयामास नागेंद्रं पाशेभ्यः शरणागतं ॥१३॥ स
हि देवलशापेन हूहू गंधर्वसत्तमः ॥ इदमस्य परं गु
ह्यं राजन्पुणपत्तमं शृणु ॥१४॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ ॥१३॥
कथं शापोद्भवं नागगंधर्वाणां महात्मनां ॥ एतदि

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

छाम्यहंश्रोतुंविस्तरेणपितामह ॥९५॥ भीष्मउवाच
हाहाहूहूइतिख्यातौगीतवाद्यविशारदौ ॥ इतितौश
पितौतेनदेवलेनमहात्मना ॥९६॥ उर्वशीमेनकारं
भातथाचान्याश्चरोगणाः ॥ शक्रस्यपुरतोराजन्नृ
त्यंतेताःसुमध्यमाः ॥९७॥ ततस्तौगायमानौतु
गंधर्वौराजसत्तम ॥ अन्योन्यंचक्रतुस्पर्द्धांशक्र
स्यपुरतस्तदा ॥९८॥ आवयोरुभयोर्मध्येकःश्रे

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

ष्टोगीतवाद्ययोः॥ तं वदस्व सुरश्रेष्ठ ज्ञाता गीतस्य ल
क्षणं॥ ९९॥ गंधर्वेयो वैचः श्रुत्वा प्रत्युवाच शतक्र
तु॥ युवयोर्गीतवाद्येषु विशेषो नोपलक्ष्यते॥ १००
एक एव मुनिश्रेष्ठो रैवतो नाम नामतः॥ युवयोः सं
शयच्छेत्ता भविष्यति न संशयः॥ १॥ तत स्तु नोऽश
क्र वचो निशम्य प्रणम्य राजन् शिरसा सुरेश्वरं॥
गतौ सुहृष्टौ जयकांक्षिणौ नौ यत्राश्रमे तिष्ठति ॥९४॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

सद्विजाग्रुः ॥ २ ॥ ततो हृष्टो मुनिश्रेष्ठ देवलं संशितव्रतं ॥ अभिवाद्य महात्मानं सोचतुः पार्श्वसंस्थितो ॥ ३ ॥ शाक्रेणा प्रेषितौ देवत्वत्समीपे द्विजोत्तम ॥ एकस्य च जयं देहि यत्नेन मनसि वर्तते ॥ ४ ॥ पृथक् चरं तौ गायंतौ सुचिरं मधुरं स्वरं ॥ न किंचिद्वदते शाक्रं मुनिर्मौनस्य धारणात् ॥ ५ ॥ स्पृष्टएवन्न पिपरं तेषां न किंचिद्वदते मुनिः ॥ तदा तौ कुपि

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ग·मो॥ नौतस्य देवलस्य महात्मनः ॥ ६ ॥ ऊचतुस्तौ तदा वा
॥१५॥ कथं गंधर्वौ कालचोदितौ ॥ मूढोऽयं नाभिजानाति
निश्चितं हृद्गीतयोः ॥ ७ ॥ निशाम्य तद्वचस्तेषां गं
धर्वाणां महात्मनां ॥ क्रोधात्कुत्याय विप्रेंद्र इदं व
चनमब्रवीत् ॥ ८ ॥ एष हूहूर्दुरात्मा तु ग्राह त्वं या
तु मूढधीः ॥ त्वमेव गजराजस्तु भवस्वागिरिग ॥३५॥
हरे ॥ ९ ॥ ततः तौ शापितौ तेन देवलेन महात्मना

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

प्रणम्य शिरसा द्विप्रं गंधर्वाविदमूचतुः ॥१०॥ भगवं
उलेगनोस्यावां प्रसादं कुरु सत्तम ॥ निश्चयं वदवि
प्रेंद्र येन शापाद्विमुच्यते ॥११॥ ततस्तौ पुरतो दृष्ट्वा
उभौ शापभयाद्विजः ॥ प्रत्युवाच मुनिश्रेष्ठो गंधर्वा
णां भयान्वितं ॥१२॥ मेरुपृष्ठे शरो रम्यं वकुवृक्षस
माकुलं ॥ नानापक्षिनिनादाढ्यो द्वितीय इव सा
गरः ॥१३॥ तस्मिन्सरोवरे रम्ये नित्यं याहावशिष्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

॥ग॰मो॰॥

॥१६॥

तो ॥ त्वयार्नेस्तत्रमातंगो गमिष्यति न संशयः ॥१४॥ त

देवदेवदेवेशं स्तोष्यसे नात्र संशयः ॥ तेनाराय

णः प्रीतः शापान्नो मोचयिष्यति ॥१५॥ इत्युक्ता

मृषिणानेन वैरूप्यमुपपद्यत ॥ एवंप्रभाववन्तौ भू

त्वासुतावासीद्गवानिह ॥१६॥ कस्यापि वरतुल्ये

नुयस्तनानां प्रयच्छति ॥ आपद्विमुक्तो युगपद्ग ॥१६॥

जो गंधर्व एव च ॥१७॥ गजोपि यक्षतां यातः श्री

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE
CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नारायणकीर्तनात् ॥ तस्माच्छापाद्विनिर्मुक्तोग्रा
गिवाविकृतोभवत् ॥ ३८ ॥ सचसर्वंस्वंवपुःप्राप्य
प्रणिपत्यजनार्दनं ॥ गजोगंधर्वराजश्चपद्मंनि
हेतिमात्मनः ॥ ३९ ॥ प्रीतिमान्पुंडरीकाक्षःश
रणागतवत्सलः ॥ अभयंतत्रदेवेशःताभ्यांद
त्ताथपूजितः ॥ ४० ॥ इदंचैवमहाबाहोदेवस्य
चप्रभाषितं ॥ नजनंगजराजानंवंदंतंमधु

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ग•मो॥ स्रदन ॥२१॥ श्रीभगवानुवाच ॥ येमांतांवसरश्चैवव्या
॥१८७॥ हस्यचविदारणं ॥ आमुकीश्रुकवेणूनांरूपंचैवम
माव्ययं ॥२२॥ अश्वत्थभास्करंगंगानैमिषारण्य
पुष्करं ॥ प्रयागंब्रह्मतीर्थंचदंडकारण्यमेवच
२३॥ पुराणंरामचरितंभारताख्यानमुत्तमं ॥ वि
भूतिंविश्वरूपंचस्तवराजमनुस्मृतिं ॥२४॥ प्रणवं ॥१८७॥
चकुरुक्षेत्रंगरुडंमेरुपर्वतं ॥ रूपंकांचनगुल्मानां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

रूपंमेरुसुतस्यच॥ येस्मरिष्यंतिमनुजाः प्रयाता
स्थिरबुद्धयः॥ दुःस्वप्नानश्यन्तेतेषांसुखमक्षयभ
विष्यति॥ २६॥ अनिरुद्धंगजंग्राहं वासुदेवंमहा
द्युतिं॥ संकर्षणंमहात्मानंप्रद्युम्नंचतथैवच॥ २७
मत्स्यकूर्मवराहंचवामनंचतथैवच॥ नारसिंहंच
नागेंद्रंसृष्टिसंहारकारकं॥ २८॥ विश्वरूपंहृषी
केशंगोविंदंमधुसूदनं॥ त्रिदशैर्वंदितंदेवंहृदभ

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

क्तिमरूपमं॥ ३१॥ वैकुंठं पुरुषं मनं भक्तिरं मधुसूद
नं॥ एतानि प्रातरुत्थाय संस्मरिष्यंति ये नराः॥ ३२॥
सर्वपापैः प्रमुच्यंते पुण्यलोकमवाप्नुयुः॥ श्री
वाच॥ एवमुक्त्वा महाराज गजेंद्रं मधुसूदनः॥
३३॥ स्पर्शयामास हस्तेन गजं गंधर्वमेव च॥ तौ च
स्पृष्टौ ततः सद्यो माल्यांबरधरावुभौ॥ ३३॥ तमे
वमनुसंप्राप्य जग्मतुस्त्रिदशालयं॥ ततो दिव्य

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वपुर्भूत्वा हस्तिराट् परमं पदं ॥ ३३ ॥ गच्छति स्म महा
बाहो नारायणपरायणः ॥ ततो नारायणः श्रीमान्मो
क्षयित्वा गजोत्तमं ॥ ३४ ॥ ऋषिभिः स्तूयमानो ग्रे वे
दगुह्यपदाक्षरैः ॥ ततस्तु भगवान्विष्णुर्विज्ञेय
गतिः प्रभुः ॥ ३५ ॥ शंखचक्रगदापाणिरंतर्धानं यु
धिष्ठिरः ॥ गजेंद्रमोक्षणं दृष्ट्वा सर्वे प्रांजलयस्तदा
३६ ॥ ववंदिरे महात्मानं प्रभुं नारायणं परं । विस्मेया

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

स्फुल्लनयना: प्रजापतिपुर:सरा:॥ य इदं श्रृणुया
न्नित्यं प्रातरुत्थाय मानव:॥ प्राप्नुयात्परमां सिद्धिं
दु:स्वप्नं तस्य नश्यति॥ ३८॥ गजेंद्रमोक्षणं पुण्यं स
र्वपापप्रणाशनं॥ श्रावयेत्प्रातरुत्थाय दीर्घमायु
रवाप्नुयात्॥ ३९॥ श्रुतेन हि कुरुश्रेष्ठ स्मृतेन कथि
तेन च॥ गजेंद्रमोक्षणेनैव सद्य: पापात्प्रमुच्यते ॥९॥
४०॥ मयानेकथितं राजन्पवित्रं पापनाशनं॥ की

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

नेयस्स महाबाहो गजेंद्रस्य महात्मनः ॥ ४१ ॥ चरितं
पुण्यकर्माणि पुष्कलं वर्धनेयशः ॥ प्रीतिमान्सुंड
रीकाक्षो गजेंद्रः स्वाद्विमुक्तवान् ॥ ४२ ॥ वैशंपाय
न उवाच ॥ एतत्स्तुत्वा महाबाहो भारतानां पिता
महान् ॥ गजेंद्रमोक्षणं राजा कुंतीपुत्रो युधिष्ठि
रः ॥ ४३ ॥ भ्रातृभिः सहितः सम्यक् ब्राह्मणैर्वेद
पारगैः ॥ पूजयामास हे वैशंपायन स्थ मधुसूदनं

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥२५॥ ४४॥ विस्मयाकुलनयनाः कृत्वा वागस्य मोक्षणं
ऋषयस्तु महाभागा सर्वे प्रांजलयस्तदा ॥४५॥ अ
जं वरेण्यं वरपद्मनाभं महाबलं वेदनिधिं सुरोत्तमं
॥ नमे वसुरूपं पुरुषं पुराणं वंदिरे वेदविदां वरिष्ठं
॥४६॥ एतत्तु रूपं महाबाहो जनानां पुण्यकर्मणां
॥ दुःस्वप्नदर्शने घोरे कृत्वा पापात्प्रमुच्यते ॥ तस्मा ॥२०॥
त्वं हि महाराज अपद्यश रणं हरिं ॥ विमुक्तः सर्वपा

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

पेभ्यः प्राप्स्यसे परमं पदं ॥४८॥ यदा महाग्राहगृहीत
कातरं सुपुष्पिते पद्मवने महाद्विपं ॥ विमोक्षयामास
गजं जनार्दनः स्मरामि दुःखप्रविनाशनं हरिं ॥४९
परं पुराणं परमं पवित्रं पुराणमीशं सुरलोकनाथं
॥ सुरासुरैरर्चितपादपद्मं सनातनं लोकगुरुं स्मरा
मि ॥५० ॥ वरगजस्मरणाद्धि मुक्तिहेतोः पुरुषव
रस्तुतिदिव्यदेहगीतं ॥ सततमपि पठंति ये तु तेषां

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

॥ग॰मो॥ ॥२१॥ माजन्ममरणांतिकं पापं न स्यात् ॥५१॥ धर्मद्रुमस्य मूलो
वेदस्कंधः पुराणशाखाढ्यः ॥ क्रतुकुसुमो मोक्षफलो
मधुसूदनपादपो जयति ॥५२॥ नमो ब्रह्मण्यदेवाय
गोब्राह्मणहिताय च ॥ जगद्धिताय कृष्णाय गोविंदा
य नमो नमः ॥५३॥ आर्ता विषण्णाः शिथिलाश्च भी
ता घोरेषु च व्याधिषु वर्तमानाः ॥ संकीर्त्य नाराय ॥२१॥
णशब्दमात्रं विमुक्तदुःखाः सुखिनो भवंति ॥५४॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

वेदे रामायणे चैव पुराणे भारते तथा॥ आदौ मध्ये च
अंते च हरिः सर्वत्र गीयते॥५५॥ एकोपि कृष्णस्य कृ
तः प्रणामो दशाश्वमेधावभृथेन तुल्यः॥ दशाश्वमे
धी पुनरेति जन्म कृष्णप्रणामी न पुनर्भवाय॥५६॥
सर्वरत्नमयो मेरुः सर्वाश्चर्यमयं नभः॥ सर्वतीर्थ
मयी गंगा सर्वदेवमयो हरिः॥५७॥ आकाशात्प
तितं तोयं यथा गच्छति सागरे॥ सर्वदेवनमस्कारः

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

केशवंप्रतिगच्छति॥५८॥ गीतासहस्रनाम्नांचस्त
वराजमनुस्मृतिः॥ गजेंद्रमोक्षणंचैवपंचरत्ना
निभारते॥१५९॥ इतिश्रीमहाभारतेशतसाहस्रां
संहितायांशांतिपर्वणिगजेंद्रमोक्षणंसमाप्तं॥
याद्दशंपुस्तकंद्दष्ट्वाताद्दशंलिखितंमया॥यदि
शुद्धमशुद्धंवाममदोषोनदीयते॥१॥संवत्॥
१८६८॥मार्गसुक्ला॥१४॥लिखितंरामचंद्रब्राह्मण॰ ॥२२॥

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri. Funding IKS-MoE

CC-0. In Public Domain. Mohd. Ashraf Peerzada Collection, Srinagar

This PDF you are browsing is in a series of several scanned documents containing the collection of Peerzada Muhammad Ashraf Sahib. b 1958

CV:

Residence: Towheed Abad Bemina, Srinagar

https://www.facebook.com/peerzadamohd.ashraf.16

Former Deputy Director Archives, Archaeology and Museums Deptt. J&K Govt.

Former State Coordinator National Manuscripts Mission GoI.

Former Registering Officer Antiquities, Jammu and Kashmir Govt.

Former Registar National Records, Jammu and Kashmir Govt.

Worked as Lecturer Arabic in Higher Education Department.

Studied at Aligarh Muslim University.

Lives in Srinagar, Jammu and Kashmir.

From Anantnag.

Peerzada Muhammad Ashraf Sahib has an ancestral Collection of Rare Books and Manuscripts in Sharada, Sanskrit, Persian, Arabic, Urdu, Kashmiri in his Home Town Srinagar.

Besides manuscripts, he also has many rare paintings (60+).

Collectors and Art/Literature Lovers can contact him if they wish through his facebook page

Scanning and upload by eGangotri Trust.